

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

(2. samling)

Alm. del - bilag 64 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

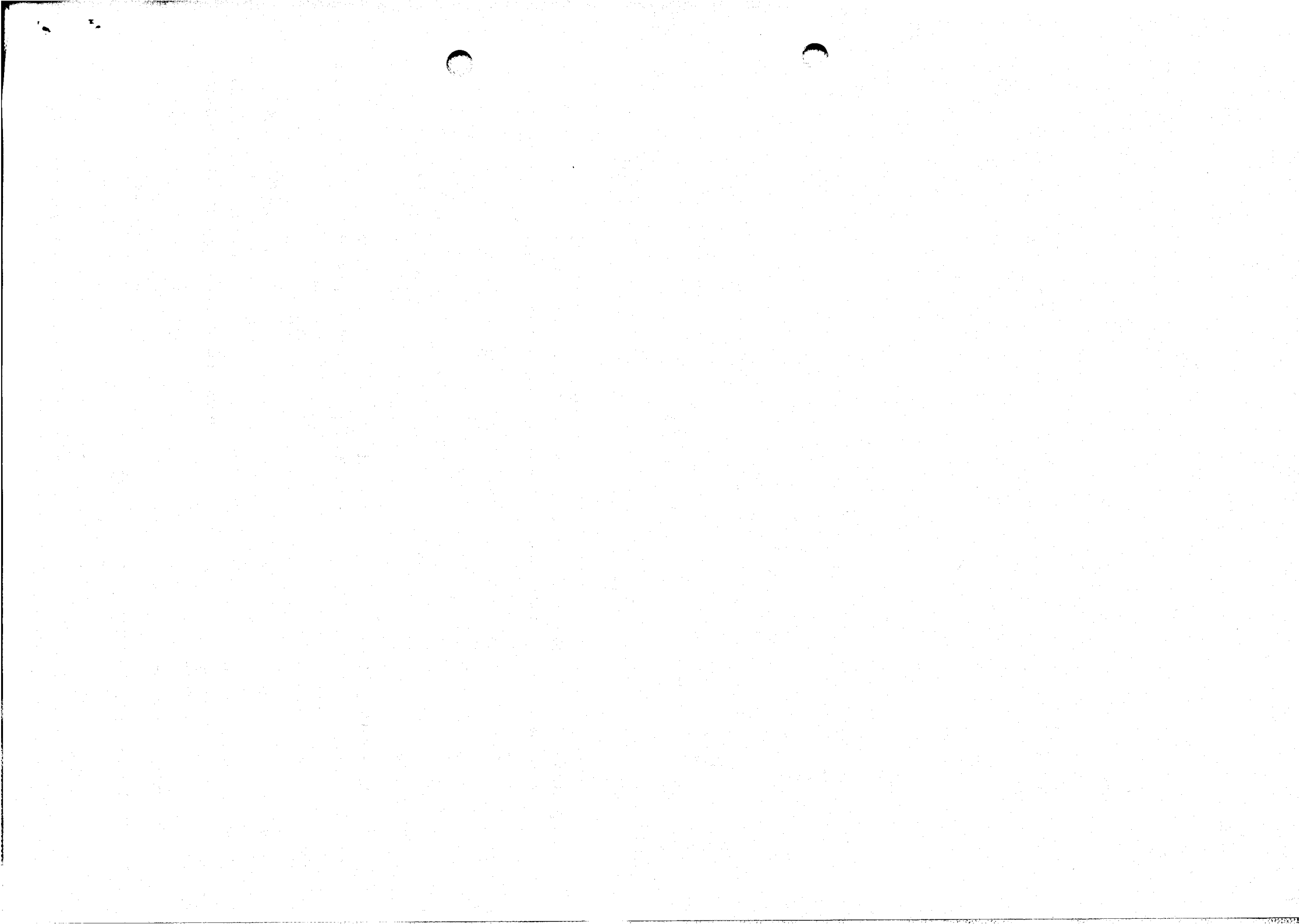
Kontor
EU-sekr.

4. december 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges notat om de punkter, der forud for rådsmødet (Indre marked, Forbruger og Turisme) den 26. november 2001 forventedes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

[Handwritten signature]

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Rådsmøde (Indre marked, Forbruger og Turisme) den 26. november
2001

14. november 2001

Sag 01-874-15

Samlet Notat

- 1. Meddelelse om rammerne for den europæiske turisme 3
- 2. Konsekvenserne af begivenhederne den 11. september 2001 i USA for turismen i EU 5
- 3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om syvende ændring af Rådets direktiv 76/768/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemstaternes lovgivning om kosmetiske midler. KOM (2000) 189 endelig udg. 6
- 4a. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om 19. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (azo-farvestoffer) Kom (2000) 0785 12
- 4b. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om 23. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (stoffer, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske) KOM (2001) 256 endl. udgave – 2001/0110 (COD) 16
- 4c. Forslag til Europaparlamentets og Rådets direktiv om 22. ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (phthalater) og om ændring af Rådets direktiv 88/378/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om sikkerhedskrav til legetøj KOM (99) 0577 endelig udg. 19
- 5. Notat vedrørende forslag fra EU-Kommissionen om aftale med den europæiske bilindustri om beskyttelse af fodgængere, KOM (2001) 389..... 25
- 6. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om de generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarerautoritet og om procedurer vedrørende

fødevarer sikkerheden. KOM (2000) 716 endelig ændret ved KOM (2001) 475 endelig.	31
7. Udkast til Rådets resolution om kredit og gældsætning hos forbrugere	39
8. Inddragelse af forbrugere i Det Indre Marked	42
9. Grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM(2001)531 endelig udg.)	43
10. Forslag til Rådets forordning om EF-patenter – KOM(2000)412	48
11. Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om forsikringsmæglervirksomhed KOM (2000) 511 af 20. september 2000 57	
12. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000) 275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om .... vand- og energiforsyning samt transport, KOM(2000) 276.....	63
13. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om grænseoverskridende betalinger i euro, KOM (2001) 439 af 25. juli 2001	73
14. Europa-Kommissionens rapport til Det Europæiske Råd i Laeken om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse - KOM(2001)598 af 17. oktober 2001.	80
15. Ændret forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Andelsselskab, Kom (93) 252 endelig – formandsskabets kompromisforslag	86
16. Formandskabernes (Belgien/Spanien/Danmark) fælles arbejdsprogram	93
17. Bedre regulering.....	95
18a. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 9	98
18b. ....Kommissionens strategi for tjenester i det indre marked KOM (2000) 888 endelig.....	100
18c. Meddelelse fra Kommissionen om Evaluering af strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198	103

1. Meddelelse om rammerne for den europæiske turisme

1. Baggrund og indhold

Rådskonklusioner om turisme og beskæftigelse, som vedtaget på rådsmøde (Indre Marked) den 21. juni 1999, har udgjort grundlaget for det nu afsluttede arbejde i fem arbejdsgrupper nedsat i regi af Kommissionens Rådgivende Komite for Turisme.

De fem arbejdsgrupper bestående af eksperter, erhvervsrepræsentanter mv. udpeget af medlemslandene har fremsat anbefalinger om turisme og beskæftigelse inden for områderne: i) styrkelse af informationsopbygning og -udveksling, ii) forbedring af uddannelses- og kompetenceniveau, iii) udvikling af kvalitet i turismeprodukter, iv) fremme af en bæredygtig udvikling og transport samt v) bedre udnyttelse af informations- og kommunikationsteknologier i europæisk turisme. Kommissionen vedtog den 7. november 2000 en midtvejsrapport om arbejdet.

På baggrund af arbejdsgruppernes nu afsluttede arbejde har Kommissionen udarbejdet et udkast til en endelig meddelelse, der udstikker rammerne for det fremtidige turismesamarbejde i EU. Kommissionens endelige meddelelse forventes bl.a. at indeholde forslag om at udarbejde en Agenda 21 for turisme som et fælles europæisk indspil til FN's Rio+10 møde i Sydafrika 2002, at implementere en fælles metode til måling af turismens økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter i form af Tourism Satellit Accounts (TSA) samt at samarbejde om at udvikle en fælles mærkningsordning om turisme og fysisk tilgængelighed.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke taget stilling til nærheds- og proportionalitetsprincippet, da meddelelsen ikke foreligger.

4. Gældende dansk ret

Sagen berører ikke dansk lovgivning.

5. Høring

Sagen er ikke sendt i høring, da Kommissionens meddelelse endnu ikke er modtaget.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke at have direkte lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. **Samfundsøkonomiske konsekvenser**

Sagen skønnes ikke at have direkte samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

8. **Tidligere forelæggelse i Europaudvalget**

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Konsekvenserne af begivenhederne den 11. september 2001 i USA for turismen i EU

1. Baggrund og indhold

Efter terrorangrebene mod USA den 11. september 2001 indkaldte Kommissionen turismeerhvervets organisationer, og herunder medlemslandenes repræsentanter i Kommissionens Rådgivende Komite for Turisme, til debatmøde den 18. oktober 2001 om terrorangrebenes konsekvenser for den europæiske turismeindustri.

På rådsmøde (Indre marked, Forbruger, Turisme) den 26. november 2001 lægges op til, at Kommissionen præsenterer en note om resultatet.

Noten, som ventes at foreligge snarest, ventes at redegøre for terrorangrebenes konsekvenser for europæisk turisme.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke taget stilling til nærheds- og proportionalitetsprincippet, da noten ikke foreligger endnu.

4. Gældende dansk ret

Sagen berører ikke dansk lovgivning.

5. Høring

Sagen er ikke sendt i høring, da noten endnu ikke er modtaget.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen direkte lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om syvende ændring af Rådets direktiv 76/768/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemstaternes lovgivning om kosmetiske midler. KOM (2000) 189 endelig udg.

Resumé

Med rådets direktiv af 93/35/EF, som var den 6. ændring af rådets direktiv 76/768/EØF, blev der indført et markedsføringsforbud, som endeligt træder i kraft den 30. juni 2002. Markedsføringsforbudet forbyder markedsføring af kosmetiske midler indeholdende bestanddele eller forbindelser heraf, der er blevet afprøvet på dyr.

Kommissionen ønsker den bestemmelse ændret med begrundelse i mulig WTO-konflikt ved

- straks at indføre et permanent og definitivt forbud mod testning/prøvning af færdige kosmetiske produkter på dyr i EU-medlemsstaternes område
- at indføre et forbud mod at teste kosmetiske produkter eller ingredienser på dyr af indenfor EU-landenes områder og kræve obligatorisk brug af godkendte alternative metoder til prøvning af kosmetiske bestanddele, så snart de alternative metoder er til rådighed. Forbuddet skal træde i kraft 3 år efter direktivets gennemførelse og skal højst kunne udsættes i 2 år, hvis der ikke gjort tilstrækkelige fremskridt med at udvikle alternative testmetoder
- at forbedre oplysningerne til forbrugerne ved at tillade brugen af udsagnet "ikke testet på dyr" efter nærmere retningslinier som skal udarbejdes.

Gennemførelse af direktivet i den foreliggende form vil medføre krav om ændring af såvel kosmetikbekendtgørelsen som dyreforsøgsloven.

1. Status

Kommissionen sendte den 5. april 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Ved ændringen af kosmetikdirektivet i 1993 indførtes et forbud mod markedsføring af kosmetiske produkter hvis produktet eller dets bestanddele er blevet afprøvet på dyr efter 1. januar 1998. Denne dato blev i 1997 ved et Kommissionsdirektiv udskudt til 1. juli 2000, og et forslag om yderligere udskydelse af datoen til 1. juli 2002 er vedtaget af Kommissionen.

Det er Kommissionens vurdering, at denne regel strider mod WTO/GATT-reglerne, artikel III, stk. 4, om forbud mod al forskelsbehandling, der foreskriver, at indførte varer skal gives en behandling, som ikke er mindre gunstig end den, der gives tilsvarende varer af indenrigs oprindelse. Kommissionen vurderer, at da en anvendt forsøgsmetode ikke har nogen fysisk indvirkning på produktet, vil en forskelsbehandling på dette grundlag være i modstrid med WTO/GATT-reglerne.

Europaparlamentets forslag som følge af første læsning blev vedtaget på parlamentets samling den 2.- 5. april 2001.

Grundnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. november 2000.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 23. maj 2001 i forbindelse med rådsmøde (indre marked, forbruger og turisme) den 30. og 31. maj 2001.

2. Formål og indhold

Kommissionens forslag

Kommissionen anfører, at forslaget har følgende hovedformål:

- straks at indføre et permanent og definitivt forbud mod testning/prøvning af færdige kosmetiske produkter på dyr i EU-medlemsstaternes område
- at indføre et forbud mod at teste kosmetiske produkter eller ingredienser på dyr af indenfor EU-landenes områder og kræve obligatorisk brug af godkendte alternative metoder til prøvning af kosmetiske bestanddele, så snart de alternative metoder er til rådighed. Forbuddet skal træde i kraft 3 år efter direktivets gennemførelse og skal højst kunne udsættes i 2 år, hvis der ikke gjort tilstrækkelige fremskridt med at udvikle alternative testmetoder
- at bringe de nuværende regler i overensstemmelse med WTO-reglerne
- at sikre bedre oplysninger til forbrugerne ved at gøre det tilladt at anvende det som salgsargument, at der ikke er foretaget dyreforsøg. Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne udarbejde retningslinjer, der sikrer, at sådanne anprisninger ikke er vildledende.

Endvidere indebærer forslaget nye og hurtigere procedurer for godkendelse af alternative testmetoder, der skal være obligatoriske at anvende på kosmetikområdet.

Europaparlamentets første læsning

Europaparlamentets forslag som følge af første læsning blev vedtaget på parlamentets samling den 2.- 5. april 2001.

Parlamentet fastholder et markedsføringsforbud af kosmetiske produkter testet på dyr.

Herudover vil Parlamentet stramme op på bestemmelserne på forbudet om test med dyr.

Parlamentet opfordrer til, at Kommissionen støtter udviklingen af alternative testmetoder til dyreforsøgene.

Parlamentet vil indføre et obligatorisk mærkningskrav for produkter der er testet på dyr, og importeret fra tredje lande efter retningslinier, som skal udvikles af Kommissionen i samarbejde med producenterne og medlemsstaterne.

Parlamentet vil desuden indføre et automatisk forbud mod anvendelse af stoffer, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller giftige efter 67-direktivet.

Parlamentet vil indføre begrænsninger for bestemte parfumestoffer, som kan fremkalde allergi, særlig for produkter beregnet til børn og til intimhygiejne. Parlamentet vil indføre minimum og maksimum datoer for produkters holdbarhed.

Parlamentet ønsker information til forbrugerne om kosmetiske ingredienser, som kan have uønskede virkninger for sundheden, og om produkter er testet på dyr.

Det belgiske formandskabs udkast til fælles holdning

Det belgiske formandsskab fremlagde den 9. november 2001 et nyt udkast til fælles holdning.

Det nuværende markedsføringsforbud foreslås fortsat ophævet. I stedet foreslås indført et markedsføringsforbud for færdige kosmetiske produkter og ingredienser, der er testet ved dyreforsøg som først skal træde i kraft, når der foreligger alternative, validerede testmetoder. Samtidig foreslås et forbud mod dyreforsøg på medlemsstaternes område for færdige kosmetiske produkter, som skal træde i kraft for producenter og importører 36 måneder efter vedtagelsen af direktivet, og for sælgere til slutbrugere 48 måneder efter vedtagelsen. Ligeledes foreslås et forbud mod dyreforsøg på medlemsstaternes område for ingredienser i kosmetiske produkter, som først skal træde i kraft, når der foreligger alternative og validerede testmetoder.

Herudover imødekommer det belgiske formandskabs forslag til fælles holdning Europa-parlamentets ændringsforslag på de fleste punkter, f.eks. vedr. mærkning, indgreb overfor brug af kræftfremkaldende, mutagene og reproduktions toksiske stoffer i kosmetik for stoffer i kategori 1 (stoffer, hvor de skadelige virkninger er kendt) og kategori 2 (stoffer, som bør betragtes som stoffer med skadelige virkninger) under direktiv 67/548/EF, direktivet om farlige stoffer, herefter: 67-direktivet).

Endelig er der regler for anprisning af kosmetiske produkter, for hvilke der ikke har været udført dyreforsøg.

Det belgiske formandskabs kompromisforslag indeholder også regler om at godkendelse af testmetoder i EU til afløsning for dyreforsøg, enten skal ske gennem optagelse i bilag V til 67-direktivet eller i et nyt bilag IX til kosmetikdirektivet samt at alternative metoder kan involvere dyreforsøg.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at fællesskabslovgivningen allerede indeholder udtømmende harmoniseringsbestemmelser om markedsføring af kosmetiske midler i EU, hvor de respektive regler har artikel 95 (indre marked) som retsgrundlag. Den eneste passende måde at ændre disse regler er, ifølge Kommissionen, derfor ved fastsættelse af bestemmelser i fællesskabslovgivningen.

Kommissionen vurderer, at det foreslåede direktiv er det bedste middel til at opnå de ønskede mål med et minimalt indgreb i form af lovgivningsmæssige og administrative krav.

Regeringen er enige i disse betragtninger.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Reglerne for markedsføring af kosmetiske produkter er i dag reguleret ved kosmetikbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1171 af 10. oktober 1999), mens kravene til gennemførelse dyreforsøg hører under dyreforsøgsloven (lovbekendtgørelse nr. 726 af 9. september 1993 som er ændret ved lov nr. 1081 af 20. december 1995). Dyreforsøgsloven hører under Justitsministeriets område. Gennemførelse af direktivet i den foreliggende form vil medføre krav om ændring af såvel kosmetikbekendtgørelsen som dyreforsøgsloven.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at få økonomiske konsekvenser for hverken erhvervsliv, forbrugere eller offentlige myndigheder. Ganske vist lægger forslaget begrænsninger på den europæiske kosmetikindustri muligheder for at gennemføre dyretests, men det

forhindrer ikke disse virksomheder i at få produkter eller ingredienser testet udenfor EU. Ligesom produkter importeret fra 3. lande fortsat vil kunne sælges selvom de er testet på dyr.

Beskyttelsesniveau: Da det eksisterende direktiv indeholder et forbud mod markedsføring hvis det kosmetiske produkt eller bestanddele heraf er blevet afprøvet på dyr, og det foreliggende forslag alene indeholder et forbud mod testning i EU, er der umiddelbart betragtet tale om en forringelse af beskyttelsesniveauet i forhold til dyrevelfærden. Dog har det generelle forbud i det eksisterende direktiv endnu ikke været i kraft.

Det mere begrænsede forbud, som det foreliggende forslag lægger op til, vil stadig gøre det muligt at markedsføre produkter, som har været testet på dyr, blot ikke produceret i EU. Hvis der ikke udvikles alternative testmetoder med samme sikkerhed som dyretest, kan der argumenteres for at den mere begrænsede regulering i forhold til dyretest i det foreliggende forslag indebærer en større sikkerhed for forbrugerne sammenlignet med et generelt forbud mod markedsføring, og dermed et højere beskyttelsesniveau i forhold til den menneskelige sundhed.

5. **Høring**

Sagen har været forelagt Miljøspecialudvalget hvor der ikke er fremkommet bemærkninger.

Forslaget har endvidere været udsendt i en supplerende høring hos dyrevelfærdsorganisationer samt hos til Kosmetikrådets medlemmer og Brancheforeningen SPT, hvor der er fremkommet følgende høringssvar:

Forbrugerrådet finder at der bør laves færrest mulige dyreforsøg, men at det ikke skal ske på bekostning af forbrugernes sundhed og sikkerhed. Endvidere har Forbrugerrådet en række supplerende ønsker til emner som bør indarbejdes i direktivet, herunder krav om fuld deklaration på parfumestoffer, pligt for industrien til at udlevere referenceprøver på anmodning af myndighederne, renhedskrav til farvestoffer, forbud mod anvendelse af carcinogene, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer, særlige hensyn til børn, datomærkningskrav og krav om udformning af standardiserede metoder til måling af solfaktor.

Dansk Frisør- og Kosmetikerforbund understreger behovet for at beskytte personer, der arbejder professionelt med kosmetiske produkter i kosmetiker- og frisørsaloner. I den forbindelse efterlyser man også bedre produktoplysninger for forbrugerne, således at risikoen for helbredsskader kan undgås.

Brancheforeningen SPT er enig i Kommissionens forslag om at indføre et testforbud i EU. Brancheforeningen finder endvidere, at der ikke er behov for en særlig procedure for validering af alternative testmetoder på kosmetikområdet. Brancheforeningen er endvidere enig med Kommissionen i at opretholdelse af et markedsføringsforbud vil skabe problemer i forhold til de eksisterende WTO/GATT regler.

Hverken Dyrenes Beskyttelse eller Forsøgsdyrenes Værn har reageret på henvendelsen.

4a. Forslag til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv om 19. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (azo-farvestoffer) Kom (2000) 0785

Resumé

Med den 19. ændring af direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater foreslår Kommissionen at forbyde anvendelse af azofarvestoffer i tekstil- og lædervarer, der ved spaltning af en eller flere azogrupeer kan frigive en eller flere af de 23 aromatiske aminer, der er opført på bilag A til direktivforslaget, idet disse aminer kan være kræftfremkaldende. Aminer opført på bilag A må ikke findes i en koncentration på over 30 ppm i færdigvaren, målt efter metoden i bilag B, mens azofarvestoffer, der kan fraspalte eller frigive en eller flere aminer fra bilag A ikke må benyttes i tekstil- og lædervarer, som i længere tid kan komme i direkte berøring med hud eller mundhule hos mennesker.

Der er ingen dansk lovgivning på området. Direktivet vil kunne gennemføres med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

1. Status

Kommissionen sendte den 10. december 1999 det ovennævnte direktivforslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i traktaten artikel 95 (tidligere artikel 100A) og skal behandles efter procedure med fælles beslutningstagen med Rådet og Europa-Parlamentet i traktatens artikel 251 (tidligere artikel 189B).

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om forslaget ved grundnotat af 5.april 2000. Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 23. maj 2001 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 31. maj 2001 og til orientering i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 27. september 2001.

Europaparlamentet har afsluttet sin første læsning med vedtagelse af en række ændringsforslag.

2. Formål og indhold

Baggrunden for forslag til 19. ændring af direktiv 76/769/EØF er, at visse azofarvestoffer, der anvendes i tekstiler og læder, indebærer en kræftisiko for forbrugere og arbejdstagere. Flere medlemsstater bl.a. Tyskland og Hol-

land har indført deres egen regulering eller givet meddelelse om indførelse af nationalt forbud mod visse azofarvestoffer.

Forslagets formål er at få området harmoniseret, så det er ens for alle lande. I forslaget forbydes anvendelsen af azofarvestoffer, der ved reaktiv spaltning af en eller flere azogrunder, kan frigive en eller flere af de 23 aromatiske aminer.

I direktivforslagets første bilag er anført eksempler på produkter, hvori farvestofferne ikke må indgå.

I direktivforslagets andet bilag – bilag A - er de pågældende aminer opført. Disse aromatiske aminer kan være kræftfremkaldende. Aminerne i bilag A må ikke findes i en koncentration på over 30 ppm i færdigvaren, målt efter metoden i bilag B. Azofarvestoffer, der kan fraspalte eller frigive en eller flere aminer fra bilag A må ikke benyttes i tekstil- og lædervarer, som i længere tid kan komme i direkte berøring med hud eller mundhule hos mennesker.

I direktivet angives eksempler på sådanne varer (listen er således ikke udtømmende):

Beklædningsgenstande, sengelinned, håndklæder, toppe, toupeér og parykker, hatte, bleer og andre hygiejneartikler.

Fodtøj, handsker, remme til armbåndsure, håndtasker, pung og tegnebøger, dokumentmapper og stolebetræk.

Legetøj af tekstil eller læder samt legetøj, hvori bl.a. indgår beklædningsgenstande af tekstil og læder.

Garn og vævet stof der er beregnet til forbrugere.

Gulvtæpper er også omfattet af direktivet, dog med undtagelse af håndlavede gulvtæpper. Den 1. januar 2006 skal medlemsstaterne forbyde salg af azofarvet håndlavede tæpper samt tøj, der er lavet af genbrugsfibre fra azofarvet tekstiler, hvis farvestoffet overstiger grænsen på 30 ppm målt efter metoden i bilag B.

Det anføres i forslaget, at ovennævnte tekstil og lædervarer, ikke må markedsføres, hvis de ikke opfylder kravene.

Direktivet forudsætter, at Kommissionen, maksimalt efter 36 måneder efter at direktivet er trådt i kraft, skal se på azofarvestoffer igen.

Europa-Parlamentet har ved 1. læsning vedtaget forslag om, at Kommissionen skal følge udviklingen af testmetoder, og tilpasse direktivet til nye og mere pålidelige testmetoder.

Herudover foreslås ægte tæpper midlertidig undtages, om end med en målsætning om, at disse tæpper vil blive omfattet fra 1. januar 2006.

Endvidere foreslås listen over produkter være udtømmende, og konkrete ny produkter er foreslået til listen (soveposer, legetøj, pengebælter m.v.).

Herudover foreslår Europaparlamentet at to nye aminer tilføjes bilag A og endelig foreslås at testmetoderne kan bygge på en italiensk testmetode, udover den oprindeligt foreslåede tyske testmetode.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget har til formål, dels at beskytte folkesundheden og dels at bevare det indre marked. Ifølge Kommissionen er forslaget den eneste måde at nå disse mål, idet bevarelse af det indre marked hører under EF's enekompetence, idet bevarelse af det indre marked hører under EF's enekompetence, jf. Rådets direktiv 76/769/EØF.

Forslaget indeholder ensartede forskrifter for omsætning af azofarvestoffer og af tekstiler og læder, der er farvet med azofarvestoffer, hvilket sikrer en høj beskyttelse af folkesundheden.

Regeringen er enig heri.

5. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er ingen dansk lovgivning på området. Direktivet vil kunne gennemføres med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for forbrugere eller offentlige myndigheder.

Forslaget vil kun have begrænsede ekstraomkostninger for erhvervslivet, idet der kun bliver tale om udgifter til afprøvning og certificering som dokumentation for at direktivet er opfyldt.

De konkrete azofarvestoffer produceres ikke i Danmark, men kan importeres til Danmark via import af udenlandske produkter, specielt produkter fra lande udenfor EU.

Beskyttelsesniveau:

En vedtagelse af forslaget vil have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, fordi anvendelsen af azofarvestoffer med en kræftisiko begrænses.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, da det indebærer en indførelse af regler på et område uden regler for flere lande.

7. Høring

Forslaget har været i høring i EF-specialudvalget for miljø og i Tekstilpanelet. Fra specialudvalget for miljø er fremkommet en kommentar fra *Miljøkontrollen*, Københavns Kommune om, at den tilslutter sig en vedtagelse af forslaget og lægger i den forbindelse vægt på muligheden for løbende at revidere listen over forbudte azofarvestoffer og på et senere tidspunkt at supplere listen med opløselige azopigmenter. *Procesindustriens Brancheforening* anfører, at de støtter forslaget. Fra Tekstilpanelet er følgende kommentarer fremkommet: *Novotex* erklærer sig enig i direktivforslaget, under den forudsætning, at forslaget alene vedrører de azofarvestoffer, der kan fraspalte kræftfremkaldende aromatiske aminer. *Dansk Supermarked* finder det yderst vigtigt, at dokumentationskravene bliver nemme og økonomisk forsvarelige at håndtere. *Forbrugerinformationen* anfører, at de nævnte azofarvestoffer bør forbydes, såvel når disse tilsigtes som utilsigtes (ex. småbørn kan uforvarende putte gardinstoffer i munden. Desuden bør møbelstoffer også omfattes) kan komme i direkte berøring med hud eller mundhule hos mennesker.

Den danske farvestofindustri har på et foreløbigt grundlag generelt tilkendegivet, at den er positivt indstillet overfor direktivet.

Ifølge Kommissionen har Erhvervslivet i EU-landene endvidere generelt accepteret, at der er behov for en harmonisering indenfor azofarvestoffer.

4b. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om 23. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (stoffer, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske) KOM (2001) 256 endl. udgave – 2001/0110 (COD)

Resumé

Forslaget er en udvidelse med 25 stoffer af det eksisterende forbud mod anvendelse til privat brug af visse stoffer og præparater, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 2 - såkaldt CMR-stoffer.

1. Status

Kommissionen oversendte den 14. maj 2001 ovennævnte direktivforslag til Rådet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (indre marked – forb turis) den 26. november 2001.

Forslaget er en udvidelse med en række stoffer af det eksisterende forbud mod anvendelse til privat brug af visse stoffer og præparater, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 2 - såkaldt CMR-stoffer.

Disse stoffer er optaget på bilag I til Rådets direktiv 76/769/EØF vedrørende begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater.

Ved stoffer og præparater i kategori 1, er der videnskabeligt påvist effekter på mennesker, mens kategori 2 betyder, at der er en stærk formodning om, at der er effekter på mennesker jf. resultater fra dyreforsøg. Stoffer og præparater kan ligeledes være i kategori 3, hvor man ud fra dyreforsøg har en mistanke om effekt på mennesker.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF (tidligere artikel 100) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Forslaget skal ses i lyset af, at Kommissionen ifølge direktiv 94/60/EØF er forpligtet til at forelægge Europaparlamentet og Rådet forslag til nye CMR-stoffer til bilag I i direktiv 76/769/EØF senest 6 måneder efter offentliggørelsen af nye klassificeringer som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 1 eller 2 i forbindelse med Rådets direktiv

67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer, bilag 1.

Med Kommissionens 25. og 26 tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548/EØF (tilpasningsdirektiver 98/98/EF og 2000/32/EF) blev der indføjet 25 stoffer klassificeret som enten kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 2 i bilag 1 til direktiv 67/548/EØF. Danmark stemte for disse tilpasninger. Det er disse stoffer, som forslaget omhandler.

2. Formål og indhold

Forslagets overordnede formål er øget beskyttelse af forbrugernes sundhed og opretholdelse af det indre marked. Formålene udmøntes ifølge Kommissionen ved at udvide tillægget med kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer til bilag I i direktiv 76/769/EØF med de stoffer, der ved den 25. og 26 tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548/EØF blev klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske. Forbrugernes anvendelse af disse stoffer forbydes således.

Forslaget omhandler 14 kræftfremkaldende stoffer, 3 mutagene stoffer og 8 reproduktionstoksiske stoffer.

De pågældende stoffer er allerede i dag omfattet af et markedsføringsforbud til private jf. Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 1065 af 30. november 2000 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at et højt beskyttelsesniveau for forbrugernes sundhed og sikkerhed kun kan nås ved at fastlægge ensartede forskrifter for markedsføring af stoffer og præparater, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske.

For så vidt angår proportionaliteten anfører Kommissionen, at nærværende direktivforslag vil medføre fordele i form af beskyttelse af forbrugernes sundhed, og at denne opnås med små omkostninger.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering vedr. nærheds- og proportionalitetsprincippet, da regulering på dette område er en fællesskabsopgave for at sikre det indre marked og sikre et højt beskyttelsesniveau.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget er allerede implementeret i dansk lovgivning ved Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 1065 af 30. november 2000 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser for henholdsvis erhvervsliv, forbrugere, stat, amter og kommuner, idet stoffernes allerede er omfattet af et forbud mod salg til private.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, da salg af CMR-stofferne i bilag I i direktiv 67/548/EØF allerede er forbudt til private i Danmark. Forslaget formodes at forbedre beskyttelsesniveauet i Europa.

5. Høring

Forslaget har været sendt til høring i EF-specialudvalget.

Specialarbejderforbundet har meddelt, at man støtter forslaget. Greenpeace har udtalt, at man mener at alle stoffer som er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske ikke alene skal forbydes til privat brug men forbydes generelt. Der er ikke modtaget andre høringssvar.

6. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev den 5. november 2001 orienteret om forslaget ved oversendelse af grundnotat.

4c. Forslag til Europaparlamentets og Rådets direktiv om 22. ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (phthalater) og om ændring af Rådets direktiv 88/378/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om sikkerhedskrav til legetøj KOM (99) 0577 endelig udg.

Resumé

Med den 22. ændring af direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (phthalater) foreslår Kommissionen et forbud mod 6 navngivne phthalater i mængder over 0,1 % i legetøj og småbørnsartikler af PVC af blød PVC, der er beregnet til at blive puttet i munden på børn under 3 år. For legetøj og småbørnsartikler af blød PVC også beregnet til børn under 3 år, men som kan komme i munden foreslås en advarselmærkning. Endelig foreslås det, at markedet kontinuerligt overvåges for at sikre at ingen alternative produkter eller erstatninger for blødgørerne introducerer nye sundhedsfarer.

1. Status

Kommissionen sendte den 22. november 1999 ovennævnte forslag til Rådet og Europaparlamentet.

Forslaget har hjemmel i TEF artikel 95 EF (tidligere artikel 100A) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 TEF (tidligere artikel 189 B).

Direktivforslaget afløser Kommissionens beslutning 1999/815/EF af den 7. december 1999 om et midlertidigt forbud mod legetøj og småbørnsartikler fremstillet helt eller delvist af blød PVC indeholdende mere end 0,1 vægtprocent af en eller flere navngivne phthalater. Folketingets Europaudvalg har modtaget notat og grundnotat om dette midlertidige forbud den 18. november 1999.

Sagen var på dagsordenen for Rådet (indre marked) den 25. maj 2000 med henblik på en statusdrøftelse.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse den 6. juli 2000.

2. Formål og indhold

Kommissionen har som nævnt med beslutning 1999/815/EF af den 7. december 1999 vedtaget en midlertidig foranstaltning, der betyder et umiddelbart forbud mod legetøj og småbørnsartikler fremstillet helt eller delvist af

blød PVC, der indeholder mere end 0,1 vægtprocent af en eller flere af 6 navngivne phthalater.

Forbuddet gælder udelukkende for produkter, der er beregnet til at komme i munden på børn under 3 år. Forbuddet gjaldt indtil 8. marts 2000 med mulighed for forlængelse, hvis dette blev skønnet nødvendigt. Det følger af direktiv 92/59/EØF, at et midlertidigt forbud højst kan gælde for 3 måneder. Forbuddet kan forlænges, såfremt der træffes beslutning herom, hvilket forudsætter, at begrundelsen for forbuddet stadig er gyldig. Forbuddet blev forlænget for 7. gang ved dokument dateret den 21. august 2001 og foreslået forlænget endnu engang.

Formålet med nærværende forslag er at lave det midlertidige forbud om til en varig foranstaltning. Derudover går forslaget dog videre, idet forslaget også omfatter regler om mærkning.

Formålet med forslaget er endvidere at totalharmonisere reguleringen af phthalater i legetøj i EU.

Kommissionen tilkendegiver, at tilstedeværelsen af phthalater i blød PVC i legetøj og småbørnsartikler bestemt til at blive puttet i munden repræsenterer en risiko af generel toksisk, dvs. giftig eller sundhedsskadelig, karakter for små børns sundhed. Dette sker med baggrund i en vurdering fra Den Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø (CSTEE) som den 27. november 1998 gav udtryk for, at der var grund til bekymring over, at børn udsættes for phthalater fra legetøj, og især når legetøjet puttes i munden vil der være mulighed for overskridelse af den tolerable daglige indtagelse fastsat af komitéen.

De sundhedsskadelige effekter som er fundet for phthalater i dyreforsøg omfatter fosterskader, skader på forplantningsevnen og leverskader. Forsøgene har vist at skaderne på forplantningsevnen især optræder hos umodne forsøgsdyr, det vil sige at børn er mere udsatte for disse skader end voksne.

Den Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø (CSTEE) har lavet en udtalelse den 20. juli 2001 om en rapport, der beskriver en mulig analysemetode til bestemmelse af afgivelsen af phthalaten DINP fra legetøj.

Foreløbige risikovurderingerne relateret til børns udsættelse for phthalater afgivet fra legetøj viser bekymring for anvendelsen af DEHP, DIDP og DINP til små børn. Der er ikke fundet bekymring for DBP og BBP. Vurderingen af DNOP er endnu ikke færdig.

Den Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø (CSTEE) har lavet en udtalelse den 30. oktober 2001 om de sundhedsskadelige effekter af DINP. Her lægges vægt på en rapport fra de amerikanske myndigheders vurdering af stoffet, hvor effekter på leveren hos forsøgsdyr opstår ved lavere koncentrationer end hidtidige vurderinger.

Forslaget omfatter 6 phthalater, nemlig di-"isononyl"phthalat (DINP), bis(2-ethylhexyl)phthalat (DEHP), dioctylphthalat (DNOP), di-"isodecyl"phthalat (DIDP), benzybutylphthalat (BBP), og dibutylphthalat (DBP).

Ifølge Kommissionens forslag forbydes indholdet af de 6 phthalater at overstige en mængdegrænseværdi på 0,1 % i legetøj og småbørnsartikler af blød PVC, der er beregnet til børn under 3 år, og som er beregnet til at blive puttet i munden.

Desuden fastsættes der regler for mærkning for legetøj og småbørnsartikler beregnet til børn under 3 år, og som kan puttes i munden, selvom de ikke er beregnet til det. Emballagen skal mærkes med følgende formulering "Advarsel - må ikke puttes i munden i længere perioder, da der kan frigøres phthalater, som skader børns sundhed". Selve produktet skal mærkes "Må ikke puttes i munden" på en let læselig og uudslettelig måde.

Kommissionen anfører, at markedet kontinuerligt skal overvåges for at sikre, at ingen alternative produkter eller erstatninger for blødgørerne introducerer nye sundhedsfarer. Medlemsstaterne skal forestå denne overvågning og informere Kommissionen herom. Kommissionen vil udfærdige en rapport inden for tre år efter direktivets vedtagelse. Kommissionen anfører desuden, at den vil gennemgå direktivet i lyset af ny videnskabelig viden inden for 4 år efter vedtagelsen.

Europa-Parlamentets første læsning.

Europa-Parlamentet foreslår et forbud mod anvendelse af alle phthalater i fremstilling af legetøj og småbørnsartikler fremstillet af blød PVC. Forbudet gælder legetøj og småbørnsartikler, der er beregnet til børn under 3 år, og som kan puttes i munden, selv om det ikke er beregnet til at blive puttet i munden.

Europa-Parlamentet foreslår en mærkning af legetøj og småbørnsartikler beregnet til børn mellem 3 og 6 år, som børn under 3 år kan putte i munden.

Europa-Parlamentet foreslår derudover et forbud mod tilsætning af duftstoffer til legetøj og småbørnsartikler fremstillet helt eller delvist af blød PVC indeholdende phthalater ud fra den betragtning, at tilsætning af duftstoffer øger børns tilbøjelighed til at putte legetøjet i munden.

Endelig foreslår Europa-Parlamentet, at direktivet skal revideres 2 år efter dets vedtagelse, og at Kommissionen skal se på andre eksponeringskilder for børn end legetøj, herunder andre anvendelser af blød PVC såsom gulvbelægninger, levedsmiddelemballager samt fra indånding af den omgivende luft. Endvidere skal direktivet revideres, når der foreligger godkendte og accepterede analysemetoder til måling af afgivelsen (migration) af phthalater fra legetøj og småbørnsartikler.

5. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagets formål dels er at sikre et højt beskyttelsesniveau af børns sundhed og sikkerhed, hvilket sker med lave omkostninger til følge, og dels sikre en harmonisering og sikring af Det Indre Marked, idet allerede vedtagne eller planlagte nationale begrænsninger af markedsføringen af legetøj og småbørnsartikler på grund af deres indhold af phthalater direkte påvirker Det Indre Marked.

Regeringen er enig i denne holdning.

6. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Området er reguleret ved Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 151 af 15. marts 1999 om forbud mod phthalater i legetøj til børn i alderen 0-3 år samt i visse småbørnsartikler m.v.

Desuden er sundheds- og sikkerhedskrav til legetøj reguleret ved Forbrugestyrelsens bekendtgørelse nr. 329 af 23. maj 1995 om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levedsmidler. I medfør af bekendtgørelsens § 18, stk. 2, forestås kontrollen med legetøjs kemiske egenskaber af Miljø- og Energiministeriet. Andre produkter til småbørn er reguleret ved direktiv 92/59/EØF om produktsikkerhed i almindelighed, som er gennemført i Erhvervsministeriets lov nr. 364 af 18. maj 1994 om produktsikkerhed.

Den danske bekendtgørelse om forbud mod phthalater indeholder et forbud mod alle phthalater, såfremt indholdet er over 0,05% (de 0,05 % er sat af hensyn til den baggrundsforurening af phthalater, der findes overalt):

- i alt legetøj til børn under 3 år,
- i småbørnsartikler til børn, såfremt de kan puttes i munden
- i lignende produkter som er målrettet børn uden at være konstrueret som legetøj, men som – grundet konstruktion eller design - må forventes at blive brugt som legetøj af børn under 3 år (ex: blyanter/kuglepenne påsat disneyfigurer eller andet, der gør dem interessante at lege med).

Det danske forbud er mere vidtgående end direktivforslaget, da den danske bekendtgørelse forbyder alle estere af σ -phthalsyren, såfremt indholdet er over 0,05 % samt i alt legetøj, småbørnsartikler, lignende produkter og alle materialer af blød plast, herunder blød PVC, som må forventes anvendt som legetøj af børn under 3 år.

Såfremt forslaget vedtages, vil en ændring af bekendtgørelse nr. 151 af 15. april 1999 være nødvendig, således at forbuddet kun kommer til at gælde 6 navngivne phthalater i legetøj og småbørnsartikler fremstillet af udelukkende blød PVC bestemt til børn under 3 år og beregnet til at blive puttet i munden.

Vedtagelse af forslaget betyder samtidig en ændring af Rådets direktiv 88/378/EØF om sikkerhedskrav til legetøj i bilag IV, hvor et afsnit om advarsler og oplysninger om forsigtighedsregler skal sættes ind. Denne ændring skal indføres i den danske gennemførelseslovgivning ved en ændring af Forbrugerstyrelsens bekendtgørelse nr. 329 af 23. maj. Der skal desuden udstedes en ny legetøjsbekendtgørelse af Forbrugerstyrelsen.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Direktivforslaget vil ikke medføre samfundsøkonomiske konsekvenser, da Danmark allerede har reguleret området, jf. ovenfor. Der vil ingen økonomiske konsekvenser være for stat, amter og kommuner.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at ville få en mindre negativ indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU.

7. Høring

Forslaget har været i høring i specialudvalget for miljø. *Københavns Kommune* støtter, at EU's regler fastsættes på et niveau, der tilsvare de danske regler, hvorfor forslaget i sin nuværende form ikke kan støttes. *Forbrugerrådet* mener, at der bør ske en afskaffelse af brugen af phthalater i tråd med den danske handlingsplan for phthalater, hvorfor forbuddet bør omfatte alle phthalater, al blød plast samt alt legetøj, produkter og lignende materialer til børn under 3 år, der kan puttes i munden, samt at grænseværdien bør tilsvare den danske på 0,05% som et totalindhold. Ligeledes mener *Forbrugerrådet*, at mærkning ikke er vejen frem pga. målgruppen. *Greenpeace* og *Danmarks Naturfredningsforening* finder, at det danske beskyttelsesniveau ikke bør sænkes og støtter et totalforbud baseret på en grænseværdi fremfor migrationsgrænser.

Da forslaget til det midlertidige forbud, jf. Kommissionens beslutning 1999/815/EF, var i høring i specialudvalget for miljø anførte *Det Økologiske Råd*, at det støttede forslaget til beslutning, idet *Rådet* understregede, at alt legetøj til børn under 3 år skal omfattes som et minimum, bl.a. fordi mindre søskende kan sutte på større søskendes legetøj.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat og aktuelt notat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. maj 2000.

5. Notat vedrørende forslag fra EU-Kommissionen om aftale med den europæiske bilindustri om beskyttelse af fodgængere, KOM (2001) 389.

Ændringer i forhold til aktuelt notat af 12. september 2001 er markeret med kursiv.

Resumé

Kommissionen har forhandlet en aftale på plads med industrien vedrørende fodgængervenlige fronter på køretøjer under 2,5 tons. Aftalen skal ved frivillige forpligtelser fra industriens side øge beskyttelsen af fodgængere og andre trafikanter mod skader opstået ved kollision med biler omfattet af aftalen. De tekniske krav i aftalen vil gælde for alle nye biler i 2015.

Aftalen vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Forslaget til aftale er sendt til høring i Europa-Parlamentet og Rådet den 23. juli 2001.

Aftalen har til formål ved hjælp af frivillige forpligtelser fra industriens side at øge beskyttelsen af fodgængere og andre trafikanter mod skade opstået ved kollision med personbiler samt varebiler af en type, der også findes som personbil. Aftalen gælder for køretøjer med en tilladt totalvægt på under 2,5 tons.

Der har siden midten af firserne været arbejdet på en EU-regulering, som vil kunne forbedre bilfronterne for at beskytte fodgængere. Bilindustrien har modarbejdet en regulering, og har haft held til at forhale beslutningsprocessen. I december 2000 diskuterede Kommissionen muligheden for at opnå forbedringerne gennem en aftale med industrien fremfor et traditionelt direktiv, og man besluttede at indlede drøftelser med Foreningen af Europæiske Automobilfabrikanter (ACEA), og der blev indledt parallelle drøftelser med den japanske og den koreanske industri.

Samtidig vedtog man dog at fortsætte med udarbejdelsen af et direktivforslag, som skulle kunne finde anvendelse, såfremt forhandlingerne om en aftale ikke faldt tilfredsstillende ud.

Efterfølgende har der været afholdt en offentlig høring (februar 2001).

Der findes et enkelt fortilfælde, som vedrører CO₂-emmissioner fra køretøjer, hvor Kommissionen har indgået en aftale med bilindustrien. Aftalen har til formål at begrænse den samlede mængde af CO₂-udslip fra bilparken i Europa. Kommissionen henviser til erfaringerne med denne aftale, i argumentationen for at benytte aftaleformen på reguleringen af fodgængerbeskyttel-

se. I CO₂-aftalen er det imidlertid overladt til bilindustrien at fordele reduktionen på de forskellige bilmodeller. Dette medfører, at der på trods af CO₂-aftalen kan sælges biler, der har et højt CO₂-udslip, når blot der sælges tilsvarende mange biler med et lavere CO₂-udslip. I modsætning hertil er aftalen om fodgængerbeskyttelse gældende for hver enkelt bil.

For så vidt angår fodgængerbeskyttelse er der tale om en aftale, hvor bilindustrien forpligter sig til, at nye biler i løbet af en årrække bringes til at opfylde en række nærmere specificerede krav (se nedenfor) vedrørende bilerne egenskaber ved kollision med fodgængere. Endvidere vil salg af biler med hårde safarigitre, samt salg af disse gitre som originalt ekstraudstyr, blive standset fra 1. januar 2002. Samme år skal der være kørelysaugmentering på 90% af alle nye biler, og på alle nye biler fra 1. oktober 2003. I løbet af 2003 skal der endvidere være blokeringsfri bremsesystem (ABS) på 90% af alle nye biler, og fra 1. juli 2004 på alle nye biler. Endelig forpligter industrien sig til løbende at installere IT-udstyr i nye biler til forbedring af den aktive sikkerhed.

Mht. kravene vedr. kollisionsegenskaber indeholder aftalen følgende hovedpunkter:

- Senest 1. oktober 2005 skal alle nye **biltyper** opfylde de opstillede krav for resultatet af en række tests, som primært vurderer påvirkningen ved kollisioner, hvor en fodgængers ben eller hoved rammer forskellige punkter på bilernes fronter. Fra juli 2010 skal 80% af alle nye biler opfylde kravene, i 2011 90% og ved udgangen af 2012 gælder det alle nye biler.
- Senest i 2010 skal alle nye **biltyper** opfylde yderligere skærpede krav til resultatet af samme tests, som ovenfor beskrevet. Og senest fem år senere skal alle nye biler opfylde de skærpede krav.

Indholdet i de tekniske krav, som vil gælde fra 2010 for nye biltyper og fra 2015 for alle nye biler, er identiske med de krav, som "European Enhanced Vehicle-Safety Committee" (EEVC) i 1998, har opstillet som forslag til indhold i et eventuelt kommende direktiv. EEVC's arbejde er lavet efter aftale med Kommissionen, som har meddelt, at den også vil benytte EEVC's forslag i et eventuelt direktivforslag.

Aftalen rummer flere områder, som ikke nødvendigvis vil være dækket af et eventuelt direktiv om fodgængerbeskyttelse. Det drejer sig om:

- Stop for salg af stive safarigitre som originalt ekstraudstyr
- Kørelysaugmentering på nye biler
- Blokeringsfri bremsesystem (ABS) på nye biler
- Industriens forpligtigelse til løbende at installere supplerende IT-udstyr i nye biler til forbedring af den aktive sikkerhed.

Kommissionen vil nedsætte en komité, som løbende skal overvåge, at aftalen overholdes. Industrien forpligter sig til at forsyne komitéen med test-rapporter udarbejdet af uafhængige testcentre, som dokumenterer, at de tekniske krav overholdes.

Det belgiske formandskab har i forslag til rådsresolution foreslået, at aftalen accepteres på følgende vilkår:

- *Forbuddet mod safarigitre skal udgå af aftalen og i stedet reguleres i et særskilt direktiv, som i øvrigt skal omfatte større køretøjer end aftalens grænse ved 2,5 tons.*
- *Kompetente EF-godkendelsesmyndigheder skal inddrages i kontrol- og overvågningsprocessen.*
- *Kommissionen skal tage initiativ til, at aftalens foranstaltninger kommer på dagsordenen i FN-regi med henblik på udarbejdelse af internationale regler for beskyttelse af fodgængere.*
- *Aftalens indhold om kørelysaugmentering skal udgå indtil videre.*
- *Aftaleformen må ikke fremover erstatte udarbejdelsen af bindende direktiver vedrørende færdselssikkerheds- og miljøbeskyttelseskrav.*

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig i sagen.

2. Gældende dansk ret

Der er i dag ingen specifikke krav vedrørende bilers egenskaber i tilfælde af kollision med en fodgænger. I bekendtgørelse om detailforskrifter for køretøjers indretning og udstyr af 7. marts 2001, er der dog en generel bestemmelse om, at køretøjers karosseri skal være udformet uden skarpe kanter og udragende dele. Der findes en tilsvarende bestemmelse i udstyrsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977). I EF-direktiv 74/483/EØF er der endvidere mere specifikke regler for udragende dele på personbiler, der typegodkendes.

Mht. hårde safarigitre har Færdselsstyrelsen varslet et national forbud mod disse med ikrafttræden 1. april 2002. Forslaget er notificeret til Kommissionen, hvis 3-måneders-frist *for kommentarer eller indsigelser udløb i oktober 2001. Kommissionens svar giver ikke anledning til ændringer af det danske forbud.*

I Danmark er der krav om brug af kørelys i dagtimerne, men intet krav om kørelysaugmentering. I Detailforskrifter for Køretøjer er der dog opstillet en række tekniske krav til frivilligt monteret kørelysaugmentering.

I Danmark er der ikke krav om ABS-bremser, men der gives fradrag i registreringsafgift for køretøjer forsynet med ABS-bremser.

3. Høring

Færdselsstyrelsen har foretaget en høring af berørte myndigheder og organisationer, jf. nedenstående liste:

AUTIG (Automobilbranchens Handels- og Industriforening); Automobilforsikringsselskabernes Fællesråd; Danmarks Automobilforhandler Forening; Danmarks Transportforskning; Dansk Cyklist Forbund; De Danske Bilimportører; Forbrugerrådet; Forenede Danske Motorejere; NOAH-Trafik; Rådet for Større Færdselssikkerhed; Teknologisk Institut samt Transportrådet.

Aftalen har endvidere været sendt i høring i EF-specialudvalget vedrørende transportspørgsmål.

Følgende myndigheder og organisationer har bemærkninger til forslaget:

Danmarks TransportForskning (DTF) så gerne, at forbedring af den passive sikkerhed skete over en kortere årrække, end der umiddelbart er lagt op til i aftalen. Endvidere så DTF gerne, at disse regler også ville gælde for eksisterende biltyper. Dette er blandt andet begrundet i, at der allerede nu kan fremstilles mere fodgængervenlige bilfronter. Endelig anfører DTF, at der allerede på det danske marked findes regler for de tiltag, som nu gennemføres for nyregistrerede biler i de øvrige lande (køreløse og ABS-bremser).

Forenede Danske Motorejere (FDM) har ingen indvendinger imod at der er tale om en frivillig aftale i stedet for et direktiv. FDM anfører, at ud fra en sikkerhedsmæssig betragtning tjener forslaget til en generel højnelse af trafiksikkerheden og kan ses i sammenhæng med det påtænkte forbud mod "safarigitre".

Dansk Cyklist Forbund (DCF) finder det positivt at der er forhandlet en aftale med bilindustrien, som indebærer at personskader ved kollision med fodgængere formindskes. DCF antager, at dette også afbøder ulykker med cyklister og havde gerne set dette aspekt behandlet samtidig. DCF finder fristerne i aftalen meget lange og så gerne forslagene om forbedring af bilfronter udmøntet i et direktiv. Endelig foreslår DCF, at eftermontering af gitre bør forbydes i aftalen.

Forbrugerrådet finder det meget betænkeligt, at et vigtigt sikkerhedsområde som beskyttelse af fodgængere bliver genstand for co-regulation, der er en forholdsvis ny og uprøvet metode i Kommissionen. Kommissionen har gennem de seneste 10 år, hvor dette emne har været diskuteret, tilkendegivet, at der ville blive udstedt et direktiv på området. De fastsatte årstal i aftalen er helt uacceptable, da den videnskabelige komité har arbejdet med testmetoder på dette område i mere end ti år. Der findes allerede biler på markedet, der opfylder 75% af aftalens krav. Etableringen af et overvågningsudvalg

som er mangelfuldt beskrevet i aftalen giver, efter Forbrugerrådets mening, ingen garanti for, at aftalens punkter efterleves.

Det er Forbrugerrådets klare opfattelse, at en frivillig aftale med bilindustrien ikke er den rigtige vej at gå for at opnå en bedre beskyttelse for fodgængere. Forbrugerrådet så hellere, at der udstedes et direktiv, hvor samtlige krav i aftalen er indeholdt.

Erhvervenes Transportudvalg (ETU), og herunder Dansk Industri og Det Danske Handelskammer, har udtalt, at man ingen bemærkninger har til det tekniske indhold. ETU finder endvidere, at det er en almindelig erfaring, at vedtagelse af direktiver kan strække sig over en længere årrække, hvorfor aftaleformen foretrakkes. Et direktiv vil endvidere kunne forsinke indførelsen af nye teknologiske løsninger til skade for trafiksikkerheden.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Hvis aftalen gennemføres med de i rådsresolutionen foreslåede ændringer, vil der ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser. Aftalens oprindelige indhold vedrørende kørelysaugmentering ville medføre behov for mindre ændringer på bekendtgørelsesniveau af Detailforskrifter for Køretøjer.

Aftalen skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Aftalens indhold vedrørende safarigitre, ABS-bremser, kørelysaugmentering og IT-udstyr må vurderes kun at få en ubetydelig praktisk indflydelse på den danske bilpark. Dermed vil denne del af aftalen ikke indebære samfundsøkonomiske konsekvenser.

Aftalens indhold vedrørende bilfronternes udformning forventes at få en betydelig positiv indvirkning på antallet af dræbte og tilskadede trafikanter. Når den samlede bilpark opfylder de opstillede krav, er det vurderet af ETSC (European Transport Safety Council), at der vil være sket en årlig reduktion på 20% af disse skader. I Danmark kommer ca. 1200 fodgængere om året (1999) til skade i uheld med personbiler og små varebiler. Hertil kommer et betydeligt antal tilskadede fodgængere, som ikke registreres i statistikken. Yderligere sker der i Danmark et tilsvarende antal uheld mellem biler og cyklister. Det må antages, at de forbedrede bilfronter også vil komme cyklisterne til gavn – men omfanget er ukendt. Der vil således være en årlig samfundsøkonomisk gevinst på sparede skader i forbindelse med fodgængeruheld. Denne situation vil indtræde gradvist, efterhånden som bilparken udskiftes. Såfremt industrien overholder forpligtelserne, så vil praktisk taget alle de biler i den danske bilpark, som er omfattet af aftalen,

opfylde kravene fuldt ud omkring år 2025-2030, idet det vurderes, at bilparken stort set er udskiftet på 15 år.

Det er ikke muligt at vurdere, hvorvidt de skærpede krav vil øge bilernes fremstillingspris.

6. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen nævner ikke de to principper i aftalens indledende del.

Regeringen finder, at Kommissionens forslag til aftale er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet målsætningerne i aftalen ikke i tilstrækkelig grad kan opnås af medlemsstaterne alene, men bedre opnås af Fællesskabet på grund af deres omfang og virkninger. Endvidere er aftalen begrænset til mindstekrav for at nå de pågældende mål og går ikke videre, end det er nødvendigt med henblik herpå.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget til aftale har været forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på orientering den 21. september 2001.

6. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om de generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevareautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerheden. KOM (2000) 716 endelig ændret ved KOM (2001) 475 endelig.

Resumé

Forslagets del om "EU-fødevarelov" indeholder en række grundlæggende bestemmelser i form af definitioner, bestemmelser om at forsigtighedsprincippet gøres gældende, sporbarhed skal muliggøres og primæransvaret for fødevaresikkerhed ligger hos producenter/leverandører af fødevarer. Et bærende princip er jord til bord tankegangen, som indebærer, at der i fødevarelovgivning kan inddrages aspekter vedrørende foder, miljø, arbejdsmiljø, dyresundhed og velfærd m.v.

Der er forslag om at etablere en Fødevareautoritet, som primært skal beskæftige sig med videnskabelig risikovurdering af fødevarer m.v. Denne Fødevareautoritet foreslås etableret som en uafhængig institution, der skal fungere som sekretariat for et videnskabeligt komitéssystem, sammensat af eksperter fra medlemsstaterne. Komitésystemet skal være ansvarligt for afgivelse af autoritative videnskabelige udtalelser.

Fødevareautoriteten foreslås endvidere at være ansvarlig for administration af systemerne for hurtig udveksling af informationer om risikobehæftede fødevarer ("Rapid Alert"-systemer). Endelig indeholder forslaget bestemmelser af proceduremæssig art for håndtering af fødevaresager på EU-niveau. Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

1. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2000) 716 endelig af 8. november 2000 fremsat forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Fødevareautoriteten og om procedurer i fødevaresikkerhedsanliggender. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. november 2000.

På baggrund af Europa-Parlamentets udtalelse over forslaget har Kommissionen ved KOM (2001) 475 endelig af 7. august 2001 fremsat ændringsforslag.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37, 95, 133 samt 152 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagning i TEF artikel 251.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen betragter det som en prioriteret opgave at sikre, at EU's borgere er beskyttet af de højeste normer for fødevarsikkerhed. Denne holdning afspejles i Kommissionens Hvidbog, hvoraf det fremgår, at fællesskabets fødevarerlovgivning skal opdateres, således at der tages højde for de øgede krav vedrørende forbrugersundhed, fødevarsikkerhed og fødevarer-kvalitet.

For så vidt angår oprettelse af en Fødevarerautoritet i fællesskabet, er dette primært begrundet i et ønske om at skabe rammerne for en kapacitetsforøgelse og styrkelse af arbejdet med at fremlægge videnskabelige vurderinger og råd om fødevarsikkerhed, ernæring, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed, som vedrører sundhedsbeskyttelsen af forbrugerne.

Regeringen anser det for at være et fremskridt på fødevarerlovgivningsområdet, at der fastlægges en række principper og definitioner for den kommende fællesskabslovgivning; og en styrkelse af den videnskabelige kapacitet vedr. vurdering af fødevarsikkerhed mv. udfylder et eksisterende behov. Nærheds og proportionalitetsprincippet må derfor anses for at være respekteret.

3. Formål og indhold

Fødevarerlovgivning

Kommissionens forslag til en generel EU-fødevarerlov omfatter hele fødevarerækeden, herunder foderfremstilling.

Den overordnede målsætning er at beskytte menneskers liv, sundhed, sikkerhed og forbrugerinteresser og at inddrage andre relevante målsætninger som beskyttelse af miljøet, dyrs og planters liv, sundhed og velfærd.

Lovgivningen skal baseres på "risikoanalysen", som indebærer, at man skal tage udgangspunkt i videnskabelige vurderinger af sikkerheden ved fødevarer, foderanvendelse med videre, når der udarbejdes lovgivning og træffes administrative beslutninger i den daglige håndtering af risici ved fødevarer. Det fastlægges herunder, at forsigtighedsprincippet gælder på fødevarerområdet.

Dernæst fastlægges regler om sporbarhed fra jord til bord, og det slås fast, at det primære ansvar for sikker fødevarerproduktion er placeret hos landbruget og producenterne samt i grossist- og detail-leddet og ikke hos den kontrollerende fødevarermyndighed. Tilsvarende ansvarsfordeling gælder i fodersektoren.

Endvidere fastlægges som generelt princip, at fødevarer og foder kun må markedsføres, hvis de - anvendt i overensstemmelse med sædvanlig brug - er sikre for forbrugeren.

Fødevarerautoriteten

Det videnskabelige komitéssystem er efter Kommissionens opfattelse overbelastet, hvilket forsinker lovgivningsarbejdet til skade for varetagelsen af fællesskabets aktiviteter på området. Forslaget om oprettelse af Fødevarerautoriteten (i det oprindelige forslag kaldt "Fødevarermyndigheden"), vil have som det primære mål at styrke det videnskabelige komitéssystem på fællesskabsplan.

Fødevarerautoriteten skal oprettes som en uafhængig institution med egne styrende organer, og vil således ikke være underlagt tjenestebefalinger fra Kommissionen.

Det er hensigten, at Fødevarerautoriteten skal arbejde tæt sammen med den eksisterende nationale ekspertise på området ved at sikre det hertil fornødne netværk, og herunder levere det nødvendige baggrundsmateriale til et videnskabeligt komitésystem bestående af otte selvstændige paneler og en styringskomité.

Fødevarerautoriteten skal - udover afgivelse af de videnskabelige udtalelser på vegne af komitésystemet - selvstændigt kunne bistå Kommissionen med teknisk assistance og kunne identificere kommende kriser vedrørende fødevarer sikkerhed, således at medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og Kommissionen kan advares forudgående.

Der skal etableres en bestyrelse sammensat af fire personer udpeget af Europa-Parlamentet, fire udpeget af Rådet, fire af Kommissionen, og fire af Kommissionen som repræsentanter for forbrugerne og erhvervslivet, og en direktør udpeges af bestyrelsen efter forslag fra Kommissionen og høring af Europa-Parlamentet.

Et rådgivende forum, sammensat af en repræsentant fra hver medlemsstat fra et organ med kompetence svarende til Fødevarerautoriteten, skal bistå direktøren i udøvelsen af dennes opgaver og sikre tæt samarbejde med de kompetente organer i medlemsstaterne.

Det er i Kommissionens forslag hensigten, at Fødevarerautoriteten skal administrere "Rapid Alert"-systemer vedrørende både fødevarer og foder og oprette en kriseenhed, når alvorlige problemer rapporteres. Denne kriseenhed skal indsamle oplysninger om karakter og omfang af problemerne, in-

formere offentligheden om problemets karakter samt foreslå Kommissionen foranstaltninger, som kan vedtages i Kommissionsregi.

Der er under Rådets behandling af forslaget foretaget en række justeringer og redaktionelle ændringer med henblik på at klargøre teksten. Der er foretaget ændringer vedr. sammensætning m.v. af de styrende organer i fødevarerautoriteten. Således skal bestyrelsen iflg. den fælles holdning bestå af 16 medlemmer udpeget af Rådet i samråd med Europa-Parlamentet fra en liste opstillet af Kommissionen, samt en repræsentant for Kommissionen. Direktøren udpeges af bestyrelsen på grundlag af en liste opstillet af Kommissionen, uden inddragelse af Parlamentet. Med hensyn til adgangen til at få videnskabelige problemstillinger belyst er der indsat bestemmelser, som giver medlemsstaterne og Europa-Parlamentet adgang til at anmode om at få spørgsmål belyst i det videnskabelig komitesystem. Dernæst er forslaget ændret således, at Fødevarerautoriteten ikke skal administrere "Rapid Alert" systemet, som af Rådet betragtes som en risikohåndteringsopgave, der fortsat bør høre under Kommissionens ansvarsområde. Bemærkninger om den fremtidige placering af fødevarerautoriteten er ikke medtaget i den fælles holdning.

4. Udtalelser

Europa-Parlamentet har den 12. juni 2001 afgivet udtalelse (1. læsning) om Kommissionens forslag og fremsat en lang række ændringsforslag, hvoraf et større antal er af redaktionel karakter.

Af substansmæssige forslag skal nævnes, at Europa-Parlamentet ønsker indsat en bestemmelse om, at ansatte i fødevareraktiviteter må kunne videregive oplysninger om potentielle sundhedsrisici ved de markedsførte varer, uden at de kan straffes herfor eller deres ansættelsesforhold herved skades. Desuden foreslås, at primærproducenter skal underrette myndighederne, såfremt de får mistanke om, at deres produkter udgør en potentiel risiko, f.eks. vedrørende anmeldelsespligtige sygdomme.

Specielt vedrørende Den Europæiske Fødevarerautoritet foreslås, at

- der skal være 12 medlemmer af bestyrelsen, i stedet for 16, og de skal udpeges efter indstilling fra Kommissionen i en åben ansøgningsprocedure,
- direktøren før udpegning skal gennem en høring i Europa-Parlamentet,
- Europa-Parlamentet inddrages i autoritetens arbejde, idet arbejdsprogrammer og beretninger forelægges Europa-Parlamentet til høring

og Europa-Parlamentet kan være repræsenteret i autoritetens rådgivende forum.

Under bestræbelserne på at opnå et kompromis mellem Rådet og Europa-Parlamentet under anden læsning arbejdes der på at opnå tilslutning til vedtagelse af enkelte ændringsforslag. Et forslag vedrører spørgsmål om at reducere antal medlemmer af bestyrelsen for fødevareautoriteten fra 16 til 14 (plus en repræsentant for Kommissionen). Vedrørende udpegning af direktøren drøftes forslag om at styrke parlamentets rolle, ved at direktøren skal holde Parlamentet orienteret om autoritetens arbejdsplaner. Endelig drøftes et forslag vedr. ansvaret for ledere af fødevarevirksomheder til at underrette myndigheder om mistanke om opståede risici i deres virksomhed. Det foreslås tilføjet, at denne pligt ikke må bruges til at hindre medarbejdere i at samarbejde med myndighederne om at fjerne eller reducere risici, såfremt sådanne bestemmelser findes i national lovgivning.

5. Gældende dansk ret

Fødevareloven er den primære ramme for de fødevaresikkerhedsaspekter, som skal behandles af Fødevareautoriteten, men også lovgivningen om dyresygdomme, foder m.v. indeholder sådanne aspekter.

6. Konsekvenser

Vedtagelse af en overordnet EU-fødevareforordning og oprettelse af en Fødevareautoritet af den skitserede karakter vil medføre ændringer i forhold til gældende lovgivning, men en vedtagelse vil ikke i sig selv nødvendiggøre gennemførelsesforanstaltninger i Danmark, eftersom forslaget er stillet i form af en forordning, som er direkte anvendelig i forhold til den nationale lovgivning. Der vurderes ikke at være behov for lovændringer.

For så vidt angår Fødevareautoriteten, skal denne finansieres over fællesskabets budget og vil således ikke have særskilte statsfinansielle konsekvenser.

Kommissionen anslår, at Fødevareautoriteten skal råde over et personale på ca. 340 medarbejdere, når den er fuldt operativ i år $n + 5$ (n betegner året for forordningens vedtagelse). De aktuelle personaleoverslag, som er knyttet til forordningen, dækker perioden $n + 3$, hvor behovet anslås til 225 medarbejdere. Tallet vil blive revideret i det tredje år.

Finansieringen af Fødevareautoriteten sker over det ordinære EU-budget, og vil senere eventuelt kunne suppleres af gebyrer fra virksomheder, som får vurderet produkter til markedsføring. Kommissionen anslår i forslaget et budget på 9.000.000 EUR det første år. Når Fødevareautoriteten er fuldt operativ i år $n + 5$ skønnes den at have behov for et budget på ca.

67.200.000 EUR. I løbet af det tredje år vil beløbets størrelse blive revideret. Følgelig vil Kommissionens bidrag andrage 9.000.000 EUR for det første år og stige gradvist til 44.400.000 EUR i det tredje år, hvor en revision for de følgende år vil finde sted.

Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Forslaget har i overensstemmelse med fødevarelovens § 6 været sendt i høring hos relevante, landsdækkende interesseorganisationer. Endvidere har forslaget været forelagt for Det Rådgivende Fødevareudvalg, § 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget (fiskeri).

Alle høringssvar giver udtryk for støtte til forslaget og generel tilfredshed med, at der foreslås en overordnet ramme for al lovgivning relateret til fødevarer ud fra en jord-til-bord- betragtning.

Samtlige besvarelser er endvidere positive overfor oprettelsen af Fødevareautoriteten med det hovedformål at opprioritere fødevarepolitikken. Det pointeres dog fra de fleste, at det er af stor væsentlighed at sikre, at Fødevareautoriteten alene foretager videnskabeligt arbejde, og at dette foregår så uafhængigt som muligt.

Forbrugerrådet påpeger et behov for præcisering af teksten på en række punkter. Forsigtighedsprincippet bør omfatte tilfælde, hvor der *vurderes* at være en risiko, og ikke når en særlig sundhedsrisiko er *konstateret*.

Forbrugerrådet finder dernæst, at Fødevareautoriteten selv skal have mulighed for at igangsætte videnskabelige vurderinger, og være i stand til at afgive anbefalinger til risikostyring, herunder lovgivning, på baggrund af den opnåede viden om beskyttelsen af forbrugernes sundhed og interesser, men det skal ske i tæt samspil med medlemsstaternes myndigheder.

Forbrugerrådet mener endvidere, at det er nødvendigt at understrege Fødevareautoritetens rolle på ernæringsområdet. Forbrugerrådet støtter endvidere, at Fødevareautoriteten skal lede den daglige drift af "Rapid Alert-systemer, der dækker både fødevarer og foder. Endelig nævner Forbrugerrådet, at forbrugerne forventer som minimum at få to af de fire pladser i bestyrelsen, som er forbeholdt repræsentanter for forbrugerne og industrien.

Landbrugsraadet, Fødevareindustrien, Mejeriforeningen og Danske Slagterier finder det uheldigt, at der inddrages hensyn til dyrs og planters

sundhed direkte i fødevarelovgivningen, idet der eksisterer selvstændig lovgivning på området vedrørende dyr og planter.

Landbrugsraadet og Fødevareindustrien ønsker en tilbageholdende anvendelse af forsigtighedsprincippet, og støtter kravet om sporbarhed, men finder det væsentligt, at reglerne bliver så lette at administrere som muligt og ikke mere indgribende end nødvendigt.

Mejeriforeningen bemærker i øvrigt, at placeringen af varslingsystemet ikke harmonerer med Fødevareautoritetens funktion (foretager risikovurdering), idet varslingsystemet er en udpræget risikostyringsaktivitet, som ikke bør håndteres af videnskabelige eksperter.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet og Specialarbejderforbundet i Danmark fremhæver generelt vigtigheden af, at arbejdsmiljøet, arbejdstagerhensyn og arbejderrepræsentation indarbejdes konsekvent i forslaget, og **HORESTA** ønsker, at hotel- og restaurantsektoren bliver repræsenteret i Fødevareautoritetens bestyrelse.

Bryggeriforeningen støtter kravet om sporbarhed, men finder det væsentligt, at reglerne bliver så lette at administrere som muligt og ikke mere indgribende end nødvendigt.

Den Danske Dyrlægeforening udtrykker tilfredshed med, at der med forslaget er taget initiativ til adskillelse mellem ansvaret for risikoanalyse og risikostyring, og **NOAH** udtrykker tilfredshed med, at der i fødevarelovgivningen tages hensyn til miljøet.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat den 30. januar 2001.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 24. november 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 30. november 2000, jf. aktuelt notat af 17. november 2000. Sagen har endvidere været forelagt udvalget den 8. december 2000 og den 16. februar 2001 (orientering) i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 19.-20. december 2000 og 19.-20. februar 2001, jf. aktuelt notat af 30. november 2000 og 1. februar 2001. Endelig har sagen været forelagt udvalget den 20. april 2001 (orientering) i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 24.-25. april 2001, jf. aktuelt notat af 17. april 2001.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 23. maj 2001 (forhandlingsoplæg) i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (indre mar-

ked, forbruger og turisme) den 30. – 31. maj 2001, jf. aktuelt notat fremsendt den 15. maj 2001. Endvidere har sagen været forelagt udvalget den 21. september 2001 (orientering) i forbindelse med forelæggelse af rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 27. september 2001, jf. aktuelt notat af 13. september 2001.

7. Udkast til Rådets resolution om kredit og gældsætning hos forbrugerne

Resumé

Formandskabet har fremsat et udkast til en rådsresolution om kredit og gældsætning hos forbrugerne.

I udkastet til rådsresolutionen opfordres Kommissionen til at undersøge hensigtsmæssigheden af at harmonisere en række bestemmelser af betydning for bekæmpelsen af overdreven gældsætning.

En eventuel politik mod overdreven gældsætning på EU-niveau, skal baseres på nøjagtige oplysninger, og Kommissionen opfordres derfor til at følge udviklingen i forbrugernes gældsætning og overdrevne gældsætning med det sigte at analysere situationen i de enkelte medlemsstater og at udveksle oplysninger om god praksis.

1. Baggrund og indhold

Formandskabet har fremsat udkast til rådsresolution om kredit og gældsætning hos forbrugerne.

I udkastet til rådsresolutionen konstateres det, at den kreditfinansierede del af forbruget i EU er stærkt stigende, hvilket udgør en risiko for overforgældning af et stigende antal forbrugere.

Det konstateres endvidere, at oplysningerne om problemets omfang ikke er tilstrækkelige, særligt fordi der ikke findes en systematisk undersøgelse heraf, og fordi de eksisterende oplysninger i medlemsstaterne ikke er sammenlignelige.

Kommissionen opfordres derfor til at undersøge hensigtsmæssigheden af at harmonisere en række bestemmelser af betydning for bekæmpelsen af overdreven gældsætning.

En eventuel politik mod overdreven gældsætning på EU-niveau skal baseres på nøjagtige oplysninger, og Kommissionen opfordres derfor til at følge udviklingen i forbrugernes gældsætning og overdrevne gældsætning med det sigte at analysere situationen i de enkelte medlemsstater og at udveksle oplysninger om god praksis.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Resolutionen redegør ikke for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Der er alene tale om en resolution, der opfordrer Kommissionen til at undersøge, om der er behov for harmonisering. Der er således ingen konkrete forslag, som kan vurderes i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Der er forskellige regelsæt, der har til formål at beskytte forbrugerne mod overdreven gældsætning.

Ved kreditkøb med ejendomsforbehold er ejendomsforbeholdet kun gyldigt, såfremt sælgeren ved overgivelse af det købte har betalt mindst 20 % kontant, jf. kreditaftalelovens § 34. Reglen har til formål at begrænse "impulskøb" og andre køb, der kan resultere i en gældsbyrde, der er uforholdsmæssig stor for køberen.

Endvidere indeholder kreditaftaleloven nogle direktivbestemte regler, hvorefter kreditgiveren ved indgåelse af en kreditaftale skal oplyse forbrugeren om bl.a. kreditomkostninger, de årlige omkostninger i procent og det samlede beløb, der skal betales.

Konkursloven indeholder bestemmelser om gældssanering. Skifteretten kan efter en skyldners begæring afsige kendelse om gældssanering, såfremt skyldneren godtgør, at han ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser og skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler derfor. En kendelse om gældssanering kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld.

Forbrugerombudsmanden kan efter markedsføringsloven gribe ind overfor markedsføring af kredittilbud til forbrugere, der anses for vildledende eller stridende mod god markedsføringsskik. Forbrugerombudsmanden har aftalt etiske retningslinier med de danske pengeinstitutter, der bl.a. omhandler pengeinstitutternes forpligtelse til at rådgive forbrugere i forbindelse med kreditgivning.

I Danmark har man endvidere Forbrugerinformationen, der vil kunne udsende informationsmateriale om risikoen for overdreven gældsætning.

5. Høring

Udkastet har været i høring i specialudvalget for forbrugerbeskyttelse, hvor følgende organisationer er hørt: Advokatsamfundet, Assurandørsocietet, Dansk Handel og Service, Dansk Markedsføringsforbund, De Samvirkende Købmandsforeninger, FDM, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Annoncørforening, Dansk Industri, Dansk Postordreforening, Det Danske Handelskammer, FDB, Finansrådet, Forbrugerrådet, Håndværksrådet og Realkreditrådet.

Realkreditrådet kan støtte, at der ikke er behov for fællesskabsregulering af overdreven gældsætning og har anført, at det forekommer vanskeligt at foretage undersøgelser af omfanget af overdreven gældsætning, idet der ikke foreligger en definition af, hvornår der foreligger overdreven gældsætning. Uden en sådan definition, betvivler Realkreditrådet, at undersøgelser vil kunne give mening.

Finansrådet, FDM og Håndværksrådet har oplyst, at overdreven gældsætning bør løses på nationalt plan, da overdreven gældsætning primært er et socialt problem. Den danske regulering anses for at være tilstrækkelig med henblik på at forebygge overdreven gældsætning. Der er derfor ikke behov for regulering på fællesskabsniveau, men man har derimod ingen indvendinger imod, at omfanget af overdreven gældsætning undersøges nærmere.

Forsikring og Pension har ikke haft bemærkninger til høringen. De øvrige organisationer har ikke udtalt sig.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Resolutionsudkastet indebærer ingen lovgivnings- og statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Udkastet vil ikke i sig selv medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. april 2000 til orientering. Notatet blev fremsendt den 31. marts 2000.

8. Inddragelse af forbrugerne i Det Indre Marked

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 18. og 19. oktober 2001 afholdt en konference med titlen "Hvorledes kan forbrugerorganisationer bistå med at gøre Det indre Marked til en realitet for forbrugerne". Deltagerne i konferencen var særligt indbudte repræsentanter for nationale og europæiske forbrugerorganisationer.

Konferencens formål var at styrke forbrugernes tillid til det indre marked. Konferencen var delt op i forskellige seminarer, hvis temaer var: Organisationernes mulighed for at påvirke de erhvervsdrivende inden og efter forbrugerne indgår en aftale, herunder fx behovet for information, internationale transaktioner samt beskyttelse af juridiske rettigheder (udenretlig tvistløsning, markedsførings- og obligationsretlige regler, international privatret) samt rådgivning og oplysning vedrørende grænseoverskridende handel. Endvidere drøftedes den ny teknologiske rolle, herunder nye muligheder og risici samt forbrugerorganisationers fremtidige rolle.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Afholdelsen af konferencen berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Kommissionens konference berører ikke dansk lovgivning.

5. Høring

I konferencen deltog repræsentanter for nationale og europæiske NGO'er. Da der er tale om en konference afholdt af Kommissionen, har sagen ikke været i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Den afholdte konference har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9. Grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM(2001)531 endelig udg.)

Resumé

Grønbogen indeholder en beskrivelse af, hvordan forbrugerpolitikken i EU fremover kan reguleres. Den opstiller to metoder, som den beder medlemsstaterne om at vælge imellem. Den beskriver forskellige muligheder for at regulere markedsføringsområdet i EU. Derudover opstiller den en række forslag til at forbedre samarbejdet om at håndhæve EU's forbrugerdirektiver. Medlemslandene skal aflevere høringssvar senest 15. januar 2002.

1. Baggrund og indhold

I forbindelse med vedtagelsen af EF-direktivet om elektronisk handel blev der på dansk initiativ vedtaget en erklæring, hvori Kommissionen og Rådet anerkendte behovet for yderligere initiativer vedrørende virksomheders markedsadfærd. Kommissionen har den 2. oktober 2001 vedtaget en Grønbog om forbrugerbeskyttelse i EU. Grønbogen indeholder en beskrivelse af, hvordan forbrugerpolitikken i EU fremover kan reguleres.

Medlemslandene skal aflevere høringssvar til Kommissionen senest 15. januar 2002.

A. Forslag til to måder at regulere forbrugerpolitikken på fremover

Grønbogen angiver to metoder for den fremtidige regulering af EU's forbrugerpolitik, der kan vælges imellem:

- Den hidtidige metode (kaldet den *specifikke metode*) med specifikke regler på særlige områder, fx direktivet om vildledende reklame og direktivet om urimelige kontraktvilkår.
- En ny metode, som Kommissionen kalder den *blandede metode* med et generelt EF-rammedirektiv, der kan suppleres med særdirektiver.

Grønbogen slår fast, at et rammedirektiv ikke vil tilsidesætte sektorspecifikke direktiver, som fx direktivet om tv uden grænser og direktivet om urimelige kontraktvilkår, og heller ikke fremtidig lovgivning, som fx forslaget til forordning om salgsfremmende foranstaltninger og fremtidige ændringer af sådan lovgivning (fx direktivet om tv uden grænser). I tilfælde af hindringer for grænseoverskridende handel vil rammedirektivet fungere som et sikkerhedsnet for foranstaltninger, som falder uden for de sektorspecifikke direktiver.

Udover dette overordnede valg går Grønbogen konkret ind og giver forslag til, hvordan der fremover kan reguleres på markedsføringsområdet.

B. Den specifikke metode

Grønbogen angiver, at det er muligt at sikre yderligere fælles regler om markedsføring ved hjælp af en række særdirektiver. Grønbogen finder det dog vanskeligt at opstille et skøn over, hvor mange direktiver, der er behov for. Der vil være tale om direktiver om reklame (bortset fra reklameområder, som er omfattet af direktivet om tv uden grænser), markedsføringspraksis, betaling og eftersalgsservice samt visse sektorspecifikke direktiver.

Kommissionen har fx allerede taget fat på området for kommerciel kommunikation og har foretaget undersøgelse af mulighederne for at anvende princippet om gensidig anerkendelse på de nationale regler inden for delområdet salgsfremmende foranstaltninger. Undersøgelserne har vist, at fri bevægelighed for sådanne tjenesteydelser med høj grad af forbrugerbeskyttelse kun kan fremmes gennem yderligere harmonisering.

Metoden har ifølge Grønbogen visse fordele, da det er en velkendt og prøvet metode, der har ført til vedtagelse af de nuværende direktiver. I Grønbogen rejses dog tvivl om, hvorvidt metoden er effektiv og fleksibel nok. De gældende EU-regler har et begrænset anvendelsesområde og har nødvendiggjort brug af minimumsklausuler, så landene selv har kunnet vedtage mere omfattende regler. Hvis metoden fortsat skal anvendes, bør medlemsstaterne efter Kommissionens opfattelse ændre politik fra minimumsregler til totalharmonisering både og i relation til eksisterende og kommende direktiver.

C. Den "blandede metode" med fælles regler for god markedsføring

Grønbogen diskuterer, om fælles regler for god markedsføring skal have et bredt eller mere snævert anvendelsesområde.

Den blandede metode med et bredt anvendelsesområde

Den bredeste regulering er ifølge Grønbogen den blandede metode med et rammedirektiv med en generel regel om forholdet mellem forbrugere og erhvervsdrivende. Den generelle regel kan basere sig på de eksisterende modeller for "rimelig handelspraksis" eller "god markedsføringsskik" som fx § 1 i den danske markedsføringslov. Erhvervsdrivende skal handle i overensstemmelse med dette princip.

Den blandede metode med et mere begrænset anvendelsesområde

Kommissionen anfører, at man i stedet for den generelle regel kan benytte det mere begrænsede princip om vildledende og svigagtig praksis. Rammedirektivet vil herved få et mere begrænset anvendelsesområde og kan indebære, at der er behov for flere sektorspecifikke regler.

For begge anvendelsesområder vurderer Grønbogen, at fordelene ved denne metode er, at den reducerer behovet for detaljerede, specifikke forbrugerbeskyttelsesregler, og metoden tillader at forenkle den eksisterende lovgivning. Flexibiliteten i et rammedirektiv vil endvidere fjerne begrundelsen for at anvende minimumsharmonisering i EU's forbrugerbeskyttelsesdirektiver.

Information

De erhvervsdrivendes pligt til at give forbrugerne oplysninger er efter Grønbogen et vigtigt led i begge de ovenfor nævnte alternativer. Krav om oplysning har stor betydning for forbrugerbeskyttelsen, og forbrugernes ret til oplysning er knæsat i EF-traktatens artikel 153. Et af de vigtigste aspekter i den forbindelse vil være et krav om, at erhvervsdrivende skal videregive alle væsentlige oplysninger til forbrugerne i rette tid og på en letforståelig måde.

Selvregulering, vejledninger og inddragelse af berørte parter

Kommissionen henviser til "Hvidbogen om nye styreformer i EU" KOM(2001) 428 endelig (EFT nr. C 287 af 12.10.2001), hvor der argumenteres for større brug af "samreguleringsmekanismer" og "rammedirektiver". Kommissionen vurderer, at et rammedirektiv om god markedsadfærd, der giver mulighed for EU-selvregulering og inddragelse af berørte parter, følger Hvidbogens anbefalinger.

Rammedirektivet kan give mulighed for at udarbejde ikke-bindende vejledninger. Vejledningerne kan udformes som henstillinger fra Kommissionen eller optages på ikke-udtømmende liste. For hurtigt at følge trit med udviklingen overvejer Grønbogen, at Kommissionen og medlemsstaterne kan revidere listen i et forskriftsudvalg.

D. Forslag om bedre samarbejde og håndhævelse

Grønbogen anfører, at der er et generelt problem med håndhævelsen af EU's forbrugerdirektiver.

Kommissionen foreslår derfor, at der til alle reguleringsforanstaltninger skal være knyttet hensigtsmæssige håndhævelsesstrukturer, som sikrer, at de anvendes på en ensartet måde. Det indebærer et behov for rammer for et formelt samarbejde mellem offentlige myndigheder, som kendes fra andre områder, fx skatteområdet og produktsikkerhedsområdet.

Kommissionen foreslår følgende muligheder for en øget og styrket håndhævelse:

- Udpegelse af én kompetent myndighed i hvert medlemsland som koordinator.

- Gensidig fælles assistance mellem medlemsstaterne.
- Fælles databaser og kommunikationsnetværk.
- Afgivelse af informationer (statistikker, klager, risikomønstre, krisesituationer) til Kommissionen.
- Gennemførelse af fælles koordinerede håndhævelsesaktioner.
- Gennemførelse af fælles EU- og nationale projekter.
- Indgåelse af samarbejde med tredjelande om håndhævelse og fælles globale håndhævelsesnetværk.

Kommissionen foreslår endvidere nedsættelse af et rådgivende udvalg. Udvalget skal fungere som forum for analyse, tilsyn, problemløsning og ikke-lovgivningsmæssige tiltag.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er alene tale om en Grønbog fra Kommissionen, hvor formålet er at foretage en bred høring, om hvorvidt der er behov for en harmonisering af europæisk markedsføringsret og om valg af metode til harmonisering. Der er endnu ikke fremsat konkrete forslag, som kan vurderes i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Lovgivningen på forbrugerbeskyttelsesområdet, herunder reglerne om god markedsadfærd, reguleres af markedsføringsloven, der indeholder en generalklausul om god markedsføringsetik og regler om vildledende og sammenlignende reklame. Derudover indeholder markedsføringsloven særlige regler om salgsfremmende foranstaltninger som fx tilgift, rabatkuponer og præmiekonkurrencer.

Til udfyldning af markedsføringsloven er der udstedt en række bekendtgørelser samt retningslinjer og vejledninger, der er udarbejdet af Forbrugerombudsmanden efter forhandling eller høring af erhvervs- og forbrugerorganisationerne. Hertil kommer branchernes frivillige aftaler og kodeks.

Markedsføringsloven suppleres af speciallovgivning som fx fødevarerloven, radio/tv-lovgivningen, kemikalielovgivningen og lægemiddelloven.

5. Høring

Grønbogen er sendt i høring i en bred kreds af erhvervs- og forbrugerorganisationer. Høringsfristen udløber den 15. november 2001. Et efterfølgende høringsnotat vil blive fremsendt til Folketingets Europaudvalg og Erhvervsudvalget.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Da der er tale om en Grøn bog, foreligger der ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Hvis resultatet af høringen over Grønbogen medfører, at Kommissionen fremsætter forslag om den blandede metode til regulering af markedsføringsretten i EU, må det forventes, at de generelle regler i markedsføringsloven skal revideres, men at hovedprincipperne formentlig kan bevares.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da der er tale om en Grøn bog, er de samfundsøkonomiske konsekvenser ikke vurderet.

8. Folketingets Europaudvalg

Grønbogen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

I forbindelse med Rådsmøde (Indre Marked/Forbruger/Turisme) den 30.-31. maj 2001 blev punktet "Nye former for markedsregulering og administrativt samarbejde – udveksling af synspunkter" forelagt Europaudvalget til orientering. Notat blev fremsendt den 17. maj 2001.

Grundnotat er fremsendt til Europaudvalget den 8. november 2001.

10. Forslag til Rådets forordning om EF-patenter – KOM(2000)412

Resumé

I notatet redegøres for indholdet af forslaget til forordning om EF-patenter, KOM(2000)412. Forordningsforslaget tager sigte på at skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder, som samtidigt er billigt og let tilgængeligt for brugerne af systemet. Det foreslås, at samtlige EU-medlemsstater skal være dækket af én patentansøgning. Ifølge forslaget skal EF-patentsystemet i ansøgningsfasen bygge på det allerede eksisterende system etableret via Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det foreslås, at Den Europæiske Patentorganisation (EPO) skal udstede patenterne med umiddelbar virkning for samtlige EU-medlemsstater. Patenterne skal herefter foreligge i deres helhed på ét af de tre EPO-proceduresprog (fransk, tysk, engelsk), og patentkravene på alle tre sprog. Efter patentmeddelelsen skal patentet reguleres efter de regler, der fastsættes i forordningen.

Til blandt andet at afgøre spørgsmål om EF-patenternes gyldighed og krænkelse heraf, foreslår Kommissionen oprettelse af en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal have både førsteinstans- og appelafdelinger. Endelig foreslår Kommissionen, at samtlige gebyrer for EF-patenterne skal tilfalde EPO, til forskel fra i dag, hvor gebyrerne deles mellem de nationale patentmyndigheder og EPO.

Vedtagelsen af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover kræver forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans en ændring af den danske retsplejelov.

1. Baggrund og indhold

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 1. august 2000 et forordningsforslag om EF-patentet, KOM(2000)412.

Hjemmelen til forslaget er artikel 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Kravet til vedtagelse er enstemmighed.

Forordningsforslaget blev fremsendt til medlemsstaterne den 25. august 2000 og blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000.

Forordningsforslaget var på rådsmøderne (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000, 12. marts 2001, 30.-31. maj 2001 og 27. september 2001 til drøftelse. På rådsmødet den 30 og 31. maj 2001 blev der opnået enighed om iværksættelse af proceduren for ændring af Den Europæ-

iske Patentkonvention. Derudover blev der vedtaget en fælles strategi (common approach) for den overordnede struktur for de kommende forhandlinger om EF-patentet, herunder de nationale patentkontorers rolle, sprogspørgsmålet, den finansielle ordning og domstolssystemet.

Indhold

Forslaget er udarbejdet på baggrund af henholdsvis Kommissionens grønbog om EF-patentet og det fremtidige europæiske patentsystem KOM(97)314 af 16. juni 1997 og opfølgningen på grønbogen KOM(99)42 af 5. februar 1999. Herudover danner Aftalen om EF-patenter (1989) baggrund for en del af forordningsforslagets bestemmelser.

Opnåelse af patentbeskyttelse kan i dag ske på to måder i Europa. Den ene måde er ved indlevering af en ansøgning til de nationale patentmyndigheder, hvorved der opnås et nationalt patent. Den anden mulighed er at søge om et europæisk patent via EPO, der forvalter Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Ansøgningen behandles og patentet udstedes centralt af EPO. I ansøgningen udpeger ansøgeren de medlemslande, som ansøgeren ønsker, at patentet skal have gyldighed i. Når et europæisk patent bliver meddelt, skal patentet i oversat form fremsendes til de udpegede nationale patentmyndigheder, og der skal betales et publiceringsgebyr. Sker dette inden for de fastsatte frister, bliver det europæiske patent gyldigt i det pågældende land, og har samme virkning og reguleres ud fra samme nationale regler som de "rene" nationale patenter. Retstvister afgøres af de nationale domstole med virkning for hvert enkelt land.

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et effektivt og billigt EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene og en central domstol. Sigtet med dette er at fremme den europæiske innovation og konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

Enhedskarakter

EF-patentet skal have enhedskarakter, det vil sige, at det får samme virkning for hele EU under ét. Det kan ligeledes kun erklæres ugyldigt, begrænses, overdrages eller ophøre med virkning for hele området. Licens kan dog meddeles for de enkelte lande.

Uafhængighed

EF-patentet skal kun være undergivet EU-lovgivning. I ansøgningsfasen vil patentansøgningen være undergivet reglerne og procedureerne i EPK, dog med respekt af "acquis communautaire", dvs. den gældende EU-ret. For at skabe mulighed for, at EPO kan behandle ansøgninger om EF-patenter, foreslås det, at Fællesskabet tiltræder EPK. EF-patentet vil efter meddelelsen være reguleret af forordningens bestemmelser.

Sprog

For at EF-patentet skal være billigere end det eksisterende system foreslås indført et sprogregime, som adskiller sig fra det, der findes i EPK-regi.

Proceduresprogene i Den Europæiske Patentkonvention er engelsk, tysk og fransk. Når EF-patentet er meddelt på ét af sprogene, skal kravene (den del af patentet, der fastlægger beskyttelsens omfang) ifølge forslaget oversættes til de to andre proceduresprog. EF-patentets gyldighed skal således ikke være afhængig af oversættelse af patentet eller dele deraf til samtlige nationale sprog.

Hvis der bliver anlagt sag mod en formodet krænker af et EF-patent, kan yderligere oversættelse dog blive nødvendig. Som udgangspunkt formodes en påstået patentkrænker, der ikke har haft adgang til patentteksten på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor han har bopæl, ikke bevidst at have krænkert patentet. Der er således en formodning for god tro, medmindre ond tro kan bevises. For at beskytte patentkrænkeren i god tro, er det foreslået, at patenthaveren ikke kan få tilkendt erstatning for den periode, der ligger forud for patentkrænkerens modtagelse af en oversættelse af patentet.

Formandskabet har senest foreslået en sprogordning, der afviger fra Kommissionens forslag. Det foreslås, at EF-patentansøgningerne kan indleveres direkte til de nationale kontorer, der herefter oversætter ansøgningen til et af EPO's proceduresprog uden omkostninger for ansøger. Omkostningerne ved oversættelse skal bæres af hele patentsystemet gennem gebyrerne. Meddelte patenter skal for så vidt angår patentkravene (den centrale del af patentet) oversættes til alle nationalsprogene i EU, mens resten af patentteksten findes på engelsk, tysk eller fransk.

Domstolssystemet

Ud fra argumentet om størst mulig retssikkerhed og ensartet retspraksis, samt under hensyntagen til hensigten med at skabe et effektivt og billigt patentsystem, foreslår Kommissionen, at der oprettes et centraliseret og specialiseret domstolssystem til behandling af patentsager. Kommissionen foreslår konkret, at der oprettes en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal omfatte både førsteinstans- og appelafdelinger. Rettens afgørelser skal være endelige, således at de ikke kan indbringes for Retten i Første Instans. Dog vil Retten i Første Instans have kompetence til at behandle søgsmål angående prøvelse af afgørelser truffet af Kommissionen vedrørende eksempelvis tvangslicenser.

Domstolen skal have enekompetence til at pådømme spørgsmål vedrørende et EF-patents gyldighed og krænkelse, og domstolen skal have mulighed for at iværksætte foreløbige foranstaltninger, tilkende erstatning m.m. Hvis en

sag om et EF-patents gyldighed anlægges ved en national domstol, indebærer enekompetencen, at den nationale domstol skal erklære sig for inkompetent og afvise sagen. De nationale domstoles kompetence foreslås begrænset til sager vedrørende retten til patentet eller aftalte licenser.

Med Nice-traktaten er der nu hjemmel i artikel 229a til, at Rådet ved enstemmighed kan vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge EF-Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter om immaterielle rettigheder, herunder patenter. Yderligere følger det af bestemmelsen, at de nationale forfatningsmæssige procedurer vil skulle følges til vedtagelsen af disse bestemmelser. Det skal bemærkes, at Nice-traktaten først træder i kraft, når samtlige medlemsstater har ratificeret den.

Kommissionens oprindelige forslag indebærer, at både domstolens 1. og 2. instans er central. Under rådsmødet den 30. og 31. maj 2001 var der enighed om, at arbejdet med et fælles domstolssystem skal ske inden for rammerne af Nice-traktaten. Derudover har det nuværende formandskab dog foreslået, at den centrale 1. instans kan have en vis lokal tilstedeværelse afhængig af antallet af sager i det pågældende område, kompetencer m.m..

Gebyrer

Det foreslås, at de årsgebyrer, som skal betales for, at patentet vedbliver at være i kraft, udelukkende tilfalder EPO. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor indtægterne i forbindelse med europæisk patentbeskyttelse deles ligeligt mellem det pågældende land og EPO.

I overensstemmelse med konklusionerne på rådsmødet den 30. og 31. maj foreslår formandskabet, at en vis procentdel af årsgebyrerne for EF-patentet skal tilfalde de nationale kontorer, således at de nationale kontorer forsat kan udøve innovationsfremmende aktiviteter i nærområderne.

Nationale kontors rolle

Kommissionens forslag indrager ikke de nationale kontorer i arbejdet med EF-patentet. Det er vedtaget i den fælles strategi af 31. maj 2001, at de nationale kontorer skal indtage en væsentlig rolle i arbejdet med EF-patentet. Formandskabet i tråd hermed blandt andet foreslået, at nationale kontorer skal kunne udføre nyhedsundersøgelser for EPO. For at sikre ensartet og høj kvalitet skal de nationale kontors arbejde udføres under overholdes af fælles fastsatte kvalitetsstandarder. Arbejdet skal endvidere kun omfatte en vis mindre procentdel af det samlede antal ansøgninger, således at EPO's centrale rolle som fælles patentmyndighed ikke anfægtes.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning foreligger endnu ikke.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene om at fremme innovationen og væksten i Det Europæiske Fællesskab, samt at forbedre Det Indre Markeds funktion og især give fremstillingen og distributionen af patenterede opfindelser EF-dimensioner, bedst opnås via en forordning. Kommissionen henviser til, at de opstillede mål ikke kan opfyldes af medlemslandene hverken hver for sig eller samlet, hvorfor de som følge af deres grænseoverskridende virkninger skal gennemføres på EF-plan.

Kommissionen henviser ligeledes til, at Domstolen har fastslået, at der ikke kan indføres intellektuelle ejendomsrettigheder på EF-plan gennem en harmonisering af de nationale lovgivninger.

I betragtning af rettighedernes enhedskarakter mener Kommissionen, at systemets iværksættelse ikke kan overlades til medlemslandenes skøn. Den foreslåede retsakt, en forordning, begrænser sig ifølge Kommissionen således til det minimum, der er nødvendig for at nå de tilstræbte mål, og går ikke længere end nødvendigt med henblik herpå.

Kommissionens forslag indebærer en høj grad af centralisering ved behandlingen af patentansøgninger i Europa. Som påpeget af Kommissionen kan de betydelige positive følger af et fælles patentsystem imidlertid ikke opnås uden indførelse af et centraliseret patentsystem reguleret ved forordning.

Det er derfor regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Reglerne om patenter findes i lovbekendtgørelse nr. 926 af 22. september 2000, samt ændringslov nr. 1258 af 20. december 2001. Herudover findes bekendtgørelse nr. 374 af 19. juni 1998 om patenter og supplerende beskyttelses-certifikater. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

5. Høring

Kommissionens oprindelige forslag har været sendt i høring i august 2000 hos følgende organisationer: Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri (DI), Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening (Patentagentforeningen), Det Danske Handelskammer, Formanden for

Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, professor dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, LIF Lægemiddelindustriforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Novo Nordisk A/S og Teknologirådet.

Forslaget har tillige været behandlet i Specialudvalget for Tekniske Handelshindringer.

De danske standpunkter vedrørende sprogordningen, Fællesskabets tiltrædelse til EPK, domstolsspørgsmålet, de nationale kontorers rolle og gebyrspørgsmålet blev endvidere den 12. september 2001 forelagt og koordineret med Specialudvalget for Tekniske Handelshindringer for Industrivarer.

Der er modtaget høringsvar fra følgende:

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Formanden for Det Rådgivende Udvalg, professor, dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Landbrugsrådet, LEGO Holding A/S, LIF Lægemiddelindustriforeningen, Dansk Industri, Patentagentforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Novo Nordisk A/S, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Advokatrådet og Håndværksrådet.

De fremkomne høringsvar kan opdeles på følgende måde:

Enheds karakter

LEGO Holding A/S anfører, at det formentlig er den eneste rigtige løsning med en enheds karakter, hvorefter et patent, såfremt det bortfalder, bortfalder for hele Fællesskabets område. Dette kan dog tænkes at få den effekt, at man udtager nationale patenter eller et europæisk patent, idet man ikke nødvendigvis mister sin ret i alle lande gennem disse systemer. Håndværksrådet, Advokatrådet, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, DaFFO, Patentagentforeningen, DI, og LEGO Holding A/S støtter, at der indføres et enheds patent.

Sprog

DIP og LIF er positive overfor ethvert tiltag, der kan nedsætte omkostningerne til patentering og kan tilslutte sig forslaget, men LIF og Novo Nordisk A/S så allerhelst, at behandlingssproget blev engelsk, og at der kun skal ske oversættelse i tilfælde af krænkelse. Patentagentforeningen kan tilslutte sig sprogløsningen, såfremt muligheden for at opnå erstatning gøres betinget af det objektive kriterium, at der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet til dansk. DaFFO finder, at alle EF-patenter skal findes på minimum engelsk, og såfremt de findes på fransk eller tysk, bør Kommissionen gives

fuldmagt til at oversætte patentet til engelsk. Betaling for dette skal dækkes af Kommissionen som en serviceydelse. Håndværksrådet er betænkelig ved, at der kun skal ske oversættelse af patentkravene til engelsk, tysk og fransk. Advokatrådet finder det betænkeligt ud fra et retssikkerhedssynspunkt at indføre et patentsystem med rettigheder, der har virkning for Danmark, uden at en fuldstændig oversættelse af patenterne er obligatorisk.

Domstolssystemet

DIP anfører, at det er afgørende, at der etableres et retssystem, der sikrer en hurtig, effektiv og ensartet behandling af patentsager ved domstolene, og tilslutter sig gennemførelse af det domstolssystem, der er foreslået i forordningsforslaget. DI, Håndværksrådet og DaFFO giver udtryk for samme holdning. LIF og Novo Nordisk A/S er tillige tilhænger af, at både 1. og 2. instansretterne bliver europæiske, men mener at 1. instansretterne bør kunne sættes nationalt.

Professor, dr. jur Mogens Kockvedgaard anfører, at et fælles domstolssystem vil skabe den fornødne retssikkerhed, men sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at oprette en speciel domstol til behandling af patentsager. Patentagentforeningen finder, at bevarelse af et nationalt retssystem i første instans er af afgørende betydning ved behandlingen af krænkelsspørgsmål, men kan tilslutte sig, at der oprettes en overnational appelinstans.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse anfører, at domstolen bør have en høj grad af lokal tilstedeværelse, særligt i relation til midlertidige retsskridt og første instans. Dansk skal kunne anvendes som retssprog. Den lokale tilstedeværelse og anvendelsen af dansk vil efter foreningens opfattelse sikre en nærhed mellem danske sagsøgte og domstolen og dels sikre, at der i Danmark vil kunne opretholdes lokal kompetence hos dommere, advokater og patentagenter. Advokatrådet mener, at det foreslåede system er forbundet med betydelige praktiske, sprogmæssige og omkostningsmæssige gener, navnlig for personer og små og mellemstore virksomheder. Rådet er af den opfattelse, at fagedrets- og førsteinstansbehandlingen skal være henlagt til de nationale domstole, og at alene appelinstansen skal være central.

Gebyrer

DIP og Novo Nordisk A/S anfører, at det er nødvendigt at bevare de nationale patentmyndigheder, hvorfor en del af afgifterne fra EF-patentet bør tilfalde disse, og taler desuden for, at EPO uddelegerer nogle af sine opgaver til de nationale patentmyndigheder. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt, at de samlede gebyrer for opretholdelse af et EF-patent bliver de samme som for et europæisk patent, således at der ikke geografisk set bliver registreret flere patenter end nødvendigt.

*Øvrige forhold*Provisorisk beskyttelse (beskyttelse også for tiden før patentmeddelelsen):

DIP og LIF anfører, at provisorisk beskyttelse ikke skal være afhængig af, at krænkeren har modtaget en oversættelse af patentet, men mener at det bør være tilstrækkeligt, at der er indleveret en oversættelse til den nationale patentmyndighed eller EPO. Patentagentforeningen mener, at erstatning for krænkelse bør gøres betinget af, at der foreligger en oversættelse af kravene til dansk, og at det skal præciseres, at provisorisk beskyttelse bortfalder, med mindre der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet (beskrivelse og krav) til dansk i forbindelse med udstedelsen af EF-patentet. LEGO Holding A/S mener ikke, at reglerne om provisorisk beskyttelse og erstatning er hensigtsmæssige og mener, at krænkeren som et minimum bør fralægge sig en eventuel berigelse, men så helst at reglen udgik. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at reglerne i EPK om provisorisk beskyttelse bør finde anvendelse i stedet for de foreslåede.

Foreløbige foranstaltninger (fogedforbud):

DIP anfører, at en EF-patentdomstol skal kunne håndtere midlertidige foranstaltninger hurtigt og effektivt, og at det kunne være ønskeligt med en harmonisering af reglerne om bevissikring. Professor, dr. jur. Mogens Kockvedgaard, LEGO Holding A/S og LIF efterlyser klarere regler vedrørende fogedforbud.

Bioteknologidirektivet:

Landbrugsrådet anfører, at det ikke fremgår af forordningsforslaget, i hvilket omfang det får betydning for bioteknologidirektivet, herunder de nationale ordninger om farmers privileger.

Kommissionens adgang til at intervenere og meddele tvangslicens:

LEGO Holding A/S anfører, at Kommissionens adgang til at intervenere synes meget vid, og at reglerne om tvangslicensmeddelelse er meget vidtgående og bredt formuleret. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at meddelelse af tvangslicens ikke skal henhøre under Kommissionens kompetence, med derimod domstolens. Det samme gør sig gældende for så vidt angår fastsættelse af licensafgifter.

Samordning med nationale patenter og patenter udstedt af EPO:

Patentagentforeningen finder, at det er afgørende, at nationale patenter, patenter meddelt af EPO og EF-patenter medfører samme retsvirkninger. Novo Nordisk A/S mener, at de eksisterende muligheder for patentbeskyttelse skal bevares, herunder at det skal være muligt at konvertere en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om nationalt patent i de lande, hvor det er muligt at opnå beskyttelse.

Ugyldighedssager ved den centrale domstol og indsigelsessag ved EPO:

Løvens Kemiske Fabrik finder det uholdbart, hvis der skal være mulighed for at føre en ugyldighedssag ved den centrale domstol samtidig med, at der føres en indsigelsessag ved EPO. Desuden ønsker de, at der blev indsat yderligere en ugyldighedsgrund, således at patentkravenes omfang også skal kunne tages op til revision af den centrale domstol.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstant kunne indebære en ændring af retsplejeloven.

Forslagets bestemmelser om gebyrer vil få konsekvenser for de nationale patentmyndigheders økonomiske grundlag.

En fremtidig dansk tilslutning til oprettelsen af en central domstol vil endelig kræve anvendelse af grundlovens §20.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En billigere europæisk patentbeskyttelse vil særligt komme små og mellemstore virksomheder til gode, og det skønnes, at et EF-patent vil have en gavnlig effekt på innovationen. Det vil styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne, og en positiv effekt på samfundsøkonomien forudses.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 21. september 2001 til forhandlingsoplæg.

11. Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om forsikringsmæglervirksomhed KOM (2000) 511 af 20. september 2000

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til et minimumsdirektiv om forsikringsmæglervirksomhed. Målet med direktivet er at gennemføre det indre marked og højne forbrugerbeskyttelsen.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 20. september 2000 fremsat forslag til direktiv om forsikringsmæglervirksomhed - KOM (2000) 511. Der er tale om et minimumsdirektiv, hvor der indføres retlige rammer, som medlemsstaterne selv skal udfylde, og hvor medlemsstaterne er forpligtet til gensidigt at anerkende de i medlemsstaterne vedtagne regelsæt. Der er i fremsættelsen henvist til traktatens art. 47, stk. 2, jf. art. 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Direktivforslaget omfatter alle fysiske og juridiske personer, der bistår en kunde med at indgå en forsikrings- eller genforsikringsaftale eller med at administrere eller gennemføre en sådan aftale eller i tilknytning til disse aktiviteter udøver rådgivning. Ansatte i forsikringsselskaber er ikke omfattet af direktivet.

For at tydeliggøre, hvilken personkreds der vil blive omfattet af forslaget, er der i notatet anvendt begrebet forsikringsformidlere som et overbegreb. Dette begreb dækker såvel forsikringsmæglere, der er uafhængige af forsikringsselskaber, som andre distributører af forsikringsprodukter. Den sidstnævnte kategori er kendetegnet ved, at man alene formidler et eller flere forsikringsselskabers produkter. I det følgende vil begreberne forsikringsmægler og forsikringsdistributør blive anvendt som betegnelser for de forskellige former for forsikringsformidlere.

Medlemsstaterne har i følge forslaget mulighed for at undtage visse forsikringsdistributører fra direktivet. Det er et krav i forslaget for at være omfattet af undtagelsen, at forsikringsdistributionen ikke forudsætter, at distributøren er i besiddelse af nogen generel eller særlig forsikringsekspertise, og at forsikringsformidling ikke er hovederhvervet. Det er i øvrigt et krav, at formidlingen ikke omfatter livsforsikringskontrakter, og at forsikringen ikke dækker ansvarsrisici. Det er endeligt et krav, at præmiebeløbet for forsikringen er under 500 EURO, og at forsikringsaftalen har en løbetid på under fem år inklusiv forlængelser. Det er i det seneste udkast af forslaget tydeliggjort, at rejseforsikringer er undtaget fra direktivets anvendelsesområde.

I følge forslaget skal forsikringsformidlere registreres hos en kompetent myndighed. Den kompetente myndighed kan være en offentlig myndighed, en brancheorganisation eller et andet organ, som udpeges af medlemsstaten. Registreringen er betinget af, at følgende faglige kvalifikationskrav er opfyldt:

- a) at forsikringsformidleren besidder den fornødne generelle, erhvervs-mæssige og faglige kundskab og kunnen. Hvis forsikringsformidlingen udøves i selskabsform, er det tilstrækkeligt, at ledelsen samt de ansatte i selskabet, der forestår forsikringsformidlingen, besidder den fornødne kompetence. For personer, hvis hovederhverv ikke er forsikringsdistribution, er det tilstrækkeligt, at de har en passende og relevant grunduddannelse, hvis en forsikringsformidler eller et forsikrings-selskab har påtaget sig det fulde ansvar for denne persons handlinger. For disse personer gælder det desuden, at de enkelte medlemsstater kan vælge at lade forsikrings-selskabet stå for registrering og uddannelse under tilsyn af den kompetente myndighed.
- b) at personen eller selskabet er dækket under en erhvervsansvarsforsikring eller anden tilsvarende garanti mod ansvar for forsømmelighed i forbindelse med udøvelsen af hans erhverv.
- c) at forsikringsformidlere, der forvalter klientkonti, har tilstrækkelig finansiel kapacitet.
- d) at personen opfylder kravene om hæderlighed og kravet om ikke at have været erklæret konkurs.

Det er en forudsætning, at personkredsen til stadighed opfylder disse kvalifikationskrav.

Forsikringsformidlere, der er registrerede i hjemlandet, kan udøve deres virksomhed overalt i EU i henhold til bestemmelserne om etableringsfrihed eller fri udveksling af tjenesteydelser under overvågning og tilsyn af myndighederne i deres hjemland.

Forsikringsformidlere skal opfylde den informationspligt over for deres kunder, der er fastsat i direktivforslaget. Der skelnes i direktivet mellem, om personen er forsikringsmægler eller forsikringsdistributør. Hvis forsikringsformidleren er forsikringsmægler, skal rådgivningen være baseret på en objektiv analyse af de på markedet disponible forsikringsaftaler, der gør det muligt for forsikringsmægleren at anbefale den forsikringsaftale, der bedst opfylder kundens behov. Alle oplysninger, som forsikringsmægleren og forsikringsdistributøren meddeler, skal gives skriftligt, medmindre kunden øn-

sker en øjeblikkelig dækning eller kunden giver afkald på den skriftlige information.

Medlemsstaterne skal sikre, at der er en mekanisme, hvor forbrugere og andre interesserede parter kan indbringe klager over genforsikrings- og forsikringsformidlere, ligesom medlemsstaterne tilskyndes til at indføre udenretslige klageprocedurer med henblik på bilæggelse af tvister.

Forslaget erstatter etableringsretsdirektivet 77/92/EØF, der alene opstiller en række overgangsforanstaltninger for at sikre fri bevægelighed for forsikringsmæglere, men ikke harmoniserer de faglige kvalifikationskrav samt Kommissionens henstilling 92/48/EØF om forsikringsmæglere.

2. Nærhedsprincippet og proportionalitet

Kommissionen mener i betragtning af nærhedsprincippet, at der er behov for EU-lovgivning for at give personer, der optager og udøver forsikrings- og genforsikringsformidlervirksomhed, mulighed for fuldt ud at nyde gavn af traktatens ret til etableringsfrihed og fri udveksling af tjenesteydelser.

Regeringen er enig i denne holdning. Forsikringsselskaber har på forsikringsområdet fået ret til at drive virksomhed i alle EU-lande, denne adgang har forsikringsformidlere ikke. Direktivet er med til at virkeliggøre det indre marked og er derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

3. Gældende ret

Forsikringsformidling er reguleret i lov om forsikringsformidling, jf. lovbekendtgørelse nr. 672 af 9. juli 2001. Lovens rækkevidde er bred og omfatter foruden forsikringsmæglere alle erhvervsdrivende, der har en aftale med et eller flere forsikringsselskaber om at formidle forsikringer. Denne kreds, f.eks. pengeinstitutter, automobilhandlere, rejsebureauer, radio/TVkæder, hvidevarebutikker, ejendomsmæglere samt forsikringsagenter er dog alene underkastet en pligt til - hvis distributionen foregår i et forretningslokale - at skilte med, at den erhvervsdrivende formidler et bestemt forsikringsselskabs produkt. Den erhvervsdrivende skal give kunden skriftlig information om forsikringsaftalens primære indhold og skal gøre kunden bekendt med, om man modtager provision som følge af forsikringsformidlingen, og på forespørgsel også oplyse om størrelsen på denne. Finanstilsynet har i forsikringsformidlingslovens § 31, stk. 5 hjemmel til at udstede en bekendtgørelse om den erhvervsdrivendes pligt til at give kunden relevant information, om den forsikring der tilbydes. Finanstilsynet vil udstede en bekendtgørelse herom i november måned.

Det er ifølge lov om forsikringsformidling en betingelse for at udøve forsikringsmæglervirksomhed, at personer og selskaber har Finanstilsynets tilla-

delse. Forsikringsmæglervirksomhed er i loven defineret som erhvervsmæssig formidling af tilbud om direkte forsikringer fra flere frit valgte forsikringsselskaber samt eventuel administration og rådgivning om forsikringsforhold i tilknytning hertil. Tilladelse gives, uanset om forsikringsmæglervirksomhed drives som enkeltmandsvirksomhed, i et interessentskab, i et anparts- eller aktieselskab. Ansatte forsikringsmæglere skal ligeledes have tilladelse. Der skal ansøges om tilladelse til at udøve skades- og/eller livsforsikringsmægling. Det er en betingelse for at få tilladelse, at personen har en teoretisk uddannelse og en praktisk uddannelse. Forsikringsmæglere skal være uafhængige af forsikringsselskabsinteresser. Forsikringsmæglere er underkastet et adfærdstilsyn.

4. Høring

Forslaget har været i høring hos Advokatsamfundet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BFR - Benzinforhandleres Fælles Repræsentation, Børsmæglerforeningen, Centralforeningen for Danske Assuran dører, Cykelhandleres Centralforening, D.A.F. Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejse bureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk BilForhandler Union, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Landbrugs Realkreditfond, Dansk Supermarked A/S, Den Danske Fondsmægler forening, Det Danske Handelskammer, Det Økonomiske Råd, Ejendomsforeningen Danmark, Erhvervsministeriet, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, FDM, Finans forbundet, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, Finansministeriet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Foreningen af J.A.K. Andelskasser, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rejsearrangører i Danmark, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen for Dansk Internet Handel, Forsikring & Pension, Forsikringshøjskolen, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmægleres Brancheorganisation, Håndværksrådet, InternetBrancheForeningen, InvesteringsForeningsrådet, IT-Branche foreningen, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Landsorganisationen i Danmark, Lokale Pengeinstitutter, Optikerforeningen, Radiobranchen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Skatteministeriet samt Udenrigsministeriet. Forslaget har desuden været i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor. Der har været afholdt møde i specialudvalget den 26. marts og 4. september 2001.

Direktivforslaget har i øvrigt været behandlet i Det rådgivende udvalg vedrørende forsikringsmæglervirksomhed.

Erhvervsorganisationerne og Det Rådgivende Forsikringsmæglerudvalg på nær Forbrugerrådet har anført, at anvendelsesområdet er for bredt, hvilket

vil indebære et unødigt bureaukrati og store administrative byrder ved udbud af forsikringsprodukter for en stor del af detailhandlen, rejsebureauer, penge- og realkreditinstitutter, bilforhandlere, ejendomsmæglere mv.

Centralforeningen af Danske Assurandører finder, at en registreringsordning også bør omfatte de i forsikringsselskaberne ansatte assurandører.

Forsikringsmæglernes Brancheforening, Forbrugerrådet, Advokatrådet, Nationalbanken, FDM, Kommunernes Landsforening er principielt enige i direktivets anvendelsesområde.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget indebærer med den nuværende formulering, at enhver form for forsikringsformidling, der udøves af f.eks. forsikrings- og genforsikringsmæglere, penge- og realkreditinstitutter, ejendomsmæglere, automobilhandlere, forsikringsagenter m.v. bliver omfattet. Undtaget fra anvendelsesområdet er p.t. detailhandelen og rejsebranchen. Direktivet vil derfor indebære en ændring af lov om forsikringsmæglervirksomhed, idet der skal fastsættes regler om registrering og uddannelse af en personkreds, der i dag ikke er omfattet af loven.

De endelige statsfinansielle konsekvenser er endnu ikke afklaret, idet disse afhænger af den endelige retsakt samt organiseringen af tilsyn mv. i Danmark.

6. Samfundsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget vedtages i den nuværende form, skal der etableres en registreringsmyndighed for forsikringsdistributører, ligesom der skal fastsættes nogle uddannelseskra v for denne gruppe. Forsikringsdistributøren skal desuden tegne en ansvarsforsikring og vil blive pålagt en række informationsforpligtelser i henhold til forslaget.

Der skal tillige etableres en klageinstans.

Forslaget opfattes som værende byrdefuldt og påføre administrative byrder for den kreds af forsikringsdistributører, der inddrages under direktivet. Erhvervet skal underkastes en registrering hos en kompetent myndighed, hvilket der skal betales for, ligesom erhvervet vil få udgifter til uddannelse af den personkreds, der forestår den direkte forsikringsformidling samt til udarbejdelse af informationsmateriale mv.

7. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Et aktuelt notat er blevet fremsendt den 5. september 2001 til orientering forud for Rådsmødet den 27. september 2001.

8. Udtalelse fra Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentets udvalg om Økonomi og Valutaspørgsmål har den 17. oktober 2001 afgivet en betænkning, som forventes vedtaget i november af Europa-Parlamentet.

12. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000) 275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om vand- og energiforsyning samt transport, KOM(2000) 276

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til en omfattende revision af udbudsdirektiverne, der samtidig med at forenkle og tydeliggøre de gældende regler vil medføre betydelige ændringer heri.

Revisionen af udbudsdirektiverne vil nødvendiggøre ændring af reglerne, der gennemfører EU's udbudsregler i dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde sine forslag til nye udbudsdirektiver den 10. maj 2000.

Direktivforslagene har hjemmel i EF-Traktatens artikel 95 og skal vedtages med kvalificeret flertal efter den fælles beslutningsprocedure i artikel 251.

Kommissionens lovpakke består af to direktivforslag, dels et forslag for den offentlige sektor, der samler de gældende udbudsregler for den sektors køb af tjenesteydelser 92/50/EØF, varer 93/36/EØF og bygge- og anlægsarbejder 93/37/EØF (alle ændret ved direktiv 97/52/EF) i ét direktiv, dels et forslag, der skal afløse det gældende forsyningsvirksomhedsdirektiv 93/38/EØF.

Formålet er at forenkle og ændre udbudsreglerne under hensyn til den samfundsmæssige udvikling, men med fortsat respekt af de for offentlige udbud grundlæggende principper om gennemsigtighed og ikke-diskrimination.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som er fælles for *direktivet for den offentlige sektor og forsyningsvirksomhedsdirektivet*, er følgende:

Tærskelværdier: Antallet af tærskelværdier, der opereres med i dag, foreslås reduceret og angivet i euro. Niveauet for de gældende tærskelværdier bevares, idet de dog afrundes nedad i størrelsesordenen 5-6 pct. under hensyn til de internationale forpligtelser i WTO-aftalen om offentlige indkøb, Government Procurement Agreement.

Elektroniske udbud: Elektroniske kommunikationsmidler ligestilles med traditionelle kommunikationsmidler, og det foreslås, at tidsfristerne for at gennem-

føre en udbudsprocedure kan forkortes, når der anvendes elektroniske kommunikationsmidler.

Elektroniske auktioner: Elektroniske auktioner foreslås muliggjort i tilfælde, hvor ordregiver efterspørger varer eller tjenesteydelser, som kan specificeres nøjagtigt. Auktionsformen kan ifølge forslaget især benyttes ved offentligt og begrænset udbud og ved genåbning af konkurrencen mellem parterne (leverandørerne) i en rammeaftale. Det foreslås, at der alene kan auktioneres på priskriteriet.

Tildelingskriterier: Der foreslås indført en pligt for ordregivere til at anføre den relative vægtning af de enkelte kriterier ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Vægtningen kan angives ved fastsættelse af en ramme, inden for hvilken den vægt, der endeligt tildeles hvert kriterium, skal befinde sig.

Endvidere foreslås det, at den eksempelvis opregning af kriterier, som ordregivere kan tillægge vægt ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud, udvides med "miljømæssige karakteristika".

Obligatorisk udelukkelse af tilbudsgivere: Der foreslås indført en pligt for ordregiver til at udelukke bestemte tilbudsgivere fra at deltage i udbudsprocedurer. Det drejer sig om tilbudsgivere, som ved endelig dom er fundet skyldige i organiseret kriminalitet, bestikkelse eller svig over for Fællesskabets finansielle interesser.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som alene berører *direktivet for den offentlige sektor*, er følgende:

Konkurrencepræget dialog: Ved komplekse aftaler, hvor ordregiver ikke objektivt kan beskrive de tekniske vilkår eller de juridiske og/eller finansielle forhold, får ordregiver mulighed for at have en dialog eller forhandling med egnede tilbudsgivere med henblik på at indkredse og fastslå, hvorledes ordregivers behov bedst kan opfyldes. Ved dialogens afslutning afgives tilbud på baggrund af de løsninger, der er præsenteret.

Rammeaftaler: Ordregivere får udtrykkeligt mulighed for, efter forudgående EU-udbud, at indgå rammeaftaler med en eller flere tilbudsgivere. Det betyder, at konkrete anskaffelser, der foretages på samme vilkår som fastsat i rammeaftalen, kan iværksættes uden fornyet udbud. Hvor en rammeaftale indgås med flere parter, kan ordregiver genåbne konkurrencen mellem parterne, når den konkrete ordre skal tildeles.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, der alene vedrører anvendelsesområdet for *forsyningsvirksomhedsdirektivet*, er endelig følgende:

Særlige eller eksklusive rettigheder: Den nuværende definition af "særlige eller eksklusive rettigheder" foreslås ændret, således at begrebet bringes i overensstemmelse med en dom afsagt af Domstolen på telekommunikationsområdet. Ændringen vil indebære, at visse private ordregivere, som i dag er omfattet af *forsyningsvirksomhedsdirektivet*, fremover vil falde udenfor.

Generel fritagelsesmekanisme: Der foreslås indført en bestemmelse, som gør det muligt at afskaffe udbudspligten for aktiviteter, der udøves af offentlige virksomheder og private ordregivere inden for forsyningssektoren. Betingelsen for at fritage en aktivitet skal være, at aktiviteten i den medlemsstat, hvor den udøves, er konkurrenceudsat på et marked, hvortil adgangen er fri. Efter forslaget tilkommer det Kommissionen og medlemsstaterne at indlede en fritagelsesprocedure.

Ophævelse af undtagelse i gældende artikel 9, stk. 1, litra b: Kommissionen har under hensyn til den stedfundne liberalisering af energimarkedet foreslået, at kontrakter om køb af energi eller brændsel til energiproduktion, som indgås af ordregivere inden for energisektoren i bredeste forstand, fremover skal bringes i udbud.

Kommissionen har den 4. juli 2001 fremlagt en fortolkende meddelelse om mulighederne for at varetage miljøhensyn i forbindelse med offentlige kontrakter. Meddelelsen har skabt øget klarhed over, hvad der er muligt inden for gældende ret og gennemgår, hvordan miljøhensyn kan inddrages på hvert stadium af en udbudsprocedure.

På tilsvarende måde har Kommissionen den 15. oktober 2001 fremlagt en fortolkende meddelelse, som beskriver, hvordan sociale hensyn kan inddrages på hvert stadium af en udbudsprocedure.

2. Europa-Parlamentets holdning

Parlamentet forventes tidligst at afgive betænkning i november måned 2001. Parlamentet vil foreslå en række ændringer i Kommissionens oprindelige forslag, men det er endnu usikkert, hvilket indhold Parlamentets endelige ændringsforslag vil få.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagene overholder nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet de tilsigter en omarbejdelse af gældende fællesskabsnormer ved offentlige udbud med det formål at skabe et egentligt Indre Marked. Formålet med forslagene er ikke at erstatte national lovgivning, men at sikre prin-

cipperne om ligebehandling, gennemsigtighed og konkurrence ved indgåelsen af offentlige kontrakter.

Det er regeringens opfattelse, at forslagene er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Udbudsdirektiverne er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelserne nr. 787, 788 og 789, alle af 5. november 1998, bekendtgørelse nr. 799 af 10. november 1998 samt bekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 1999.

Bekendtgørelserne er udstedt i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v.

5. Høring

Forslagene har senest, ved breve henholdsvis af 13. februar, 6. april og 26. april 2001, været i høring hos en bred kreds af specialudvalget for Tekniske Handelshindringer og specialudvalget for Miljø. I den forbindelse har organisationerne blandt andet givet udtryk for følgende opfattelser:

Advokatsamfundet vurderer, at det bør overvejes at indføre et væsentlighedskriterium, som gør det til en betingelse for, at det offentlige kan tillægge udbydernes "miljømæssige karakteristika" (diskvalificerende) vægt, at disse væsentligt adskiller sig fra de øvrige udbyderes standard.

Akademikernes Centralorganisation fremhæver det som væsentligt at sikre, at miljøhensyn inddrages ved vægtningen af tilbud.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd lægger afgørende vægt på, at sociale hensyn inddrages, herunder at der strammes op med hensyn til, at nationale løn- og arbejdsvilkår skal overholdes.

Boligselskabernes Landsforening fremhæver blandt andet sin modstand imod forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterierne.

Bryggerforeningen mener ikke, at udbudsdirektiverne bør anvendes som politisk instrument på andre områder (miljømæssige karakteristika og sociale hensyn), og deler DI's betænkeligheder ved forslaget om konkurrencepræget dialog.

Bygge-, Anlægs- og Trækartellet ønsker, at arbejdstagerrettigheder indarbejdes i udbudsdirektiverne på en mere forpligtende måde, end tilfældet er i de eksisterende direktiver. BAT-Kartellet har konkret foreslået, at det præcise-

res, at bydende og underentreprenører skal overholde nationale løn- og ansættelsesvilkår, og at udbydere skal have pligt til at indhente oplysninger om underentreprenører, hvem de er, og hvilke opgaver de skal udføre.

I relation til pligtsmæssig vægning af tildelingskriterierne bør forslaget ifølge *Bygherreforeningen i Danmark* have en så rummelig og anvendelig udformning som muligt. I relation til det eksisterende forsyningsvirksomhedsdirektivs artikel 14, stk. 10, 3. afsnit – om at visse delleverancer og delarbejder er undtaget fra udbudspligt – bemærker BD endvidere, at reglen er tiltænkt at være gældende for alle typer aftaler, og at en indskrænkende formulering er utilsigtet. Ifølge BD bør dette punkt medtages i direktivforhandlingerne.

Danmarks Naturfredningsforening og *Det Økologiske Råd* ønsker blandt andet, at det præciseres, at offentlige indkøbere kan henvise til såvel EU's som (pluri)nationale miljømærker. Det skal derudover sikres, at de nye udbudsdirektiver ikke kan fortolkes således, at der kun må stilles miljøkrav, som indebærer en økonomisk fordel for den pågældende indkøber, og som giver sig udslag i det udbudte produkt. *Danmarks Naturfredningsforening* og *Det Økologiske Råd* mener, at Danmark bør stemme imod forslagene til nye udbudsdirektiver, medmindre indkøberne får mulighed for at stille miljøkrav til produktionsprocessen og henvise til miljømærker.

Danske Energiselskabers Forening mener, at elsektoren bør undtages fra udbudsreglerne, fordi produktion og handel med el er underkastet fuld konkurrence, ligesom der gælder betydelige krav om gennemsigtighed til de med drift og udbygning af net forbundne aktiviteter. Undtages elsektoren ikke, lægger DEF vægt på, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion fortsat undtages fra udbudspligt, at anvendelsesområdet for forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 26, der undtager intra-grouphandler fra udbudspligt, udvides og omfatter andre aftaler end tjenesteydelsesaftaler, at pligten til at vægte tildelingskriterier formuleres, således at reglen kan bruges i praksis, og at forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 40 om vejledende bekendtgørelser udgår af regelsættet.

Danske Fjernvarmeværkers Forening er også imod, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion gøres udbudspligtig.

Dansk Handel & Service finder det positivt, at der lægges op til en vægning af tildelingskriterier, fordi det sikrer en effektiv kontrol med de ordregivende myndigheder. DHS fraråder til gengæld på det kraftigste, at tildelingskriterierne udvides til at omfatte sociale hensyn, da beslutning om at påtage sig et socialt ansvar bør tages af de enkelte virksomhederne. Derudover er konkurrencepræget dialog ifølge DHS et skridt i den rigtige retning, men for-

slaget er uklart med hensyn til, hvor langt forhandlingerne kan udstrækkes, og de gode hensigter fortaber sig, fordi konkurrencepræget dialog kun kan anvendes i særlige tilfælde og derfor ikke løser det problem, der eksisterer med særligt komplekse kontrakter. DHS advarer endvidere imod, at en forhøjelse af tærskelværdierne vil kunne få katastrofale konsekvenser.

I relation til konkurrencepræget dialog tilslutter *Dansk Industri* sig, at forslaget udformes, således at der sikres mulighed for øget dialog, men DI mener ikke, at der bør gives adgang til at forhandle under hele udbudsforløbet. Når dialogen afsluttes, bør processen efter DI's opfattelse tilrettelægges således, at leverandørerne afgiver deres endelige tilbud på grundlag af egne forslag. For så vidt angår miljøhensyn kan DI støtte, at der arbejdes for, at der kan tages videregående miljøhensyn, end hvad Kommissionen i en foreløbig fortolkningsmeddelelse har lagt op til, men DI mener, at myndighederne alene skal kunne stille miljøkrav, der knytter an til internationale miljømærker eller miljøledelsessystemer, medmindre miljøkravet består i et egentligt produktspecifikt krav. DI kan ikke tilslutte sig, at myndighederne skal kunne lægge vægt på sociale hensyn udover, hvad der er muligt efter de gældende regler. Øget adgang til at stille sociale, herunder arbejdsmiljømæssige krav, vil medføre betydelige fare for opbygning af tekniske handelshindringer, og virksomhederne vil ikke have mulighed for at indrette deres produktion hensigtsmæssigt i forhold til den forudsigeligt store mængde af forskellige typer krav, som må forventes at blive stillet. DI kan heller ikke tilslutte sig, at ordregivere skal kræve oplysninger om underleverandørers sociale forhold. Derudover er der efter DI's umiddelbare opfattelse ikke grundlag for at fritage kontrakter fra udbudspligten, selv om det måtte dreje sig om kontrakter vedrørende aktiviteter, der foregår på frie konkurrencevilkår. DI henviser herved til, at offentlige aktiviteter ikke er underlagt de regnskabsprincipper, som gælder for private virksomheder. Endelig understreger DI sin modstand imod, at de tidsmæssige besparelser, der vil blive opnået ved anvendelse af elektronisk kommunikationsmidler, godskrives myndighederne frem for leverandørerne. Også *Håndværksrådet*, *Handelskammeret*, *Bryggeriforeningen*, *DHS* og *Dansk Transport og Logistik* er imod reduktion af tidsfristerne for at udarbejde tilbud m.v., der allerede i dag opleves som for korte.

Dansk Transport og Logistik mener, at det er u hensigtsmæssigt, at forenklingen af tærskelværdierne fører til en reduktion af beløbsgrænserne, selv om der kun er tale om 5-6%. DTL er endvidere betænkelig ved, at konkurrencepræget dialog vil kunne bringe ligebehandlingsprincippet i fare.

Ifølge *Det Kommunale Kartel* vil rammeaftaler, særligt på tjenesteydelsesområdet, vanskeliggøre anvendelsen af kontrolbud og hindre gennemsigtighed i beslutningsprocessen. DKK finder endvidere, at vægtning af tilde-

lingskriterierne vil gøre det meget vanskeligt at tage bredere, kvalitative hensyn, herunder miljø-, arbejdsmiljø- og sociale hensyn.

DONG anfører, at *DONG* som statselskab vil blive væsentligt ringere stillet end sine umiddelbare konkurrenter, hvilket kan føre til væsentlige tab for selskabet og staten. *DONG* advarer derfor imod, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion gøres udbudspligtig. *DONG* finder, at artikel 26 i forslaget til nyt forsyningsvirksomhedsdirektiv fører til uhensigtsmæssige og fordyrende forretningsgange, der stiller olie-/gasindustrien ringere end andre industrier. *DONG* stiller endvidere spørgsmålstejn ved, om forslaget har forrang frem for den danske naturgasforsyningslov.

Elkraft System deler *DEF*'s synspunkter for så vidt angår forslaget om udbudspligt for indkøb af energi og brændsel til energiproduktion samt ændring af eksisterende artikler 26 og 40.

Energi E2 A/S er ligeledes imod forslaget om at gøre indkøb af energi m.v. til energiproduktion udbudspligtig.

For så vidt angår miljøhensyn anser *Forbrugerrådet* det for væsentligt, at alle aktører i forbindelse med offentlige indkøb kan se, at der er en sammenhæng mellem det, som myndighederne kræver af virksomheder, borgere og forbrugere, og den adfærd, som myndighederne selv udviser.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører fremhæver blandt andet, at der også bør gælde et krav om vægtning af tildelingskriterier i forbindelse med projektkonkurrencer, og generelt bør rammerne, inden for hvilken vægtning kan variere, være så præcis, at der i forbindelse med tilbudsbedømmelsen ikke kan foretages betydelige ændringer i prioriteringen af kriterierne. Der bør gælde de samme tidsfrister for projektkonkurrencer som for offentlige og begrænsede udbud.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd lægger vægt på, at sociale aspekter i højere grad indgår i forbindelse med tildelingen af kontrakter. *FTF* frygter derudover, at rammeudbud, særligt på tjenesteydelsesområdet, og konkurrencepræget dialog vil kunne hindre gennemsigtigheden i udbudsproceduren og derved forringe konkurrenceelementet. I lighed med *DKK* mener *FTF*, at de nævnte udbudsformer besværliggør, at der kan udarbejdes kontrolbud, som er væsentlige for vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt at holde opgavevaretagelsen i eget regi frem for at udlicitere. Med hensyn til rammeudbud mener *FTF*, at denne form for udbud kan sløre mulighederne for sammenligninger med omkostningerne ved at udføre arbejdet i eget regi. Efter *FTF*'s opfattelse er det væsentligt, at spørgsmålet om at bringe opgaver i udbud ikke alene er et spørgsmål om at konkurren-

ceudsætte offentlige opgaver i den private sektor, men at en vigtig deltager i denne konkurrence er det offentlige selv. FTF mener endvidere, at alvorlig overtrædelse af social- eller miljølovgivning bør kunne føre til udelukkelse, og også tilbudsgivere, der har overtrådt medlemsstaternes arbejdslovgivning, bør kunne udelukkes fra at deltage i udbudsprocedurer.

Handelskammeret finder spørgsmålet om rammeaftaler af stor betydning. Handelskammeret kan ikke tiltræde, at der skal afholdes yderligere udbudsrunder mellem parterne i en rammeaftale, og foreslår, at der eventuelt indføres regler for, hvorledes offentlige myndigheder kan koble sig af og på rammeaftaler. Handelskammeret er betænkelige ved, at der fra dansk side lægges op til, at der skal inddrages miljøhensyn i større omfang, end det er muligt i dag, og er imod, at sociale hensyn inddrages i det omfang, der er lagt op til. Arbejdsmarkedsreguleringer bør ifølge Handelskammeret være genstand for særskilt forhandling og ikke indføres "ad bagdøren" med udbudsdirektiverne. Endelig mener Handelskammeret, at der bør indføres regler, som tillader længerevarende kontrakter.

Efter *IT-Brancheforeningens* opfattelse vil det være i strid med EU-lovgivningen at stille krav om nationale miljømærker. Brugen af nationale miljømærker vil virke diskriminerende og hindre samhandlen mellem medlemsstaterne. IT-Brancheforeningen mener endvidere, at adgang for offentlige indkøbere til at stille krav til og lægge vægt på miljøforhold i produktionsprocessen og miljøledelse hos leverandøren er i strid med sigtet med offentlige indkøb, der i det væsentlige er af økonomisk karakter.

Kommissionens oprindelige forslag er ifølge *Kommunernes Landsforening* blevet væsentligt forbedret for så vidt angår reguleringen af rammeaftaler, og KL er enig i, at der under de fortsatte forhandlinger lægges vægt på, at miljø- og sociale hensyn i større omfang inddrages i forbindelse med offentlige indkøb. Derimod gentager KL, at forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterierne bør udgå, og at der under konkurrencepræget dialog bør være adgang til at forhandle i hele udbudsforløbet. KL foreslår generelt, at forhandlinger tillades, når udenlandske leverandører ikke anmoder om prækvalifikation.

Landsorganisationen i Danmark foreslår, at det pålægges udbyderne at inddrage de bydendes arbejdsmiljøkompetence ved valget af leverandør, at føre tilsyn med, om arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt samt at samarbejde med leverandøren om sikkerhed og sundhed. LO's forslag udvider kravene til udbyder i forhold til et af Arbejdsministeren fremsat lovforslag om udbyderansvar.

Post Danmark fremhæver, at selvstændige offentlige virksomheder i situationer, hvor væsentlige kommercielle interesser er involveret, har behov for at kunne indgå aftaler enten uden udbud eller gennem en forkortet procedure, og foreslår, at der fra dansk side arbejdes for at ændre udbudsdirektiverne, så de tager højde for sådanne situationer. Derudover mener *Post Danmark*, at forslaget om elektroniske udbud ikke medfører en tilstrækkelig modernisering af de gældende regler. *Post Danmark* opfordrer kraftigt til, at reglerne ændres, således at ordregivende myndigheder uden at gennemføre traditionelle udbudsprocedurer kan benytte sig af elektroniske markedspladser, der tilgodeser hensynet til en effektiv og gennemsigtig konkurrence. *Post Danmark* forudsætter herved, at der skal fastsættes transparenskrav og krav til de offentlige myndigheder, der sikrer automatisk valg af det objektive bedste tilbud, og foreslår også, at der indføres en certificeringsordning af elektroniske markedspladser, som skal opfylde bestemte retningslinjer, og som herefter uden videre skal anses for at leve op til kravene i udbudsdirektiverne.

Praktiserende Arkitekters Råd kan ikke støtte forslaget om forkortelse af tidsfristerne. De gældende frister medfører allerede i dag, at kvaliteten af de tilbud, der afgives, ikke er så høj, som den burde være. *PAR* støtter forslaget om vægtning af tildelingskriterierne, men mener, at vægtningen bør fremgå allerede af udbudsbekendtgørelsen og ikke først af udbudsmaterialet. *PAR* mener fortsat, at forslaget om konkurrencepræget dialog medfører, at oplysningsretlige rettigheder ikke har nogen beskyttelse. Myndigheder bør desuden være forpligtet til at honorere virksomheder, som har deltaget i konkurrencepræget dialog. *PAR* er i øvrigt betænkelig ved en procedure, der har karakter af en fortløbende forhandling. Endelig er *PAR* betænkelig ved anvendelsen af rammeaftaler i relation til rådgivning om byggeopgaver, som kan sætte konkurrencen ud af spillet i en årrække.

Reno-Sam støtter ikke forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterier, og påpeger, at det i relation til elektroniske udbud bør overvejes, hvorledes det kan sikres, at alle modtagne tilbud åbnes samtidig og ikke før tilbudsfristens udløb.

Endelig ønsker nogle organisationer, heriblandt *KL*, *Det Økologiske Råd* og *Danmarks Naturfredningsforening*, at tærskelværdierne forhøjes. Tilsvarende ønsker *PAR* og *F.R.I.*, at tærskelværdien forhøjes for så vidt angår arkitekt- og ingeniørydelser.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslagene skal implementeres i dansk ret. Dette kan ske ved udstedelse af bekendtgørelser i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v.

Forslagene skønnes at ville bidrage til effektive udbudsregler, der har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af offentlige ressourcer, som kan have positive statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagene skønnes at ville bidrage til effektive udbudsregler, der har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af offentlige ressourcer og fremme konkurrencen.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. maj 2000 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked) den 25. maj 2000, til forhandlingsoplæg den 24. november 2000 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000, til orientering den 23. maj 2001 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. maj 2001 og til orientering den 21. september 2001 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 27. september 2001. Notater er i den forbindelse fremsendt henholdsvis den 12. maj 2000, den 16. november 2000, den 15. maj 2001 og den 13. september 2001. Grundnotat er fremsendt den 21. september 2000.

13. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om grænseoverskridende betalinger i euro, KOM (2001) 439 af 25. juli 2001

Resumé

Kommissionen har fremsat forordningsforslaget for at harmonisere gebyrer for grænseoverskridende betalinger i euro med gebyrer for indenlandske overførsler. Forordningsforslaget skal træde i kraft 1. januar 2001 samtidig med indførslen af mønter og sedler i euro.

Forordningsforslaget indebærer, at pengeinstitutterne ikke må tage højere gebyrer for grænseoverskridende betalinger end for indenlandske betalinger. Herudover foreslås det, at grænsen for pengeinstitutternes indberetningsforpligtelser til centralbankerne for grænseoverskridende betalinger forhøjes.

1. Baggrund

Kommissionen har den 25. juli 2001 vedtaget et forslag til forordning om grænseoverskridende betalinger i euro, KOM (2001) 439 endelig 2001/1074 (COD). Forslaget er offentliggjort i EFC 270 den 25. september 2001.

Kommissionen foreslår forordningen udstedt med hjemmel i EU-traktatens Art. 95 (1) der vedrører Rådets kompetence til at udstede retsakter med henblik på dannelsen af det indre marked.

Forslaget skal vedtages med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagning.

2. Forslagets formål og indhold

Undersøgelser foretaget af Kommissionen har vist, at det fortsat er meget dyrere at foretage grænseoverskridende betalinger end indenlandske betalinger. Kommissionen henviser i den forbindelse til en undersøgelse offentliggjort den 20. september 2001, i henhold til hvilken den gennemsnitlige overførselstid er 2,97 dage, og det gennemsnitlige gebyrer for overførsel af 100 euro er 24,09 euro.

Finansrådet har oplyst, at gebyrerne i Danmark for en filial bestilt indenlandsk eurooverførsel er ca. 40-50 kr. og ca. 15-30 kr. for en overførsel i danske kroner. Gebyrerne kan ca. halveres, hvis de bestilles elektronisk via homebanking. Gebyret for en grænseoverskridende betaling er ca. 100-150 kr. På et år foretages der i det danske pengeinstitutsystem ca. ½ mio. grænseoverskridende betalinger mod 97 mio. indenlandske overførsler.

Da banksektoren efter Kommissionens opfattelse ikke har efterkommet opfordringerne til frivilligt at reducere omkostningerne ved grænseoverskridende betalinger i euro, har Kommissionen foreslå en retlig regulering i

form af en forordning, der skal træde i kraft 1. januar 2002, som er datoen for indførelsen af fysiske eurosedler og -mønter.

Forordningsformen er valgt, for at der ikke skal være behov for at foretage gennemførelsesforanstaltninger i medlemslandene.

Formålet med forslaget er at reducere omkostningerne for forbrugerne og de små og mellemstore virksomheder ved grænseoverskridende betalinger i euro. Der er tale om et forslag til forordning, der skal gælde i alle EU-landene herunder også Danmark, Sverige og UK, uanset disse ikke er en del af euroområdet. Overførsler i disse landes valutaer er ikke omfattet af forslaget.

I henhold til forordningsforslaget må de gebyrer kunderne betaler ved grænseoverskridende betalinger af op til 50.000 euro, ikke overstige de gebyrer der betales for en tilsvarende ikke-grænseoverskridende betaling. Beløbsgrænsen svarer til anvendelsesområdet for direktiv 97/5 om grænseoverskridende pengeoverførsler. Grænsen er sat ved 50.000 euro for at omfatte de fleste betalingsoverførsler foretaget af forbrugere og mindre virksomheder. Forordningen regulerer egentlige overførselsgebyrer, og ikke andre gebyrer i forbindelse med overførslen - for eksempel gebyr for veksling til og fra euro.

Forslaget omfatter først og fremmest: 1) betaling med betalingskort i forretninger, 2) hævning af kontanter i pengeautomater, 3) betaling med check eller 4) konto-til-konto overførsel. For de to første betalingsmåder forslås det, at reglerne træder i kraft den 1. januar 2002, og for de to sidste betalingsmåder forslås det, at reglerne træder i kraft den 1. januar 2003.

Efter forslaget skal bankerne give kunderne forudgående information om størrelsen af alle gebyrer ved overførslen herunder også eventuelle vekslegebyrer. Enhver ændring af gebyrerne skal også meddeles kunderne.

For at lette anvendelsen af fuldautomatiske betalinger skal bankerne og kunderne på opfordring oplyse om deres internationalt anerkendte identifikationskoder for henholdsvis banken og kundens kontonummer. Forretningsdrivende, der sælger varer eller tjenesteydelser over landegrænserne, skal ligeledes oplyse deres tilsvarende numre.

Medlemslandene skal endvidere inden 1. januar 2002 ophæve eventuelle nationale indberetningsforpligtelser af hensyn til betalingsbalancestatistikken ved grænseoverskridende betalinger til minimum 12.500 euro, og den 1. januar 2004 til minimum 50.000 euro. Fra disse datoer kan medlemslandene ikke længere forpligte pengeinstitutterne til, at indberette grænseoverskridende betalingsoverførsler under de nævnte grænser. Kommissionens be-

grundelse for dette forslag er, at en grund til den bekostelige manuelle ekspedition og de deraf følgende høje gebyrer har været den forpligtelse medlemslandene pålægger institutterne til at indberette grænseoverskridende betalinger af hensyn til betalingsbalancestatistikken.

Den Europæiske Centralbank (ECB) har ligeledes den 26. oktober 2001 efter anmodning fra Rådet for Den Europæiske Union afgivet en udtalelse om forordningsforslaget. ECB er enig i formålet med forordningsforslaget, men understreger sin betænkelighed overfor forordningen, idet den påvirker pris-sætningen på tjenesteydelser med risiko for forstyrrelse af markedsøkonomien. ECB vil foretrække, at problemstillingen søges løst ved at give pengeinstitutterne en længere, men dog præcist afgrænset tidsfrist til gradvist at tilpasse deres priser i takt med reduktionen af omkostningsgrundlaget. ECB fremfører, at pengeinstitutterne har brug for ekstra tid, for eksempel indtil år 2005, til at opbygge den nødvendige infrastruktur og logistik.

ECB er endvidere af den opfattelse, at en udligning af gebyrerne for indenlandske og grænseoverskridende betalinger på et for tidligt tidspunkt måske kan føre til, at institutterne reagerer med tiltag, der vil virke mod hensigten.

ECB anbefaler, at man udsætter forhøjelsen af minimumskravet for nationale indberetningsforpligtelser for grænseoverskridende betalinger til centralbankernes betalingsbalancestatistik til 50.000 euro til år 2006 i stedet for den foreslåede frist 1. januar 2004 for at sikre tilstrækkelig tid til udvikling af alternative kilder. Begrundelsen herfor er, at en for tidlig forhøjelse af minimumskravet ikke i væsentlig grad vil øge andelen af grænseoverskridende transaktioner, der fritages for indberetning, men vil få en alvorlig indvirkning på kvaliteten af statistikken på grund af manglende oplysninger om visse betalingsbalanceposter.

Europa Parlamentets relevante komiteer har behandlet forslaget og afgivet rapport den 17. oktober 2001. Denne rapport skal behandles i Parlamentets plenum den 15. november 2001. I rapporten foreslås nogle tilføjelser til forordningens præambel. Parlamentet støtter forordningen, men foreslår følgende ændringer: Det skal være det enkelte medlemsland, der fastsætter sanktionerne for en eventuel overtrædelse af reglerne. Medlemslandene skal udpege den nationale myndighed, der skal påse regleres overholdelse. Kommissionen skal senest 1. januar 2004 rapportere til Rådet og Parlamentet om forordningens virkninger, og forordningen skal træde i kraft 1. januar 2002 eller den senere dag, hvor den offentliggøres i EU-tidende.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitet

Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet er ikke direkte omtalt i forslaget. Da banksektoren efter Kommissionens opfattelse ikke har imødekommet Kommissionens opfordringer om frivillige foranstaltninger til reduktion af gebyrerne ved grænseoverskridende betalinger i euro, har Kommissionen vurderet det nødvendigt med EU-regulering.

Det er regeringens opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

4. Gældende ret

Der er ikke regler i dansk lovgivning, der på samme måde regulerer de forhold forordningen vedrører, bortset fra Nationalbankens regler om indberetning af overførsler til og fra udlandet.

I henhold til Nationalbankens regler skal der ske indberetning til brug for den danske betalingsstatistik, når en overførsel overstiger modværdien af 100.000 kr. svarende til 12.500 euro. Betalinger under beløbsgrænsen er fritaget for indberetning af betalingsformål. Pengeinstitutterne indberetter dog i dag det samlede beløb for små betalinger, hvilket sker på månedsbasis og uden kundekontakt.

Herudover skal bemærkes, at der i Danmark som noget særligt gælder reglen i lov om visse betalingsmidler (betalingskortloven) § 14, der begrænser kort udsteders (pengeinstitutters) adgang til at tage betaling af den forretning hvori kortet anvendes. Dette er dog ikke en problemstilling, der omhandles i forordningen.

5. Lovgivningsmæssige konsekvenser

En gennemførelse af forslaget vil kræve en ændring i reglerne om indberetning af overførsler til/fra udlandet.

6. Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at forslagets fulde gennemførelse vil indebære et mærkbart informationstab i relation til opgørelsen af den danske betalingsbalance overfor udlandet, og at det derfor vil være nødvendigt at indsamle oplysninger direkte fra virksomhederne i stedet for gennem banksystemet. På myndighedsside vil det kræve en øget ressourceindsats at forberede og administrere en sådan omlægning af statistikindsamlingen. Det skønnes, at det vil tage op til 5 år at foretage en sådan omlægning.

Forslaget vurderes at indebære øgede offentlige udgifter til omlægning af statistikindsamlingen. Omlægningen af statistikindsamlingen til brug for opgørelsen af den danske betalingsbalance overfor udlandet, således at oplysningerne indsamles hos virksomhederne i stedet for gennem banksystemet.

met, vil betyde en lettelse for pengeinstitutterne men en øget byrde for virksomhederne.

En gennemførelse af forslaget vil betyde en besparelse for de personer og virksomheder, der får gennemført grænseoverskridende betalinger i euro, idet gebyret forbundet hermed må forventes at falde.

Forslaget reducerer ikke i sig selv omkostningerne forbundet med en overførsel, hvorfor det isoleret set vil betyde et indtægtstab for pengeinstitutterne.

Forslaget indebærer imidlertid, at pengeinstitutterne i alle EU-landene vil skulle nedsætte deres gebyrer for grænseoverskridende overførsler, hvorfor forslaget må forventes at give et incitament til effektivisering af systemerne for grænseoverskridende betalinger og dermed reduktion af omkostningerne på længere sigt. Tilskyndelsen kan dog være størst i de lande, hvor omkostningsreduktionen er stor.

	DK ¹	SP	IT	P	Sv	Ty
Grænseoverskridende eurooverførsel ²	21,23	24,65	28,61	28,08	27,2	14,73
Indenlands eurooverførsel ³	5,3 – 6,6	12	10,33	1,25	?	?
Difference	Ca. 15	Ca. 13	Ca. 18	Ca. 27	?	?

Kommissionen har i "Begrundelse" til forslaget anført, at tilpasningen af gebyrerne for grænseoverskridende betalinger til gebyrerne for betalinger på nationalt plan ikke må resultere i højere gebyrer for betalinger på nationalt plan.

Størrelsen af de reducerede indtægter til dækning af omkostninger og fortjeneste i forhold til pengeinstitutternes samlede pengeoverførsler kan illustreres med følgende regneeksempel:

De grænseoverskridende eurobetalinger er ifølge Finansrådet på ca. ½ mio. om året. Gebyrforskellen (omkostninger og fortjeneste) for pengeinstitutterne på en indenlandsk og en grænseoverskridende eurobetaling er på max ca. 100 kr. Hvis de reducerede indtægter som et tankeeksperiment fordeles på

¹ 40- 50 kr. er omregnet til 5,3 – 6,6 euro

² Oplysningerne stammer fra Kommissionens undersøgelse i marts 2001 og er gennemsnitligt gebyr for overførsel af 100 euro i de enkelte lande

³ Oplysningerne stammer fra Finansrådet. Der foreligger ikke tal for Sverige og Tyskland.

alle ca. 97 mio. indenlandske pengeoverførsler, ville det føre til en stigning på ca. 0,5 kr. pr. indenlandsk overførsel.

Såfremt en omlægning af pengeinstitutternes betalingssystemer skulle føre til en stigning i gebyrerne for de indenlandske overførsler, vurderes denne eventuelle stigning derfor at være af minimal og på sigt forsvindende betydning, da det må forventes, at også de grænseoverskridende betalinger pga. øget konkurrence vil effektiviseres med reducerede omkostninger til følge.

7. Høring

Forslaget har været i høring hos: Forsikring og Pension, Danmarks Nationalbank, Finansforbundet, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Den danske Børsmæglerforening, Dansk Industri, Finansrådet, Forbrugerrådet, Københavns Fondsbørs, Værdipapircentralen, Dansk Handel og Service, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), LO, Investeringsforenings Rådet, Realkreditrådet, Dansk Arbejdsgiver Forening, Det Danske Handelskammer, Håndværksrådet, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Advokatrådet, Foreningen af registrerede Revisorer (FRR), Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Landbrugsrådet, JAK Andelskasserne, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR), Centralforeningen for Danske Assurandører og Regionale Bankers Forening.

De modtagne høringssvar kan kort beskrives som følger:

Danmarks Nationalbank finder, at prisdannelsen også på dette område bør overlades til markedet, og at priser i videst muligt omfang ikke bør fastsættes ved lovgivning. Banken foreslår man afventer det arbejde, der allerede foregår på europæisk plan på at gøre grænseoverskridende betalinger billigere og mere effektive.

Nationalbanken peger endvidere på, at lande med en effektiv indenlandsk betalingsformidling ikke vil kunne tage så høje gebyrer som lande med en ineffektiv, og at incitamentet til at effektivisere den indenlandske betalingsformidling mindskes. Desuden vil der være risiko for, at nogle banker vil vælge ikke at tilbyde grænseoverskridende betalinger.

Endvidere peges på, at hvis bankernes forpligtelse til at indberette betalingsoverførsler bortfalder, er det vigtigt at indsamle oplysningerne på anden måde.

Finansrådet finder, at forslaget er baseret på en tvivlsom hjemmel og at det er uklart, hvordan lande uden for eurosamarbejdet skal være omfattet. Forslaget vil medføre at disse ydelser vil være tabsgivende for pengeinstitutter-

ne. Forslaget vil ramme Danmark særligt hårdt pga. særlige regler i lov om visse betalingsmidler. Initiativerne til effektivisering af betalingsformidlingen undermineres, og det internationale samarbejde mellem kortselskaberne vil blive ødelagt. Udbudet af grænseoverskridende betalinger vil blive begrænset, og krydssubsidiering via andre produkter vil blive nødvendig. Mindre institutter kan blive forhindret i at tilbyde grænseoverskridende betalinger. Og endelig finder Finansrådet, at forslaget er konkurrenceforvridende landene imellem og til ugunst for de lande, der allerede har en effektiv indenlandsk betalingsformidling.

Realkreditrådet er principielt imod forslaget, idet forslaget vil indføre foranstaltninger som indeholder priskontrol.

FTF finder det vigtigt, at kunderne også får oplysning om, hvor lang tid en overførsel tager (er reguleret allerede).

FRR tager forbehold for, at virksomhederne ikke må pålægges yderligere byrder ved en forøgelse af indberetningspligten.

Dansk Handel og Service foreslår, at bankerne fortsat skal indberette betalingsoverførsler selvom gebyrerne nedsættes.

8. Tidligere forlæggelse for Europaudvalget

Et grundnotat er blevet fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 23. august 2001.

9. Udtalelse fra Europa Parlamentet

Europa Parlamentets relevante komiteer har behandlet forslaget og afgivet rapport den 17. oktober 2001. Denne rapport skal behandles i Parlamentets plenum den 15. november 2001. I rapporten foreslås nogle tilføjelser til forordningens præambel. Parlamentet støtter forordningen, men foreslår følgende ændringer: Det skal være det enkelte medlemsland, der fastsætter sanktionerne for en eventuel overtrædelse af reglerne og medlemslandene skal udpege den nationale myndighed der skal påse reglernes overholdelse. Kommissionen skal senest 1. januar 2004 rapportere til Rådet og Parlamentet om forordningens virkninger og at forordningen skal træde i kraft 1. januar 2002 eller den senere dag hvor den offentliggøres i EU-tidende.

14. Europa-Kommissionens rapport til Det Europæiske Råd i Laeken om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse - KOM(2001)598 af 17. oktober 2001.

Resumé

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har netop udsendt en rapport til Det Europæiske Råds møde i Laeken i december i år om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (også kaldet forsyningspligtsydelser eller public-service ydelser). Rapporten udgør en opfølgning på drøftelserne i Det Europæiske Råd i Nice i 2000 og indeholder:

- En beskrivelse af statsstøttereglernes anvendelse på public-service ydelser.
- Et forslag til etablering af en juridisk ramme omkring anvendelsen af EF-traktatens statsstøtteregler på public-service ydelser.
- En beskrivelse af de principper og regler der kan udledes af EF-retten og EF-Domstolens praksis for tildeling af koncessioner/opgaver vedrørende public-service ydelser.
- Forslag om sammenligning af kvalitet, indhold mv. af public-service ydelser især gennem:
  - udarbejdelse af flere sektor-specifikke rapporter
  - årlige evalueringer i regi af Cardiff-processen
- Beskrivelse af kvalitetskrav, som EU har opstillet ved liberalisering af en række forsyningssektorer.
- Overvejelser om et instrument med en horisontal beskrivelse af krav til virksomheder, der har forsyningspligtsopgaver.
- Forslag om at indskrive virksomheder med forsyningspligtsopgaver i EF-Traktatens art. 3 som et af fællesskabets "midler".

Der er ikke umiddelbart lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser forbundet med rapporten.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har udsendt en rapport til Det Europæiske Råds møde i Laeken om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (også kaldet forsyningspligtsydelser eller public-service ydelser).

Allerede på Det Europæiske Råds møde i Nice i 2000 bekræftede man den positive indstilling over for Kommissionens meddelelse om forsyningspligtsydelser i Europa⁴. Meddelelsen var forinden blevet positivt modtaget af

---

⁴ Kommissionens meddelelse af 20. september 2000 – KOM(2000)580. Meddelelsen supplerer Kommissionens meddelelse om forsyningspligtsydelser - KOM 96(443), EFT C 281 af 29. september 1996.

Rådet (Indre Marked), der noterede sig Kommissionens vilje til i samarbejde med medlemsstaterne at overveje, hvordan der kan sikres klarere regler og forudsigelighed i anvendelsen af konkurrencereglerne på public-serviceområdet. Rådet opfordrede derefter Kommissionen til rapportere om det videre arbejde til Det Europæiske Råd i Laeken i december i år.

Indhold

Rapporten af 17. oktober 2001 udgør en opfølgning på opfordringen fra Det Europæiske Råd i Nice. I det følgende er emnerne behandlet under disse overskrifter:

- a) Statsstøttereernes anvendelse på public-service området og forslag til etablering af retlig ramme.
- b) Regler for tildeling af koncessioner/opgaver vedrørende public-service.
- c) Sikring af kvalitet i forsyningspligtsydelser.
- d) Markering af forsyningspligtsområdet i EF-traktaten.

a) Statsstøttereernes anvendelse på public-serviceområdet og forslag til etablering af en retlig ramme

Kommissionen har i tidligere meddelelser, jvf. fodnote 1, behandlet spørgsmålet om forholdet mellem public-service ydelser og forskellige EU-regler. Rapporten til Det Europæiske Råd i Laeken udgør et supplement til disse meddelelser men erstatter dem ikke.

I rapporten understreger Kommissionen, at medlemsstaterne har stor frihed til selv at tilrettelægge deres public-service ydelser. Medlemsstaterne kan således vælge enten selv at levere disse ydelser eller at lade offentlige eller private virksomheder levere ydelserne.

For at sikre løsningen af public-service opgaver kan det være nødvendigt for medlemsstaterne at give økonomisk kompensation til de virksomheder, som leverer ydelserne. Denne kompensation udgør efter EF-Domstolens praksis en økonomisk fordel for de pågældende virksomheder. Det vil sige, at kompensationen svarer til støtte til virksomhederne, og kompensationen kan derved være omfattet af EF-traktatens statsstøtteregele.

Såfremt kompensationen er omfattet af EF-traktatens statsstøtteregele, skal kompensationen anmeldes til og godkendes af Kommissionen. I rapporten redegør Kommissionen for, hvilke betingelser der skal være opfyldt, før støtten i givet fald kan godkendes som værende forenelig med fællesmarkedet. Det drejer sig f.eks. om situationer, hvor der gælder visse regionale, kulturelle eller transportmæssige hensyn.

Derudover kan støtte til varetagelse af public-service ydelser eventuelt godkendes af Kommissionen i medfør af EF-Traktatens art. 86, stk. 2. Bestemmelsen, som vedrører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, indebærer, at konkurrencereglerne kun finder anvendelse på tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, såfremt reglerne ikke er til hinder for udførelse af sådanne opgaver.

I det omfang den økonomiske kompensation er omfattet af EF-traktatens statsstøtteregler, kan kravet om anmeldelse til Kommissionen kun fraviges, såfremt kompensationen:

- 1) er omfattet af den såkaldte de minimis regel, hvorefter en virksomhed over 3 år kan modtage støtte på op til 100.000 EURO⁵, eller
- 2) ydes i medfør af Rådets forordning om public-service ydelser i forhold til transport med jernbane, landevej og indenlandske vandveje⁶.

Med hensyn til overvejelserne om at skabe juridisk klarhed foreslår Kommissionen, at dette sker i to tempi.

Kommissionen overvejer således i løbet af 2002 i tæt samarbejde med medlemsstaterne at udarbejde rammebestemmelser om statsstøtte, der ydes til virksomheder, som leverer public-serviceydelser. På baggrund af erfaringerne med administrationen af disse rammebestemmelser vil Kommissionen på længere sigt overveje at indføre gruppefritagelsesforordninger, som på visse betingelser fritager sådan støtte fra anmeldelsespligten.

b) Tildeling af koncessioner/opgaver vedrørende public-serviceydelser

Vælger medlemsstaterne at lade offentlige eller private virksomheder levere public-serviceydelser, må udvælgelsen af disse ske efter de almindelige EU-retlige regler for tildeling af offentlige kontrakter, dvs. udbudsreglerne eller - uden for udbudsreglernes område - traktatens grundlæggende princip om ikke-diskrimination.

Som eksempel nævnes specielt offentligt-privat samarbejde i form af koncessioner, der i en fortolkningsmeddelelse fra Kommissionen⁷ er behandlet indgående, og som netop falder uden for udbudsreglernes område.

---

⁵ Kommissionens forordning nr. 69/2001 om de minimis støtte, EFT L 10 af 13. januar 2001.

⁶ Rådets forordning nr. 1191/69 af 26. juni 1969, EFT L 156 af 28. juni 1969.

⁷ Kommissionens fortolkningsmeddelelse af 12. april 2000 om koncessioner i EU-lovgivningen

Kommissionen vil undersøge, om der er behov for en yderligere afklaring af, hvilke fællesskabsretlige regler der kommer på tale ved udvælgelsen af de virksomheder, der skal levere public-serviceydelser.

c) Sikring af kvalitet i forsyningspligtsydelserne - forslag til sammenligning af kvalitet, indhold mv.

Kommissionen bekræfter i rapporten, at det er op til medlemsstaterne at definere det præcise indhold og kvaliteten af opgaver for forsyningspligtsydelser. Det er imidlertid en opgave for EU at gennemføre en evaluering på tværs af grænserne af, hvorledes ydelserne bidrager til økonomisk vækst og social velfærd.

Kommissionen vil derfor bl. a. styrke arbejdet med at udarbejde sektorspecifikke evalueringsrapporter af den type, som man allerede har set på områderne for telekommunikation, energi, post, jernbane og søtransport.

Endvidere vil Kommissionen i regi af Cardiff-processen bl. a.:

- overvåge forsyningssektorens markedstruktur og funktion
- give en vurdering af, om forsyningsforpligtelsen er indfriet
- etablere forbruger-paneler for at kortlægge, hvilken vægt borgerne tillægger de enkelte ydelser, og hvorledes de oplever liberaliseringsprocessen.

d) Markering af forsyningspligtsområdet i EF-traktaten.

Kommissionen peger i rapporten på, at man i tråd med EF-Traktatens artikel 16 har tilrettelagt liberaliseringen på en måde, der tillader forsyningsvirksomhederne at tilpasse sig til de nye markedsvilkår. I forbindelse med liberaliseringerne, eksempelvis på områderne energi, telekommunikation og post, har EU endvidere opstillet krav til beskyttelse af sikkerheds- og sundhedsstandarder og kvalitet og prisfastsættelse.

Forholdene i de enkelte forsyningssektorer er imidlertid så forskellige, at Kommissionen er tøvende overfor at udmønte principperne i artikel 16 i et rammedirektiv gældende for hele forsyningssektoren. Et horisontalt instrument kunne risikere at give minimumsstandarder, og derved stik mod hensigten at sænke ambitionsniveauet.

Mindre tøvende er Kommissionen over for tanken om at indskrive i EF-Traktatens artikel 3, at fællesskabets midler også er "et bidrag til at fremme tjenester af almindelig interesse". Kommissionen havde allerede foreslået en sådan bestemmelse ved forhandlingerne om Amsterdam-Traktaten. Kommissionen erkender dog nu, at (den nye) artikel 16 stort set tjener samme formål som en sådan indskrivning i artikel 3.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

I meddelelsen fra september 2000 og i den nye rapport påpeger Kommissionen, at i overensstemmelse med nærhedsprincippet har medlemsstaternes frihed til at definere, hvad der er omfattet af begrebet almennyttige tjenesteydelser og til – med respekt af reglerne for det Indre marked og for konkurrence og statsstøtte – selv at bestemme mål og midler.

Meddelelsen understreger, at proportionalitetsprincippet gælder for dette område. Det betyder, at den måde, som medlemsstaterne løser opgaverne vedrørende almennyttige tjenesteydelser på, ikke unødigt må forvride samhandelen, idet de ikke må gå videre end allerhøjest nødvendigt i forhold til konkurrencereglerne og reglerne om fri bevægelighed i Det Indre Marked.

Danmark er enig i Kommissionens betragtninger i meddelelsen omkring nærhed og proportionalitet.

4. Gældende dansk ret

I Danmark varetages reguleringerne af almennyttige tjenesteydelser primært af Trafikministeriet, Forskningsministeriet, Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Miljø- og Energiministeriet. Reguleringen inden for de specifikke sektorer bliver suppleret af markedsføringsloven, konkurrencelovgivningen samt almindelige formueretlige regler i aftaleloven og købeloven.

5. Høring

Kommissionens rapport har været sendt i høring blandt medlemmerne af EU-specialudvalget for industri- og regionalpolitik, hvor en række ministerier og interesseorganisationer – herunder Dansk Industri, LO og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd er repræsenteret. Forbrugerrådet blev ligeledes hørt,

I forbindelse med denne høring har man fra LO' side givet udtryk for, at man finder Kommissionens rapport velafbalanceret. Man vurderer, at rapporten vil være medvirkende til at skabe klarhed over området. Det er vigtigt at sondre mellem forsyningspligtsydelser på de bløde områder, hvor EU ikke har kompetence, og ydelser, der aktuelt eller potentielt leveres på et marked, og som er egnede til fri konkurrence.

Et horisontalt EU-instrument om det kvalitative indhold af forsyningspligtsydelser er LO skeptisk overfor, fordi det kan give EU kompetence på nye områder og derved modvirke subsidiaritetsprincippet. Samtidig er LO dog åben over for en bred præsentation af emnet i Traktaten, enten i form af en præcise-

ring i artikel 3 (om Fællesskabets midler) eller i et selvstændigt kapitel svarende til kapitlet om beskæftigelse.

For så vidt angår statsstøtteområdet er det LO's vurdering, at det på nuværende tidspunkt er vanskeligt at overskue spørgsmålet om gruppefritagelser. Dette forudsætter dog under alle omstændigheder, at indholdet af en sådan fritagelse granskes nøje og udarbejdes i tæt samarbejde med medlemsstaterne

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Der er ikke umiddelbart lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser forbundet med rapporten.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Hvis Kommissionens initiativer fører til en fremskyndelse af liberaliseringsprocessen, skønnes det at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. På områder, som allerede er blevet helt eller delvist liberaliseret, har man i Danmark set en faldende tendens i priserne, uden at forsynings-sikkerheden er blevet påvirket.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt for til orientering den 22. september 2000 i forbindelse med rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 28. september, den 24. november 2000 i forbindelse med rådsmødet (Indre marked, forbruger og turisme) den 30. november, den 6. december 2000 i forbindelse med Det Europæiske Råds møde den 7.-9. december 2000 og den 21. september 2001 i forbindelse med rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 27. september 2001.

15. Ændret forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Andelsselskab, Kom (93) 252 endelig – formandskabets kompromisforslag

Resumé

Formålet med forslaget er – som led i Det Indre Marked - at sikre lige konkurrencevilkår og fremme den økonomiske udvikling gennem tilvejebringelse af passende juridiske rammer for andelsselskaber, der er en organisationsform, som anerkendes i samtlige medlemslande. Forslaget giver mulighed for, at andelsselskaberne kan udbygge deres virksomhed på tværs af grænserne, gennem dannelsen af et Europæisk Andelsselskab (SCE).

Et SCE defineres således, at der er en selskabskapital fordelt på andele, at selskabet har til formål at tjene medlemmernes interesser og fremme deres økonomiske og/eller samfundsmæssige aktiviteter, at antallet af medlemmer samt størrelsen af dets kapital kan variere, at medlemmerne kun hæfter for selskabets forpligtelser med deres andel af kapitalen, samt at SCE'ets aktiviteter hovedsagligt fremmes ved samhandel med medlemmerne.

Forslaget vil muligvis medføre dansk følgelovgivning, f.eks. registreringsbestemmelser om Det Europæiske Andelsselskab. Omfanget af en følgelovgivning er usikker, da det endelige behov for regulering ikke kendes endnu.

1. Baggrund

I foråret 1992 fremsatte Kommissionen et forslag til en statut om Det Europæiske Andelsselskab (SCE) bestående af en forordning om de generelle regler og et tilhørende forslag til direktiv om medarbejdernes indflydelse i et SCE. Formålet med forslaget var at åbne op for samarbejde på tværs af grænserne mellem europæiske andelsselskaber, og at eliminere de barrierer der hidtil havde været indenfor EU af juridisk og administrativ karakter. Forhandlingerne om Det Europæiske Andelsselskab blev i 1995/96 udskudt i lyset af sammenbruddet i forhandlingerne om en tilsvarende statut for Det Europæiske Selskab (SE).

Da det på Det Europæiske Råds møde i Nice den 7.-9. december 2000 lykkedes at opnå principiel enighed om en statut for Det Europæiske Selskab (SE), blev forhandlingerne om Det Europæiske Andelsselskab genoptaget under det daværende svenske formandskab. Forhandlingerne er fortsat under det nuværende belgiske formandskab.

Det svenske formandskab fremsatte den 28. marts 2001 en revideret version af direktivforslaget vedr. medarbejderindflydelse i Det Europæiske Andelsselskab. Forslaget er stort set identisk med SE-medarbejderdirektivet.

Det formandskabskabet fremsatte endvidere den 12. april 2001 nyt forslag til Rådets forordning om Statut for det europæiske andelsselskab. Udkastet er indholdsmæssigt i overensstemmelse med det oprindeligt fremsatte forslag, men redigeret, så det i systematik og formuleringer svarer til forordningsteksten vedrørende Det Europæiske Selskab (SE).

Direktivet og forordningen skal ses som en helhed.

Der henvises til det samme retsgrundlag som for forordningsforslaget vedrørende SE-selskabet, dvs. artikel 308, hvorefter forslaget skal vedtages af Rådet med enstemmighed efter høring af Europaparlamentet.

2. Indhold

Forordningen skaber rammer for etablering af andelsselskaber på et fællesskabsretligt grundlag i lighed med Det Europæiske Selskab (SE). Stiftelsen af et europæisk andelsselskab (SCE) skal ligesom Det Europæiske Selskab (SE) ses som et **tilbud** til europæiske virksomheder, hvis aktiviteter falder indenfor flere medlemsstater

Et SCE defineres således, at der er en selskabskapital fordelt på andele, at selskabet har til formål at tjene medlemmernes interesser og fremme deres økonomiske og/eller samfundsmæssige aktiviteter, at antallet af medlemmer samt størrelsen af dets kapital kan variere, at medlemmerne kun hæfter for selskabets forpligtelser med deres andel af kapitalen, samt at SCE'ets aktiviteter hovedsagligt fremmes ved samhandel med medlemmerne.

Et SCE er underlagt forordningens bestemmelser, selskabets vedtægter, når forordningen udtrykkeligt tillader det, eller bestemmelserne i hjemstedsstatens lovgivning om SCE tillader det.

På de områder, der ikke er omfattet af denne forordning, finder medlemsstaternes lovgivning og fællesskabsretten anvendelse, bl.a. med hensyn til:

- skatteret
- arbejdstagernes medindflydelse i beslutningsprocessen og arbejdsret
- konkurrenceret
- industrielle, kommercielle og intellektuelle ejendomsrettigheder
- insolvens og betalingsstandsning.

Ifølge forordningens art. 2, stk. 1 kan et SCE-selskab stiftes:

"af mindst fem fysiske personer og selskaber med bopæl i mindst to medlemsstater efter traktatens art. 48, stk. 2, samt andre offentligretlige eller privatretlige juridiske enheder, ved fusion af andelsselskaber eller ved omdannelse af et andelsselskab".

Stifterne skal udarbejde vedtægter i overensstemmelse med reglerne om andelsselskaber i hjemstedslandet. Vedtægterne skal indeholde selskabets navn, hjemsted, formål, angivelse af stifterne, betingelser for optagelse af medlemmer, rettigheder og pligter for medlemmerne, andelenes størrelse, mv. Optagelse som medlem skal godkendes af ledelsen (bestyrelse eller direktion).

Registreringen af et SCE finder sted i det medlemsland, hvor selskabet har hjemsted. Et SCE's hjemsted kan uden opløsning flyttes til et andet medlemsland.

Mindstekapitalen er fastsat til 60.000 EURO. Kapitalen består af medlemmernes andele. På andele udstedt med indskud af kontanter skal der ved tegningen være indbetalt mindst 25% af den pålydende værdi. Restbeløbet skal være indbetalt efter senest fem års forløb. På andele udstedt mod indskud af andre værdier (apportindskud) skal der ved tegningen være foretaget fuld indbetaling.

Et SCE skal mindst én gang årligt afholde generalforsamling. Forslaget fastsætter nærmere regler om generalforsamling. Hver medlem af SCE'et skal have én stemme, uanset antallet af andele den pågældende besidder. Vedtægterne kan tillægge visse medlemmer flere stemmer. Herudover indeholder forslaget bestemmelser om stemmeret, passive medlemmer og tegning af andele. Endvidere skal et SCE fastlægge en ledelsesstruktur, som enten er to- eller enstrengt, hvilket vil sige, at der kan være både et tilsynsorgan (svarende til bestyrelse) og et administrationsorgan (svarende til direktion), eller der kan alene være et administrationsorgan. Endelig fastlægger forslaget bestemmelser om revision af årsregnskab og revisorforhold.

Personer, der ikke vil gøre brug af selskabets ydelser, kan optages som passive medlemmer (investorer). Et SCE kan ophøre ved omdannelse til et nationalt andelsselskab eller ved beslutning af ophør samt tvangslukning (konkurs el. lign) efter hjemstedslandets regler.

Efter direktivforslaget om arbejdstagernes stilling kan et SCE ikke registreres, før der er etableret en medindflydelsesordning eller en informations- og høringsordning for virksomhedens arbejdstagere.

2. Europa-Parlamentets holdning

Det seneste forslag vil blive forelagt Europa-Parlamentet til høring i medfør af artikel 308.

3. Nærheds- og Proportionalitetsprincippet.

Formålet med Kommissionens forslag er at skabe en række nye fællesskabsretlige regler, som tager sigte på at introducere en ny selskabsform (Det Europæiske Andelsselskab), hvis stiftelse og virksomhed skal være underkastet bestemmelserne i en fællesskabsforordning, der har direkte virkning i samtlige medlemsstater. Kommissionens vurdering er derfor, at dette formål kun kan opnås på fællesskabsplan ved at introducere bestemmelser, som er direkte og umiddelbart gældende i hele Fællesskabet.

For så vidt angår forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet vurderes det, at forslaget ikke går videre end, hvad der er nødvendigt for at opfylde sit formål. Formålet med forslaget er at skabe en række nye fællesskabsretlige regler, som tager sigte på at skabe et nyt organ (Det Europæiske Andelsselskab).

4. Gældende dansk ret

Efter lov om erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 546 af 20. juni 1996, skal et dansk andelsselskab med begrænset ansvar registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Udover en registreringspligt indeholder loven kun en definition på et andelsselskab. Da der ikke findes en egentlig materiel lovregulering af danske andelsselskaber, baseres reguleringen udelukkende på vedtægts- og retspraksis samt sædvane for andelsområdet. Opmærksomheden henledes dog på de særlige forhold, som gælder for andelskasserne, som reguleres i medfør af Bank- og Sparekasseloven. Disse selskaber behandles imidlertid som aktieselskaberne.

5. Høring

Det ændrede forslag til forordning har været sendt i høring hos de relevante organisationer og myndigheder med høringsfrist den 25. maj 2001. Heraf fremgår følgende:

Danske Andelsselskaber henviser til, at flere af dets medlemsvirksomheder enten overvejer eller allerede gennemfører andelssamarbejde på tværs af landegrænserne. Danske Andelsselskaber er opmærksom på de gunstige virkninger, som en statut kan have for etablering af transnationale andelsselskaber, og støtter derfor vedtagelsen af en europæisk statut på området. Det er imidlertid afgørende, at statuten kan rumme den danske andelsforms mangfoldighed og ikke nødvendiggør en EU-harmonisering eller på anden måde fører nogen national andelslovgivning med sig.

Der er visse bestemmelser, som slet ikke falder ind under det danske andelsystem, f.eks. bestemmelserne om andele og andelskapital. I et traditionelt dansk andelsselskab består selskabets egenkapital af en såkaldt ufordelt fællesformue, og i mange tilfælde er der også personlige konti for hvert medlem, hvorfra der efter repræsentantskabets/generalforsamlingens beslut-

ning foretages udbetalinger. Medlemmer af andelsselskaber i Danmark skal normalt ikke købe andele for at blive optaget, hvilket modsvares af, at der ikke foretages udbetalinger fra den ufordelte fællesformue ved et medlems udtræden. Ud fra et ønske om at ville benytte sig af statuten, er det afgørende, at statuten giver mulighed for at praktisere det danske system med ufordelt fællesformue, hvorfra der ikke foretages udbetalinger ved udtræden samt personlige konti, som kun udbetales efter repræsentantskabets beslutning.

Danske Andelsselskaber fremhæver endvidere, at der i forslaget fastslås, at det øverste ledelsesorgan i et SCE udgøres af en generalforsamling. I Danmark er en generalforsamling selskabets højeste myndighed, hvor alle medlemmer har adgang, og hvor der bl.a. under overholdelse af vedtægternes regler om beslutningsdygtighed kan træffes beslutninger om vedtægtsændringer. I takt med selskabernes vækst har de større danske selskaber imidlertid indført et system med repræsentativt demokrati, hvor medlemmerne på lokale møder vælger repræsentanter til selskabets repræsentantskab, der erstatter det oprindelige system med generalforsamlinger. Det er naturligvis afgørende, at forslaget giver mulighed for at praktisere denne opbygning af medlemsstyret, hvilket ikke klart fremgår af forslaget. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, hvis det af forslaget klart ville fremgå, at et SCE's medlemsstyre vil kunne opbygges med et repræsentativt demokrati.

Herudover ønsker Danske Andelsselskaber en præcisering af begrebet "legitim interesse", jf. forslagets artikel 15.

Herudover havde Danske Andelsselskaber specifikke bemærkninger til art. 8, stk. 2, lita e, art. 23, stk. 2, litra d, art. 35 samt art. 52.

Advokatrådet påskønner arbejdet med muliggørelsen af etablering af et europæisk andelsselskab. Udviklingen i andelssektoren med etablering af multinationale andelsselskaber vil efter Advokatrådets opfattelse nødvendiggøre en sådan regulering.

Dansk andelsret er karakteriseret ved sin aftalefrihed. Når rammerne for det nationale danske andelsselskab således er aftalebaseret, kan det være en vanskelig opgave at fastsætte statutter for et europæisk andelsselskab. Tidligere forsøg på at lovgive på området er dog heller ikke gennemført. Særlig henviser Advokatrådet til, at det nøje bør påses, at definitionerne af et andelsselskab i hhv. dansk andelsret og dansk andelsskatteret er opfyldt. Så vidt ses, kan reglerne i udkastene ikke opfylde disse. Således kan der optages medlemmer, der er passive investorer, ligesom overskuddet alene kan fordeles på grundlag af indskudt kapital.

En række af detailreglerne er anderledes end de normalt anvendte i danske andelsselskaber, hvorfor opmærksomheden henledes på, at der i de tilfælde, hvor en dansk andelslov skal gennemføres, skal foretages en nøje udredning af, hvorvidt de i udkastene foreliggende regler umiddelbart vil være anvendelige i så henseende.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) ser gerne, at terminologien, hvis det tidsmæssigt er muligt, ajourføres og tilpasses udviklingen på bl.a. regnskabsområdet. Således burde reglerne om lovpligtig reservefond (art. 68) udgå. Desuden bør formuleringen i art. 71, stk. 2 præciseres. Det er i Danmark kun visse andelsselskaber, der har pligt til at offentliggøre årsrapporter. Formuleringen kunne derfor være: "Er et andelsselskab af tilsvarende størrelse ifølge lovgivningen...". Foreningen vil dog finde det naturligt, at alle europæiske andelsselskaber får pligt til at offentliggøre årsrapporter på samme måde som f.eks. aktie- og anpartsselskaber (dvs. hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen el.lign.) og til at lade årsrapporten underkaste ekstern revision, jf. art. 73 og 74.

FDB henviser til deres tidligere bemærkninger i forbindelse med det oprindelige forslag fra 1995, Euro Coop's (de europæiske brugsforeningers fælles forening), vedlagt udkast til "Position Paper". FDB understreger, at der ikke er ændret i teksten i forhold til FDB's bemærkninger.

Særlig fremhæver FDB, at art. 12, 5, litra b og art. 15, stk. 4 bør slettes. I lighed med Danske Andelsselskaber mener FDB, at der ikke er taget højde for de sofistikerede ordninger for forskellige typer repræsentativt medlemsdemokrati, jf. art. 65. Således som bestemmelsen foreligger i sin nuværende form, er denne ubrugelig som instrument for store andelsvirksomheder med mange medlemmer. Dette gælder både fsva. landbrugets store andelsselskaber og for brugsforeningsbevægelsens andelsselskaber.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil med det foreliggende udkast muligvis medføre dansk følgelovgivning om SCE, herunder hjemmel til registrering i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Forslaget skønnes på nuværende tidspunkt kun i begrænset omfang at få statsfinansielle konsekvenser. Omfanget af en følgelovgivning er usikker, da det endelige behov for regulering ikke kendes på indeværende tidspunkt.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da forslaget er et tilbud til virksomhederne, kan der ikke gives et skøn over forslagets samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser i Europaudvalget

Forordningsforslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 2. juni 1995 til orientering. Grundnotat om ændret forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Andelsselskab blev oversendt den 21. juni 2001.

16. Formandskabernes (Belgien/Spanien/Danmark) fælles arbejdsprogram

Resumé

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Belgien, Spanien og Danmark foreligger ikke endnu, men forventes offentliggjort om kort tid.

Formandskabernes arbejdsprogram har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Belgien, Spanien og Danmark foreligger ikke endnu, men forventes offentliggjort om kort tid.

Arbejdsprogrammet (Belgien, Spanien og Danmark) vil have som de vigtigste prioriteter:

- Udviklingen af det indre marked i forhold til Lissabonprocessen og opfølgningen på Lissabon og Stockholm topmøderne. Fokus er initiativer, som sikrer, at det indre marked giver forbrugere konkrete fordele. Lige så vigtigt er virksomhedernes mulighed, ikke mindst SMVer, for at drage fulde fordele af det indre marked ved fjernelse af barrierer for effektiv grænseoverskridende handel, investeringer og tilvejebringelse af service.
- Den økonomiske reformproces, herunder styrkelse af konkurrencen
- Fjernelse af tekniske og administrative barrierer i det indre marked for at sikre fri bevægelighed

- Forbedring af gennemførelsen af indre markeds lovgivningen

Af væsentlige konkrete lovgivningsinitiativer forventes formandskaberne at nævne bl.a. offentlige indkøb, EF-patentet, fødevarer, produktsikkerhed, teknisk harmonisering, selskabslov, fri bevægelighed af personer, tjenesteydelser, toldlovgivning samt forbrugerbeskyttelse.

2. **Nærheds- og proportionalitetsprincippet**

Arbejdsprogrammet berører ikke i sig selv nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. **Gældende dansk ret**

Det fælles arbejdsprogram berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

4. **Høring**

Det fælles arbejdsprogram foreligger ikke endnu, og har derfor ikke været i høring.

5. **Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser**

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. **Samfundsøkonomiske konsekvenser**

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. **Tidligere forelæggelse i Europaudvalget**

Det fælles arbejdsprogram for formandskaberne Belgien, Spanien og Danmark har ikke tidligere været forelagt for Europaudvalget.

17. Bedre regulering

Resumé

En gruppe med deltagelse af eksperter fra alle medlemslande og Kommissionen har udarbejdet en rapport med anbefalinger til EU og medlemsstaterne med henblik på bedre regulering. Rapporten indeholder forslag til forenklingsprogrammer, konsekvensvurderinger, konsultationsprocedurer mv. Forslagene skal ses i sammenhæng med en kommende strategirapport fra Kommissionen.

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 opfordrede Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne til i overensstemmelse med deres respektive beføjelser "senest i 2001 at udarbejde en strategi for en yderligere koordineret indsats til forenkling af de lovgivningsmæssige rammer både nationalt og på fællesskabsplan, herunder en effektivisering af den offentlige forvaltning. Dette bør omfatte en indkredsning af de områder, hvor medlemsstaterne må gøre en yderligere indsats for at rationalisere gennemførelsen af fællesskabslovgivningen i national ret".

Som opfølgning på dette blev EU-landenes ministre med ansvar for offentlig forvaltning på et uformelt møde den 7. november 2000 enige om at iværksætte en gennemgang af lov kvaliteten i EU. Ministrene nedsatte en særlig højniveaugruppe med deltagelse af eksperter fra alle medlemslande samt Kommissionen, kaldet Mandelkern-gruppen, som fik til opgave at udarbejde en strategi for bedre lovgivning på såvel nationalt som fællesskabsniveau.

DER i Stockholm i juni 2001 fik forelagt en foreløbig rapport fra Mandelkern-gruppen sammen med en meddelelse fra Kommissionen, der præsenterede Kommissionens sideløbende arbejde med bedre regulering. DER konkluderede, at "Kommissionen vil i samarbejde med alle relevante organer forelægge en strategi for forenkling af og kvalitet i lovgivningen inden udgangen af 2001".

Der foreligger nu et færdigt udkast til Mandelkern-rapporten, som forventes forelagt DER i Laeken i december. Kommissionen arbejder ligeledes på en rapport, der søges præsenteret på DER/Laeken i december.

2. Indhold

Mandelkern-gruppen har i sin rapport identificeret en række principper og anbefalinger inden for på seks hovedområder:

1. Alternativer til regulering

Kommissionen opfordres til inden juni 2002 at komme med forslag til generelle retningslinier for overvejelser om alternative muligheder for at opnå politiske mål end gennem regulering.

2. Konsekvensvurderinger

Der foreslås etableret et nyt sammenhængende konsekvensvurderingssystem inden juni 2002 for al ny EU-regulering. Rapporten giver anbefalinger til, hvordan disse konsekvensvurderinger skal udarbejdes og deres indhold. Tilsvarende skal der etableres effektive konsekvensvurderingssystemer i medlemsstaternes inden juni 2003 i overensstemmelse med nationale forhold i øvrigt.

3. Konsultation

Inddragelse af berørte parter ved EU-regulering skal sikres gennem høring og direkte dialog, bl.a. via etablering af regler for god praksis, offentliggørelse af høringer og svar via internettet og indførelse af en minimums høringperiode på 16 uger. Endvidere skal medlemsstaterne sikre tilstrækkelig nationale konsultationsprocedurer inden juni 2003.

4. Forenkling

Der foreslås etableret et rullende og målrettet forenklingsprogram for eksisterende EU-regulering og EU's centrale institutioner opfordres til inden juni 2002 at overveje under hvilke forudsætninger, dette arbejde kan fremmes ved hurtigere beslutningsprocedurer, herunder ved enighed om behandling ved 1. læsning ved fælles beslutningsprocedure. Endvidere opfordres medlemsstaterne til at udarbejde en sammenhængende national forenklingspolitik inden juni 2003.

5. Adgang til lovgivningen

Der lægges op til forbedret klarhed og tilgængelighed i reguleringen gennem konsolidering af reglerne, idet antallet af EU regulativer bør reduceres med 40 pct. frem mod juni 2004. Endvidere skal der ske uddannelse af embedsmænd i at udforme regulering i en lettere tilgængelig form.

6. Effektive strukturer

Det foreslås, at Kommissionen inden juni 2002 skal etablere et enstrengt reguleringsnetværk mellem alle generaldirektoraterne til sikring af bedre regulering. Endvidere skal medlemsstaterne etablere nødvendige administrative og institutionelle strukturer inden juni 2003 i overensstemmelse med nationale forhold.

Generelt anbefales, at EU's institutioner etablerer træningsprogrammer for deres embedsmænd med henblik på god regulering. I henhold til Mandelkern-rapportens anbefalinger skal Kommissionen endvidere årligt udarbejde en fremskridtsrapport på baggrund af opstilling af indikatorer for bedre regulering.

Europa-Parlamentet inviteres til at deltage og bidrage til arbejdet.

3. Europa-Parlamentets holdning

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forbedring af procedurer for bedre regulering i medlemsstaterne er et nationalt anliggende. Mandelkern-rapporten behandler forhold vedrørende medlemsstaternes procedurer for bedre regulering under henvisning til den åbne koordinations metode, som blev vedtaget på DER i Lissabon, dvs. opstilling af best practise og anbefalinger til medlemsstaterne.

Mandelkern-rapporten har i sig selv ingen betydning for nærhedsprincippet.

5. Gældende dansk ret

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

6. Høring

Rapporten er sendt i høring i specialudvalget vedrørende institutionelle spørgsmål.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Rapporten har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. Gennemførelse af en række af rapportens anbefalinger til medlemsstaterne kan betyde mindre administrative udgifter.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten at forbedre kvaliteten af lovgivningen i EU, bl.a. med henblik på at lette erhvervslivets administrative byrder og dermed bidrage til at styrke erhvervslivets konkurrenceevne og evnen til at skabe beskæftigelse.

9. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt d. 9. marts 2001 forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001.

18a. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 9

Resumé

Som en del af Handlingsplanen for Det Indre Marked blev det besluttet, at Kommissionen hvert halve år skal udarbejde en resultattavle, som gør status over effektiviteten og implementeringen af det indre marked.

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 26. november 2001 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 9. udgave. Den 9. udgave af Resultattavlen foreligger endnu ikke.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd vedtog i Amsterdam den 16.-17. juni 1997 Handlingsplanen for Det Indre Marked. Formålet med handlingsplanen var at forbedre gennemførelsen og effektiviteten af Det Indre Marked. Kommissionen udarbejder hvert halve år en resultattavle for at gøre status.

Den 8. udgave af resultattavlen udkom i maj 2001. Den 9. udgave foreligger endnu ikke. På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 26. november 2001 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 9. udgave.

Det forventes, at Resultattavlen nr. 8 bl.a. vil indeholde følgende afsnit:

Det indre markeds lovgivningsmæssige ramme

- Gennemførelse af indre markeds direktiverne i national ret
- Opfølgningen på det særlige afsnit i resultattavle nr. 8. om implementering af indre markeds direktiver på miljøområdet
- Særligt afsnit om implementering af indre markeds direktiver på det sociale område
- Fremgang i standardiseringen

Forbedring af effektiviteten

- Strategien for det indre marked
- Handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser

Effekter af det indre marked

- Resultater fra en europæisk prissammenligningsanalyse af telepriser
- Indre Markeds indeks indeholdende indikatorer om opfølgningen på strategien for det indre marked
- Virksomhedstilfredshedsundersøgelse

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen forventes ikke at vurdere sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Sagen skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Resultattavlen berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

4. Høring

Resultattavlen har ikke været i høring, da den ikke er modtaget.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget har ikke tidligere været orienteret om Resultattavlen nr. 9. Europaudvalget blev på mødet den 23. maj 2001 orienteret om Resultattavlen nr. 8.

18b. Kommissionens strategi for tjenester i det indre marked KOM (2000) 888 endelig

Resumé

Formålet med meddelelsen er at fjerne hindringer for handel med tjenesteydelser i det indre marked. Meddelelsen berører ikke dansk lovgivning.

1. Baggrund og indhold

Kommissionens meddelelse om en strategi for tjenester i det indre marked til Europa-Parlamentet og Rådet blev fremsat den 29. december 2000. Retsgrundlaget for meddelelsen er artikel 47, 49, 55, 95 og 157.

Formålet med meddelelsen er at fjerne hindringer for handel med tjenesteydelser. Målsætningen er, at det bliver lige så nemt at levere ydelser på tværs af de nationale grænser i EU, som det i øjeblikket er at levere ydelser inden for en enkelt medlemsstat.

Kommissionen anfører, at informationsfundet har tilført servicesektoren ny dynamik. Ny teknologi åbner en række muligheder for innovation og udvikling af nye servicekoncepter samt leveringsformer. Samtidig reduceres omkostningerne til transmission og søgning af information, ligesom det behov, mange servicevirksomheder tidligere havde for fysisk nærhed i forhold til kunden, ændrer sig med den nye teknologi. Kommissionen finder, at udviklingen rummer et betydeligt potentiale for vækst og beskæftigelse i Europa. For borgerne betyder udviklingen adgang til bedre og billigere ydelser.

Erfaringen viser dog efter Kommissionens opfattelse, at potentialet sjældent udnyttes, idet servicekoncepter kun i ringe grad eksporteres. Årsagen er eksistensen af forskellige regler, krav og procedurer i medlemsstaterne, der forhindrer, at virksomhederne kan udnytte deres servicekoncept i hele EU. Resultatet er højere priser og ydelser af dårligere kvalitet.

Kommissionen har identificeret hindringer i seks faser: Etablering af virksomhed, anvendelse af input, markedsføring, distribution, salg og eftersalgsservice. For alle seks faser gælder, at medlemsstaterne ofte har forskellige regler, som forhindrer en effektiv konkurrence. Med henblik på at gøre det indre marked til et naturligt hjemmemarked for servicevirksomhederne har Kommissionen opstillet en tottrinsstrategi for fjernelse af hindringerne.

For år 2001 indeholder strategien en opfordring fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om at fremskynde vedtagelsen af de lovgivningsforslag, som har konsekvenser for serviceaktiviteterne i det indre marked (bl.a. offentlige indkøbskontrakter, fjernsalg af finansielle tjenesteydelser,

rammelovgivning på teleområdet, posttjenester, ophavsret, regnskabsstrategi og momsordninger for tjenester der leveres elektronisk)

Desuden påregner Kommissionen i år 2001 at iværksætte fire aktioner:

1. Nye initiativer til fjernelse af hindringer vedr. markedsføring, anerkendelse af kvalifikationer, finansielle tjenester og e-handel samt varemærkeforfalskning og piratkopiering
2. Udarbejdelse af rapport, hvor de enkelte direktiver gennemgås for at opnå den fulde virkning af disse for det indre marked for tjenester. Der lægges særlig vægt på direktiverne om informationsprocedurer, ophavsrettigheder og retslig beskyttelse af databaser
3. Iværksættelse af ledsageforanstaltninger (statistik, benchmarking, innovation og uddannelse)
4. Systematisk undersøgelse af hindringer for handel med tjenesteydelser i det indre marked (afdækning af specifikke problemområder)

For år 2002 rummer strategien tre aktioner som opfølgning på den systematiske undersøgelse:

1. Etablering af en liste over hindringer, som kan fjernes ved anvendelse af principperne i traktaten
2. Iværksættelse af en pakke af ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger. Aktionen sigter mod at fjerne ikke-lovgivningsmæssige hindringer via alternative instrumenter såsom oplysningskampagner
3. Iværksættelse af harmoniseringsforanstaltninger til fjernelse af hindringer af horisontal art, herunder gensidig anerkendelse og harmonisering af krav, der påvirker flere sektorer. Supplerende harmoniseringsforanstaltninger vil evt. blive taget i anvendelse på områder med betydelige sundheds- og forbrugerhensyn.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har fået forelagt meddelelsen og har på plenarforsamling den 4. oktober 2001 tilkendegivet sin støtte her til.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ingen bemærkninger i relation til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Fra dansk side vurderes strategien at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet. Det er således oplagt, at en strategi for det indre marked varetages af EU.

4. Gældende dansk ret

Meddelelsen berører ikke dansk lovgivning.

5. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i specialudvalget for tekniske handelshindringer for industrivarer. Der er modtaget høringssvar fra DSB, DI, DHS, Danmarks Rederiforening samt Forbrugerrådet. Samtlige organisationer kan støtte Kommissionens strategi.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Eftersom en fjernelse af yderligere hindringer for handel med tjenesteydelser vil kunne tilføre servicesektoren betydelig dynamik og dermed understøtte sektorens vækstpotentiale, må det forventes, at meddelelsen vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øget beskæftigelse. For forbrugerne betyder fjernelse af hindringer for handel med tjenesteydelser adgang til bedre og billigere ydelser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Europaudvalget den 9. marts 2001 op til rådsmøde (indre marked) den 12. marts 2001. Grundnotat er fremsendt den 9. maj 2001.

18c. Meddelelse fra Kommissionen om Evaluering af strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198

Resumé

Kommissionen fremlagde 11. april 2001 den anden meddelelse om evaluering af Strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198. Evalueringen gjorde status over, hvor langt man var kommet med indre markeds initiativerne, herunder hvilke aktioner der var forsinkede i forhold til de fastsatte tidsfrister. Kommissionen opregnede nye forslag til initiativer og udpegede derudover de initiativer, som havde højest prioritet.

I forhold til den oprindelige strategi og den første evaluering var den anden evaluering mere fokuseret med klarere prioriteter og færre aktioner. De initiativer, der blev medtaget i evalueringen, tog bl.a. udgangspunkt i de prioriteringer vedrørende strukturreformer, som er fastsat i de overordnede økonomiske retningslinier, den årlige Cardiff-rapport om økonomiske strukturreformer samt konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Lissabon og Stockholm.

I evalueringen udtrykte Kommissionen skuffelse over, at det går mere langsomt end forudset med at få vedtaget de planlagte forslag. Ud af de 36 forslag, som efter planen skulle have været vedtaget inden udgangen af juni 2001, forventedes kun 20 vedtaget.

Kommissionen pegede også på, at en stor del af indre markeds direktiverne ikke gennemføres til tiden i medlemsstaterne. Kommissionen opfordrede til, at medlemsstaterne halverede deres gennemførelsesunderskud senest i december 2001, og at underskuddet højst er på 1,5 pct. i foråret 2002.

På rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 26. november 2001 forventes Rådet sammen med Kommissionen at gøre status over opfølgningen.

Evalueringen af strategien har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Eventuelle lovgivningsmæssige konsekvenser må vurderes i forbindelse med de enkelte konkrete initiativer.

1. Baggrund og indhold

Strategien for EU's Indre Marked, KOM (1999) 624, blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 10.-11. december 1999. Strategien indeholder langsigtede, strategiske mål samt målrettede aktioner med tidsfrister for, hvornår disse skal være gennemført.

Kommissionen skal én gang årligt evaluere og tilpasse strategien. Dette skal ske i overensstemmelse med bl.a. de prioriteringer om strukturreformer, som

er fastsat i de overordnede økonomiske retningslinier, den årlige Cardiff-rapport om økonomiske strukturreformer samt konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Lissabon og Stockholm.

Kommissionen fremlagde den første evaluering af Strategien for EU's Indre Marked, KOM (2000) 257, i maj 2000. Den 11. april 2001 fremlagde Kommissionen den anden meddelelse om evaluering af Strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198.

Evalueringerne gør status over, hvor langt man er kommet med de målrettede aktioner, herunder hvilke aktioner der er forsinkede i forhold til de fastsatte tidsfrister. Der opregnes nye forslag til aktioner, og Kommissionen udpeger derudover de aktioner, som har højest prioritet.

I forhold til den oprindelige strategi og den første evaluering var den anden evaluering mere fokuseret med klarere prioriteter og færre aktioner.

I den anden evaluering udtrykte Kommissionen skuffelse over, at det går mere langsomt end forudset, med at få vedtaget de planlagte forslag. Ud af de 36 forslag, som efter planen skulle have været vedtaget inden udgangen af juni 2001, forventedes kun 20 vedtaget.

Kommissionen pegede også på, at en for stor del af indre markeds direktiverne ikke gennemføres til tiden i medlemsstaterne. Kommissionen opfordrede til, at medlemsstaterne halverede deres gennemførelsesunderskud senest i december 2001, og at underskuddet højst er på 1,5 pct. i foråret 2002.

Kommissionen lagde i evalueringen vægt på, at de grundlæggende indre markeds mekanismer fungerer effektivt. Det gælder bl.a. standardisering og gensidig anerkendelse.

Evalueringen af strategien fokuserede på områder, der har betydning for EU's konkurrenceevne og innovation. Det drejede sig bl.a. om: mere konkurrence i sektorer som transport og forsyningsvirksomheder, integreret marked for kapital og finansielle tjenesteydelser, gennemførelse af et indre marked for service-sektoren, modernisering af reglerne om offentlige indkøb, reform af EU's konkurrenceregler samt reduktion og omdirigering af statsstøtten til mindre konkurrenceforvridende former for støtte. Kommissionen prioriterede videre en hurtig vedtagelse af EF-patentet samt udarbejdelsen af strategier for bioteknologi og for enklere lovgivning.

Desuden lagde Kommissionen vægt på arbejdet med at integrere miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i indre markeds politikken, at øge forbrugernes tillid til det indre marked, herunder til grænseoverskridende e-handel og til fø-

devarer samt at udforme effektive forbruger-klageordninger, bl.a. udenretlige tvistbilægelsesordninger. Endelig fandt Kommissionen det vigtigt at bistå ansøgerlandene med at blive i stand til at anvende reglerne i praksis.

Kommissionen nævnte, at der i tilknytning til strategien vil blive udarbejdet indikatorer, så det bliver muligt at måle, hvor langt man er nået i forhold til de opstillede mål.

Formandskabet fremlagde forslag til rådskonklusioner om evalueringen af strategien. Forslaget gav generelt sin støtte til Kommissionens evaluering, herunder til de fastsatte prioriteter og til Kommissionens bekymring over, at mange retsakter ikke vedtages til den fastsatte tidsfrist.

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om evalueringen.

På rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 26. november 2001 forventes Rådet og Kommissionen at følge op på evalueringen af strategien.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen udtaler sig ikke om nærheds- og proportionalitetsprincippet i evalueringen.

Strategien vurderes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Evalueringen af strategien berører ikke i sig selv dansk ret.

4. Høring

Evalueringen har været i høring i Specialudvalget for tekniske handelshindringer i maj 2001.

Dansk Industri (DI) kan fuldt ud tilslutte sig Kommissionens konklusioner, hvor der lægges stor vægt på alle parter engagement for at fastholde dynamikken og sikre, at det indre markeds fundament står stærkt.

Basale områder som gensidig anerkendelse, overensstemmelsesvurdering, øget markedskontrol og fuld gennemførelse og håndhævelse af gældende fællesskabsret bør efter DI's opfattelse fortsat have stor opmærksomhed, især i lyset af udvidelsen. DI undrer sig derfor over, at aktioner til sikring heraf ikke er anført som prioriterede aktioner.

DI finder det positivt, at der regelmæssigt foretages en evaluering af strategien, men at det er skuffende, at kun 56 pct. af de målrettede aktioner vil

kunne gennemføres inden for den fastsatte tidsfrist (1. juni 2001). DI opfordrer til, at alle, herunder især medlemsstaterne, bidrager konstruktivt til at gennemføre en væsentlig større del af de aktioner, der er nødvendige for at få et mere velfungerende indre marked.

DSB har vedrørende reformerne for transportsektorerne samt specifikt på jernbanetransportområdet nævnt, at man generelt kan bakke op om tiltagene. Det drejer sig bl.a. om behovet for at introducere initiativer til at effektivisere, øge konkurrenceevnen og overvåge udviklingen og markedsvilkårene på transportområdet. Den omtalte infrastrukturpakke vurderes at være et godt redskab til at opnå sådanne mål i jernbanesektoren.

Kommissionen forventes at fremsætte forslag om åbning af national gods-transport og international personbefordring, som vil tage hensyn til sikkerhedsmæssige og driftkompatibilitets aspekter m.v. Dette kan DSB fuldt ud tilslutte sig.

Vedrørende offentlige indkøb på jernbaneområdet henviser DSB til de forskellige vilkår, der ydes offentlige ordregivere og private virksomheder. DSB anbefaler, at disse forskelligheder minimeres, herunder at udbudsværktøjerne for offentlige virksomheder gøres mindre ressourcekrævende. DSB ser endvidere frem til, at der senest i 2003 skal være indført e-udbud i EU.

FTF er skuffet over resultatet af gennemførelsen af retsakterne samtidig med, at FTF finder det vigtigt, at initiativerne gennemarbejdes grundigt frem for, at der sker en forhastet behandling med deraf følgende konsekvenser for kvaliteten.

FTF er tilhænger af, at en lang række af resultaterne for det indre marked, opnås ved øget gennemsigtighed og transparens på forskellige områder frem for, at der sker en ensretning. Som eksempel nævner FTF, at det er værdifuldt, at der skabes gennemsigtighed og transparens i forhold til de forskellige medlemsstaters uddannelser, for eksempel via etablering af databaser.

I forbindelse med revisionen af reglerne om offentlige indkøb af vare- og tjenesteydelser m.v. finder FTF, at det er af største nødvendighed, at det bliver muligt at stille krav vedrørende miljø, arbejdsmiljø og sociale hensyn. FTF mener herunder, at der bør udarbejdes en vejledning om, hvordan hensyn til miljø/arbejdsmiljø og sociale hensyn indbygges i offentlige kontrakter.

LO fremfører, at man bør overveje, om det overhovedet er realistisk at gennemføre den række af initiativer, som stilles op. LO nævner i den forbindelse, at medlemsstaterne allerede har problemer med at gennemføre de hidti-

dige beslutninger i national lovgivning, og at det bliver endnu sværere for ansøgerlandene, som skal gennemføre både de vedtagne forslag og de nye.

Af mere konkrete bemærkninger nævner LO, at der i evalueringen fokuseres meget på erhvervslivets interesser og kun i mindre grad på andre interessegrupperes behov. LO nævner konkret nødvendigheden af at tage de sociale aspekter med i vurderingen af EU-forslag. LO er herunder tilfreds med, at Kommissionen erkender, at udkastet til meddelelsen om udbud og sociale vilkår burde være fremlagt tidligere.

Om service-området peger LO på, at der er udbredt modstand mod udliciteringer af ydelser som sundhed og uddannelse. LO nævner endelig spørgsmålet om harmonisering af sociale ydelser, og henviser i den forbindelse til drøftelserne om revisionen af forordning 1408, ligesom LO peger på, at arbejdsmarkedspensioner ikke bør omfattes heraf.

Post Danmark ser positivt på, at revisionen af EUs udbudsdirektiver opprioriteres. Vedrørende e-udbud ønsker Post Danmark imidlertid udtrykkeligt at gøre opmærksom på, at indførelsen af e-udbud - i den form som forslaget omhandler - ikke blot tilnærmelsesvist indebærer en tilstrækkelig modernisering af reglerne vedrørende offentlige udbud.

Post Danmark er af den opfattelse, at ordregivende myndigheder - på lige fod med alle andre virksomheder - kan benytte sig af elektroniske B2B markedspladser, herunder de konkurrencefremmende købs- og salgsmetoder, disse indeholder, som fx auktioner. Dette er ikke muligt efter de gældende direktiver eller med det foreliggende forslag.

Adgang til at benytte elektroniske B2B-markedspladser vil efter Post Danmarks overbevisning fuldt ud tilgodese de hensyn, der ligger bag reglerne om offentligt udbud. Samtidig vil denne adgang give virksomheder, som Post Danmark - der både er en ordregivende myndighed pålagt public service forpligtelser og en kommerciel virksomhed - mulighed for at konkurrere på lige vilkår med andre aktører, der ikke er ordregivende myndigheder, og derfor ikke skal gennemføre udbudsprocedurer.

Post Danmark foreslår i den forbindelse at indføre en certificeringsordning således, at sådanne markedspladser, der servicerer ordregivende myndigheder, kan certificeres som "E-procurement" markedspladser ved at opfylde retningslinier fastsat af Kommissionen eller af nationale udbudsmyndigheder. Indkøb via sådanne certificerede markedspladser skulle herefter per se antages at leve op til kravene i udbudsdirektiverne.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Evalueringen af strategien har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Eventuelle lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser må vurderes i forbindelse med de enkelte konkrete initiativer.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En samlet og opdateret strategi for EU's indre marked sætter fokus på nødvendigheden af at sikre en hurtig og effektiv gennemførelse af det indre marked til gavn for EU-landenes økonomier og beskæftigelse.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Evalueringen af strategien for EU's indre marked - 2001 blev forelagt Europaudvalget i forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (indre marked) den 30. og 31. maj 2001 til orientering.